

LIETUVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 39 (2430) 1996 RUGSĖJIS-SEPTEMBER 24

• LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

• 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

• NUMERIO KAINA — \$1

Dabarties veikla - ateities nauda

Pirmieji krintantys lapai, pailgėję vakarai – tai kasmetinis ženklas jaunimui grįžti ne tik prie mokslo knygų ir mokyklinių užsiėmimų, bet ir prie laisvalaikio veiklos.

LIETUVIŠKASIS jaunimas turi savo kelius, nusistovėjusias tradicijas, savas organizacijas, sambūrius, grupes. Išeivijos dirvonuose veiklos vagos jau seniai išplėtos, išvartotos, išvingiuotos. Belieka eiti. Gal ką einant pataisyti, pagerinti, naujiems laikams pritaikyti. Svarbu eiti. Neturėtų būti klausimo ar reikia, ar apsimoka, ar tikrai naudinga. Mat lietuviškam jaunimui skirtas specialus uždavinys, papildomi įsipareigojimai ir darbai. Bet užtat ir džiaugsmo daugiau, nes tautybės jungtis – didelė dovana, džiuginanti net nejučiomis. Tai patyrė vaikų tėvai ir seneliai, palikę savo kraštą. Sve-timose padangėse pirmiausia jie dairėsi savųjų. O ir čia gimusios lietuviškos atžalos, jei tik jos drauge, švyti džiaugsmu ir pasididžiavimu, nes jos skiriasi iš pilkosios minios, jos reiškiasi sava spalva, kuri tautybių mozaikoje turi garbingą ir nuolatinę savo vietą. Jokia savoji veikla, jokie tautiniai bei religiniai įsipareigojimai neprieštarauja gyvenamojo krašto poreikiams bei tvarkai. Atvirkščiai – visi pozityvūs ir organizuoti jaunimo užsiėmimai, kokios kilmės jie bebūtų, valstybei priimtini ir sveikintini. Nuomonė, kad tautybių veikla arba ir atskira skirtinga kalba nesiderina su daugumos žmonių gyvenimo stiliumi bei kultūra, neturi jokio rimtesnio pagrindo. Užtat tėvai ir vadovai savo jaunimui turėtų aiškiai pabrėžti, kad lietuviškoji veikla nėra jokia izoliacija nuo aplinkos, bet tik įsijungimas į ją savitu bruožu ir būdu, kartu išlaikant ir tautinę tapatybę, nevengiant jos rodyti.

VELGDAMI į šių dienų lietuviškosios išeivijos veikėjus ir pasidomėję jų praeitimi, pamatysime, kad dauguma jų kada nors priklausė vienokiom ar kitokiom jaunimo organizacijom. Daugelis jų buvo aktyvūs įvairių veiklos vienetų nariai, ypač tie, kurie augo ir brendo ideologinėse ateitininkų bei skautų organizacijose, kur jie/jos išmoko organizuotai reikštis, jausti atsakomybę, dirbti pozityvų darbą, pratinosi vadovauti ir savo mąstymą lenkti aukštesnių dvasinių vertybių ieškojimui. Visa tai, kas kažkada buvo įsigyta, atsispindi šių dienų veikloje ir vadovų-vių ryžte bent jau pasaulėžiūros pagrindus perduoti priaugančios kartos vaikams. Šitas polinkis yra labai reikšmingas ir remtinas, nes nuo to, kas šiandien daroma, priklauso, kiek mes pilame į aruodą ateičiai. Žiemos veiklos sezoną pradedant, pakartojamos įprastinės apeigos, atliekamas nusistovėjęs oficialumas, sudaromi nauji organizacijų narių sąrašai. Tėvų pirmasis rūpestis ir būtų, kad jų vaikai į tuos sąrašus patektų. Įjungti į lietuvišką veiklą kaip galima anksčiau – reikiška kurti išeivijos ateitį, kurios be suteiktinių pastangų nebus. Vaikai visur dalyvaus, jei tėvai tikės to dalyvavimo nauda – ir asmenine ugdymosi prasme, ir bendrai siekiant lietuviško gyvenimo tęstinumo. Tėvų abejingumas, nepas-lankumas ar apskritai pasyvumas, ieškant sprendimų išlaikyti išeivijoje ant tautinių pagrindų, pavirsta nemotomis, bet stipriomis užtvaramis, pro kurias ir uoliausiems idealistams sunku praeiti ir vadovaujamus vaikus praveisti. Tik bendros tėvų ir vadovų pastangos gali šį tą padaryti. Č.S.

KANADOS IVYKIAI

Baigėsi parlamento atostogos

Trisdešimt penktojo Kanados parlamento vasaros atostogos, trukusios tris mėnesius, baigėsi atnaujinto darbo pradžia rugsėjo 16 d. Tačiau vėl pradėtas parlamento darbas nieko naujo neatnešė. Jis tik patvirtino daugelio kanadiečių spėjimą, kad pagrindinis Kanados ministerio pirm. J. Chretien ir jo liberalų dėmesys jau yra nukrypęs į trisdešimt šeštojo Kanados parlamento rinkimus. Jie, atrodo, turėtų įvykti 1997 m. Neaiškios tebelieka tik rinkimams dar nepatvirtintiems rinkimų laikais – pavasaris ar ruduo. Dabartiniai vasaros karščiai rinkimams nebetinka. Tai yra ilgų atostogų metas Kanados politikams.

Iš jų šį rudenį jau ir J. Chretienas grįžo su golfo laizdomis, anksčiau šiuo sportu beveik visiškai nesidomėjęs. Dabar, matyt, atsirado daugiau laiko. Juk ji, kaip Kanados ministerį pirmininką, pasak Gallupo instituto viešosios nuomonės tyrėjų, ir nieko nedarantį vis dar remia 50% rinkėjų Kanadoje. Kito-kios nuomonės turbūt yra visai Kanadai skirto Torontė leidžia-mo dienraščio "The Globe and Mail" korespondentas Otavoje Jeffrey Simpson.

Populiarus visur, tik ne namie – taip ministerį pirm. J. Chretieną dabar aptarė minėtas kanadietis žurnalistas J.

Simpsonas. Esą visos Kanados mastu jo populiarumą gerokai padidina beveik milijonas už Kvebeko ribų gyvenančių prancūzų. Tuo tarpu pačiame Kve-beke Kanados ministeris pirm. J. Chretienas turi tik 24% rė-mėjų, kurių eilėse yra ir dalis anglų kilmės kvebekiečių.

J. Simpsonas taipgi priminė skaitytojams šios vasaros pradžioje atliktus viešosios nuomonės tyrimus Kvebeko provincijoje. Tada kvebekiečiai buvo klausiami, kaip jiems patinka Kanados ministeris pirm. J. Chretienas ir jo atliekamos pareigos? Pusė visų apklaustųjų nedelsdami pareiškė nusivylimą šiuo Kvebeko provincijos sūnu-mi, 25% – dalinį pasitenkinimą ir tik 25% – pilną pasitenkini-mą. Taigi pilnai pritariančiųjų buvo tik ketvirtadalis apklaustų kvebekiečių, o ministerių pirm. J. Chretieni visiškai nusivylusių – net 50%.

Šiuos Kanados parlamento rinkimus liberalai su savo vadu J. Chretienu netikėtai yra lai-mėję 1993 m. spalio 25 d. Dabartiniam Kanados ministeriui pirm. J. Chretienui tada pavyko beveik visiškai likviduoti Kanados progresyviųjų konservatorių partiją ir ministere pirmininke tapusią naująją vadovę Kim Campbell. Išsipildė ilgai laukta J. Chretieni svajonė užbaigti (Nuketla į 8-tą psl.)

Šis už save kalbantis kelio ženklas stovi 26-jame kilometre naujojo kelio iš Vilniaus į Uteną. 54°54' N 25°19' E. Kad čia yra geografinis Europos centras, 1989 m. paskelbė Prancūzijos geografijos institutas. Iki šiol buvo žinoma keletas (kontinento, vakarų) Europos centrų. O šis centras nustatytas laikant kraštiniais Europos taškais Azorų salas (vakaruose), Uralo kalnus (rytuose), Kanarų salas (pietuose) ir Špicbergo salyną (šiaurėje)

Nuotr. Alf. Laučkos

Lietuva svarsto išeivijos grįžimą

AURELIJA M. BALASAITIENĖ

Nors esu labai nusistačiusi prieš užsienio lietuviams prikergtą ir netikslų 'išeivių' epitetą, nes dauguma iš Lietuvos 'neišejo', kaip tą darė nepriklausomos Lietuvos ar carinės okupacijos laikais iš Lietuvos su viza ir "šipkorte" iškeliavę emigrantai, kai tuo tarpu, baigiantis Antrajam pasauliniam karui, masės baltiečių per bombas ir ugnį bėgo į Vakarų nuo artėjančio trečiojo raudonųjų tvano. Tačiau esu priversta tą žodį vartoti, nes jis jau prigijo Lietuvoje.

Didelė dalis užsienyje gyvenančių lietuvių jau lankėsi išsilaivinusioje tėvynėje, surado savo gimines ar sudarė naujas pažintis bei draugystes, tačiau, kaip atvykę turistai jie nebuvo traktuojami kaip "sesės" ar "broliai lietuviai", bet kaip komerciantų aukos. Jiems buvo taikomos specialiai aukštos kainos viešbučiuose ir restoranuose.

Vienas jaunas Amerikos lietuvis, lankydamas savo gimines Vilniuje, buvo kitų giminių pakviestas kelias dienas praleisti Palangoje. Atvykęs jis apsigyveno jų kambaryje ir dalinosi viena lova su savo pusbroliu. Sekantį rytą savininkai, patyrę apie "amerikiečio" atvykimą, jam liepė sumokėti "turistinę" 25 dolerių kambario "nuomą", nors kambarį nuomoję giminių buvo už jį jau iš anksto sumokėję. "Daugiau niekada į Lietuvą nevažiuosiu", pasipiktinęs sakė jis, sugrįžęs į savo namus Amerikoje. Lietuvoje ne prekė nustato kainą, bet pirkėjas...

O vis dėlto Lietuvai labai rūpi užsienio lietuvių grįžimas. Pernai pavasarį seimo nutarimu buvo sudaryta komisija iš keleto JAV lietuvių ir devynių parlamentarų. Tos komisijos uždavinys yra sustiprinti užsienyje gyvenančių lietuvių ryšius su Lietuva, tačiau nevengiama pasisakyti, kad jie Lietuvai atneš ne vien savo patirtį, bet ir lėšas. Parlamentaras Romualdas Ozolas, kelis kartus lankęsis Amerikoje, specialios programos iniciatorių, ją pavadino "integrali tauta".

Lietuvoje spėjama, kad užsienyje gyvena apie vieną milijoną lietuvių, kurių daugumą sudaro JAV gyvenantys tėvynainiai, tačiau sunku atspėti, kiek jų norėtų grįžti į Lietuvą. Prate prie patogaus gyvenimo, aprūpinti įvairiais patogumais ir socialinės globos įstatymais, jie baiminasi neteksią pagrindo po

kojomis. Prie to prisideda ir Lietuvoje jau apsigyvenusių asmenų plačiai spaudoje perduoti negatyvūs įspūdžiai. Skaitėme, kokius sunkumus ir ne malonumus išgyveno į Lietuvą grįžęs poetas ir buvęs "Dirvos" redaktorius Balys Gaidžiūnas bei keli kiti. Visi jie piktinosi sovietiško stiliaus "registracijos", ribojimų pilietinių teisių, laukimu teisės balsuoti, nors ir turi teisėtą Lietuvos pilietybę.

Ko grįžtantys išeiviai pageidautų? Jie visi turės pakankamai lėšų patogiai Lietuvoje gyventi, o kai kurių pensijos prilygstančios Lietuvos prezidento algai! Tačiau šalia galbūt laikini pilietinių teisių varžymo, jiems rūpinti tiksliai informacija, medicininis aptarnavimas, pragyvenimo lygis. Tam tikslui planuojama įsteigti grįžtantiems užsienio lietuviams rūpybos centrą Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos priežiūroje. Centro uždavinys būtų teikti informaciją apie įsikūrimo galimybes ir numatomų problemų sprendimą į Lietuvą iš užsienio atvykstantiems lietuviams turistams.

Abejonės nėra, kad Lietu-

vai užsienio lietuvių grįžimas atneštų labai daug naudos, tačiau dauguma abejoja ir baiminasi, kad patys nukentės ir materialiai, ir morališkai. Ta tema kalbant su pažįstamais ir bičiuliais, iškyla tokie klausimai: "Kaip atsiskirsiu nuo savo Amerikoje gimusių ir savo profesijoje įsitvirtinusių vaikų? Kas bus su mano asmeniniu turtu, su baldais, muzikos instrumentais, biblioteka? Juk viso to neįmanoma pergabenti į Lietuvą, nebent būtime milijonieriai... Ar, suskaukęs galvai, bet kuriuo dienos ar nakties metu galėsiu nusipirkti aspirino?"

Lietuva nelaukia mūsų ištiestomis rankomis, tik geidžia mūsų finansinių išteklių. Savime suprantama, jei Lietuvoje apsigyvenusių tūkstančiai Amerikos, Kanados ir Australijos lietuvių, būtų nepaprastai didelis įnašas į Lietuvos ekonominę gyvenimą. Aišku, jei šalia tokių 'nuogų' pasisakymų būtų dar ir jautrus sentimentų, ilgesio ir meilės, gal būtų lengviau susigundyti, bet, bent šiuo tarpu, grįžimas į Lietuvą visam apsigyvenimui neturi realaus pagrindo.

Nedaug Lietuvoje belikę vėjinių malūnų. Užtat jei bekeliadamas tokį užėini, negali jo keletą kartų neapeiti ir, žinoma, privalai nusi-fotografuoti

Nuotr. D. Meliūno

Savaitė Lietuvoje

Lankėsi Japonijos parlamentarai

Rugsėjo 17-18 d.d. Lietuvoje pirmą kartą lankėsi Japonijos parlamentarų delegacija, atvykusi susitikti su Lietuvos prezidentu Algirdu Brazausku, seimo pirmininku Česlovu Juršėnu bei užsienio reikalų ministru Povilu Gylu. Spaudos konferencijoje pranešta, kad Japonijos tarptautinė bendradarbiavimo agentūra suteiks Lietuvai lengvatinę paskolą statyti vandens valymo įrengimus Biržuose ir Skuode.

Japonija skiria daug dėmesio aplinkos apsaugai ir padeda įgyvendinti įvairius techninės pagalbos projektus, kaip teigė ambasadorius Lietuvai Takaja Suto. Jau vyksta abiejų valstybės žinovų pasitarimai dėl Ignalinos atominės elektrinės. ELTOS žiniomis, per artimiausius finansinius metus numatyta atidaryti Japonijos ambasadą Vilniuje, pareikšta viltis, kad Lietuva atidarys Japonijoje savo atstovybę.

Lietuvos ir Gudijos sutartis

Rugsėjo 17 d. Lietuvos seimas patvirtino Lietuvos ir Gudijos sutartį dėl asmenų, kuriems paskirtas laisvės atėmimas ir pritaikytos priverčiamosios medicininio poveikio priemonės, rašo ELTA. Ši sutartis įpareigoja abi valstybes perduoti ir priimti savo piliečius tolesniam laisvės atėmimo baismės arba priverčiamųjų medicininio poveikio priemonių vykdymui. Aiškinama, jog sutartis leis Lietuvos valstybės institucijoms geriau atlikti pareigą, numatytą Konstitucijos 13 straipsnyje – globoti savo piliečius užsienyje bei palengvinti "nuteistųjų ir jų giminių socialinių ryšių palaikymą".

Rugsėjo 13 d. Vilniuje vyko Lietuvos ir Gudijos užsienio reikalų ministerių pasitarimas dėl nelegalios migracijos, kuriam nuspėsta, kad abiem valstybėms būtų naudinga "readmisijos" – nelegalių migrantų grąžinimo sutartis, kuriai derybos numatytos šį rudenį. Taip pat buvo aptarta paruošiamųjų sienos nustatymo darbų eiga.

ELTA skelbia, kad iki spalio 15 d. Gudija sumokės Lietuvai 1.8 milijonus JAV dolerių skolą pinigais ir prekėmis už patiektą elektros energiją.

Ministeris pirmininkas Slovakijoje

"Lietuvos ryto" žiniomis, rugsėjo 13-14 d.d. Lietuvos ministras pirmininkas Mindaugas Stankevičius baigė darbo vizitą Slovakijoje, kur jis dalyvavo Vidurio Europos laisvosios prekybos sutarties šalių ir bendradarbiaujančių valstybių vadovų susitikime. Kartu su juo buvo nuvykę ekonomikos ministeris Z. Kaminskas bei žemės ūkio ministeris V. Einoris. M. Stan-

kevičius tarėsi su Slovakijos premjeru Vl. Mečiaru apie ekonomikos reformas bei apie atominių elektrinių eksploatavimo problemas, kurios Slovakijoje yra labai panašios, kaip ir Lietuvoje.

Nauja garbės konsulė JAV

Kaip rašo ELTA, rugsėjo 17 d. Ingrida Bublienė, JAV lietuvių bendruomenės vicepirmininkė buvo paskirta Lietuvos garbės konsule Klivlande. Vilniuje jai įgaliojamosius raštus įteikė Lietuvos užsienio reikalų ministerijos sekretorius Rimantas Šidlauskas. Garbės konsulatą Ohio valstijoje (Klivlande) bus atidarytas spalio pradžioje.

Pratybos Danijoje

Lietuvos karinių oro pajėgų lėktuvai dalyvaus Danijoje rengiamose ŠAS ir Bendradarbiavimo taikos labui kraštų pratybose "Baltic Circle", praneša ELTA. Pratybose igulos mokysis prižiūrėti orlaivius, ruošti juos skrydžiams, dalyvauti paieškose ir gelbėjimo bei medicinos pagalbos veiksmuose, gabenti krovinius ir žmones, patruliuoti, kontroliuoti saugumo bei draudžiamąsias zonas.

Kas dalyvaus rinkimuose?

BNS pranešimu (rugsėjo 16 d.), Lietuvos seimo rinkimuose dalyvaus 28 iš 33 Lietuvos politinių partijų ir organizacijų. Nedalyvaus Humanistų, Žalioji, Protėvių atgimimo, Politinių kalinių bei Teisingumo partijos. Iš viso arti tūkstančio kandidatų pretenduos į 141 seimo nario vietą. Vyriausioji rinkimų komisija tikrins partijų ir pavienių asmenų registracijos dokumentus ir iki rugsėjo 20 d. paskelbs priimtinių kandidatų sąrašą.

Švedija remia baltiečių narystę ŠAS

Švedijos ministeris pirmininkas G. Perssonas rugsėjo 5 d. tarėsi su specialia žinovų taryba dėl Baltijos jūros valstybių bendradarbiavimo, ekonominio augimo, saugumo politikos, energetikos, gamtos saugos bei studentų mainų reikalų, skelbia BNS. Jis pasisakė nepritaręs buvusio Švedijos ministerio pirmininko C. Bildt ir konservatorių opozicijos siūlymui sukurti "Bendradarbiavimo taikos labui" programos variantą, kuriuo trys Baltijos ir keturios Skandinavijos valstybės bendradarbiautų karinėje srityje. Jo manymu, Baltijos kraštai turi būti laisvi siekti ŠAS narystės.

Nedirba Ignalinos atominė elektrinė

Rugsėjo 10 d. dėl gedimo buvo sustabdytas Ignalinos atominės elektrinės reaktorius. Elektrinė nedirba, nes antrasis reaktorius iki spalio 1 d. uždarytas remontui. Nuo metų pradžios tai penktasis priverstinis sustojimas elektrinėje. RSJ

Šiame numeryje

Dabarties veikla – ateities nauda

Lietuviška veikla nėra izoliacija, bet įsijungimas aplinkon

Lietuva svarsto išeivijos grįžimą

Sudaryta speciali komisija iš JAV lietuvių ir seimo narių

Želgovskio maistas ir Vilnius

Lenkijos spauda atskleidžia slaptuosius Pilsudskio planus

Nepriklausomybės byla nebaigta

Dr. A. Šimėnas kalbėjo apie valdančiosios partijos žalą

Lietuva po 52 metų aplankius III

Palangos Gintaro muziejų sutekta apie 40,000 rodimų

Lietuvai paaugoti gyvenimai

Karti dabarties gyvenimo tiesa A. Garbutės knygoje "Tėvo vasara"

Mokslininkų šuolis amžinybėn

A. a. Vytauto Kavolio netektis palieka neužpildytą tuštumą

Kova dėl lietuviškų pamaldų Seinuose

Lietuviškų pamaldų grąžinimo teko laukti 40 metų

Mažvydas ir pirmoji lietuviška knyga IV

Reikėtų paženklinti vietą, kur buvo ši knyga spausdinama

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-1336.

Canada Post Registration nr. 509 Sales Product Agreement nr. 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaitė-Jonaitienė,
Č. Senkevičius, G. Gaizutienė. Metinė prenumerata – \$40, pusmetinė – \$20,
rėmėjo – \$50, garbės – \$60 (Amerikoje – JAV dol.) oro paštu – \$115. Pavieniai
nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją.
Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį
redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostatais. Bendra-
darbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550)
is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in
December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.,
2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672.
U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Membership fee: regular
\$40.00, supporter \$50.00, honorary \$60.00 per year. PERIODICALS
Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to:
"Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA
POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario
L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

RELIGINIAME GYVENIME

Lietuvos Brastos Katalikų Bendrijos unija rugsėjo 27-29 d.d. Vilniuje švenčia savo gyvavimo 400 metų sukaktį. Vilniaus universiteto centriniuose rūmuose įvyks sukurtovinė konferencija, išsėdėsianti savo programą per tris dienas. Parodos atidarymas rugsėjo 27, 9.30 v.r. Vilniaus un-to bibliotekoje. Posėdžiai bus pradedami Vilniaus arkivyskupo A. J. Bačkio įžanginiu žodžiu ir VU rektorius R. Pavilionio sveikinimu. Pranešimų tarpe – kun. P. Rabikauskas, SJ, iš Romos Grigaliaus un-to, Ant. Tyla – Lietuvos istorijos instituto, M. Jučas – Vilniaus un-to. Abi dienas paskaitas skaitys Lietuvos, Lenkijos ir Gudijos aukštųjų mokyklų istorikai – dėstytojai. Jose bus apžvelgti skirtingi Rytų apeigų katalikų veiklos ir persekiojimų laikotarpiai. Konferencija baigiama Vilniaus bazilijonų ir unitų istorinių vietų lankymu bei iškilmingomis Rytų apeigų Mišiomis Šv. Kazimiero šventovėje.

Palaidoti kunigai. Altaristas kun. Kazimieras Griūnis palaidotas Joniškelyje rugpjūčio 13 d. Velionis gimė 1925 m., kunigu įšventintas 1948 m. Darbavosi įvairiose Panevėžio vyskupijos parapijose; paskutinė klebonavimo vieta – Salako parapija; altaristas kun. Kazimieras Statkevičius palaidotas Kauno Karmelitų Šv. Kryžiaus šventovės šventoriuje rugpjūčio 16 d. Velionis gimė 1909 m., kunigu įšventintas 1933 m. Darbavosi įvairiose parapijose, buvo kapelionu Jonavos, Ukmergės, Kėdainių, Radviliškio gimnazijose; dekanas kun. Bronius Strazdas palaidotas Biržų Šv. Jono Kr. šventovės šventoriuje rugpjūčio 16 d. Velionis gimė 1923 m. Ilgiausiai (net 26 metus) darbavosi Biržuose. 1985 m. sveikatai pablogėjus, buvo paskirtas garbės klebonas.

Saleziečių kursai Lietuvos jaunimui įvyko Kaune rugpjūčio 5-9 d.d. Kursams vadovavo iš Italijos Turino atvykęs Šv. Augustino oratorijos (jaunimo centro) direktorius kun. Don Eligio Caprioglio ir 19 būsimųjų jaunimo centro vadovų. Užsiėmimuose dalyvavo apie 50 jaunuolių iš įvairių Lietuvos vyskupijų. Būreliuose jie buvo supažindinti su teatro, šokių, muzikos, dailės menu, žurnalistika. Jaunimas mokėsi ir sportavo. Baigiamoji šventė įvyko prie Palemono šventovės, kur šalia jos netrukus įsikurs statomame saleziečių vienuolyne jaunimo cent-

ras. Šventėje dalyvavo daugiau kaip 200 vaikų ir jaunuolių, linksmosios. Žaidė, vaišinosi itališkomis vaišėmis, Mišiose, kurias aukėjo kun. K. Juknevičius, kun. M. Burba ir italų kunigai, dėkojo Viešpačiui už vertingą popietę. Šv. Augustino oratorija įsteigta 1891 m. Ją lanko gausūs būriai jaunimo, ypač vasaros atostogų metu. Centro vadovai (animatoriai) čia dirba be jokio užmo-kesčio.

Lietuvos ir Lenkijos vyskupų konferencijų įsteigtų ryšių grupių atstovai susitiko liepos 14 d. pasi- baigus iškilmingoms prie pal. arki- vyskupo Jurgio Matulaičio karsto. Dalyvavo vysk. J. Žemaitis, MIC, vysk. J. Tunaitis, kan. J. Pečiukonis, kun. V. Aliulis; Lenkijai atstovavo vysk. V. Ziembra, vysk. A. P. Dydyz, OFM, kun. J. M. Rokosz, MIC. Buvo pripažinta, kad Lietuvos ir Lenkijos Kat. Bendrijos turi daug dvasinių gėrybių, kuriomis gali pasidalinti. Užmegzti ryšiai atsiliepią į Šv. Tėvo Pauliaus II raginimą rengtis krikščio- nybės 2000 metų sukaktį.

Elektrėnuose pastatyta nauja Šv. Mergelės Marijos Kankinių Karalienės šventovė liepos 28 d. pašventino apaštalinis nuncijus Justo Mullor Garcia, pamokslė palinkėjęs, kad ši šventovė taptų santarvės ir atsivertimo vieta. Iš- kilmės prasidėjo išpūdinga procesija nuo Atgimimo aikštės. Su vėliavomis žygiavo vaikai, tremtiniai ir politiniai kaliniai, jaunimas, šeimos, šauliai, kitų organizacijų bei parapijų atstovai. Mišias kon- celebravo arkivyskupas J. M. Garcia, vyskupas J. Matulaitis ir J. Tunaitis, šios šventovės staty- bos rėmėjas prel. A. Bunga iš Vokietijos, kiti kunigai. Šventovė ga- lutinai bus užbaigta 1997 m. Ketina- ma įrengti parapijos namus, biblioteką, jaunimo centrą, val- gyklą. Statybą dosniai remia Vokietijos pagalbos fondai, Vokietijos vyskupai, išeivijos lietuviai bei kaimyninių parapijų žmonės.

Poilsio ir kūrybos jaunimo stovykla įvyko liepos 15-18 d.d. Vokietijos Altenbergo jaunimo namuose. Iš aštuonių Europos valstybių dalyvavo 68 jaunimo grupių atstovai. Lietuvai atstovavo septyni vadovai iš Kauno arki- vyskupijos. Stovyklautojai stengė- si įžvelgti Dievo veikimo pėdsakus žymių žmonių ir savo pačių gyvenime. Kūrybingai originaliai buvo suorganizuotos liturginės apeigos. Stovyklą organizavo kun. R. Steinhauer'is, Kiolno jauni- mo sielovados vadovas.

A+A

BRONIAUS KEBURIO

3 metų mirties prisiminimas įvyks
1996 m. rugsėjo 29 d.

Už Jo vėlę tą dieną 9 v. ryto Mišios bus aukojamos
Londono, Ontario lietuvių Šiluvos Marijos šventovėje –

E. Kėburienė

A+A

ELENAI RIMKEVIČIŪTEI

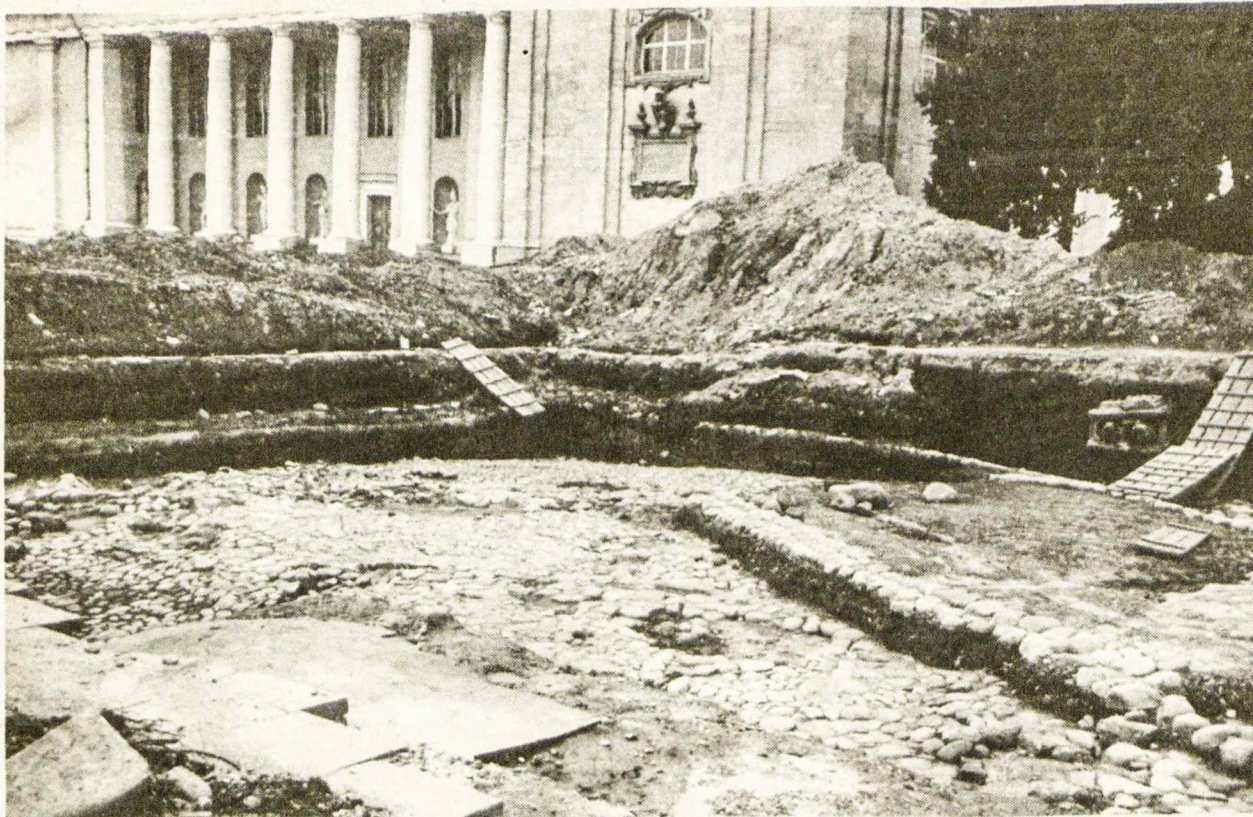
mirus Lietuvoje,

jos brolių LEONĄ RIMKŲ su šeima ir gimines
Lietuvoje nuosirdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

D. Zulonienė
B. Znotinienė

Č. J. Kurai
G. Balčiūnienė

V. S. Aušrotai

Vilniuje, Arkikatedros aikštėje, ten, kur stovės paminklas DLK Gediminui, archeologai, tyrinėdami būsimų pamatų vietą, atkasa praėjusių amžių grūdinius

Nuotr. Alf. Laučkos

SPAUDOS BALSAI

Želigovskio maištas ir Vilnius

Varšuvoje leidžiamas žurnalas "Wojskowy Przegląd Historyczny" ("Karinės istorijos apžvalga") š.m. pirmoje laidoje išspausdino ilgą straipsnį "Generolo Želigovskio maištas ir Vilniaus užėmimas". Šiame Z. Krajewskio straipsnyje yra aiškiai pasakoma, kad Vilniaus užėmimo politinius ir strateginius planus sudarinėjo pats maršalas Pilsudskis ne tik su tuometine (1919-1920 m.) Lenkijos valdžia nesitardamas, bet netgi nuo jos tai slėpdamas. Šio plano vykdymo gen. Želigovskis apie tai sužinojo tik kelias dienas prieš Vilniaus puolimo pradžią, kai jis buvo skiriamas jau suorganizuotos ir puolimo pozicijas užėmusios kariuomenės vadu. Visa tai prasidėjo nuo Pilsudskio sugalvotos Lenkijos, Lietuvos ir Gudijos kraštų federacijos, kuriai, aišku, vadovautų Lenkija. Štai kelios šio straipsnio ištraukos.

"Valstybės viršininkas (Pilsudskis) vylėsi, kad jo planuojama didelė federacija ne tik bus užtvarta prieš bolševikus, bet ir suvienys visas šiose žemėse gyvenančias tautas, atidarys jų bendradarbiavimui kelius. Pradžioje jis tikėjosi, kad šiems planams pritaris lietuviai, ir gaudai, tačiau greit pastebėjo, kad niekas nenorės į šią federaciją jungtis, nes lenkai 'nolens volens' ją siūlė su ginklu rankoje, kuris prieštarauja savanoriškumo principui. Taigi valstybės viršininkas turi tęsti įvykusių faktų politiką, kad vėliau gautų Vakarų 'de jure' pripažinimą. (...)

1920 m. liepos mėn. Lenkija išliko skaudžios karinės nesėkmės ir su svarbiomis pasekmėmis politiniai pralaimėjimai. Lenkijos premjeras Władysław Grabski Spa (Belgijos miestelis) konferencijos metu išreiškė visą eilę politinių išsprendimų, kurie žymiai apkarpo krašto teritoriją.

Rusijos bolševikų kariuomenės pavojaus akivaizdoje Lenkija sutiko su vadinamąja Kurzono linija kaip rytine Lenkijos siena su sąlyga, kad bus sulaikyta Raudonoji armija ir prieita prie paliaubų. Pagal Spa sutarimus Lenkija taip pat išsprendė perleisti Vilnių lietuviams, tačiau dėl būsimos lenkų-lietuvių sienos didvalstybės galutinį sprendimą pasiliko sau. (...)

Dėl šių Lenkijos padarytų politinių išsprendimų sunku buvo apsispręsti atgauti Vilnių tiesiausiai ir trumpiausiu keliu, užimant jį lenkų kariuomenei. Nepaisant daugelio ženklių vie-

šo lietuvių kariuomenės bendradarbiavimo liepos, rugpjūčio ir netgi rugsėjo 1920 m. mėnesiais su Raudonąja armija, Lenkija buvo apsisprendusi Lietuvos atžvilgiu vesti atsargią ir apgalvotą politiką. Pilsudskis sąmoningai nenorėjo karo su Lietuva ir taip pat kaip valstybės viršininkas negalėjo veikti prieš tarpvalstybinius lenkų valdžios išpareigojimus, todėl savo tikslui pasiekti turėjo ieškoti kitokių būdų. Kadangi jis pats negalėjo įsakyti, manė, kad žygių į Vilnių turi būti atliktas "quasi" (tariamų) spontaniškai ir savarankiškai veikiančių iš Vilniaus srities kilusių kareivių ir trokštančių padaryti galą lietuvių valdžiai tame krašte.

Pasikvietęs gen. Želigovskį į savo štabą Balstogėje, Pilsudskis jam aiškino: "Nei sąjungininkų valstybės, nei Tautų sąjunga, nei vyriausybė ir lenkų visuomenė nesupranta Lietuvos bylos. Lenkų premjeras jau beveik atidavė Spa miestelyje Vilnių Valdėmarui. Jeigu dabar Vilniaus neišgelbėsime, tai istorikai niekad mums to neatleis. Tai gali padaryti tik patys gyventojai su lietuvių-gudų divizija (taip buvo perkrikštyta viena iš Lenkijos kariuomenės divizių, JB.), tačiau reikia, kad kas nors prisiimtų visą atsakomybę. Reikia suorganizuoti sukilimą. Vilnių reikia užimti nepaisant pasaulio nuomonės.

Straipsnio autorius cituoja Želigovskio atsakymą: "Abejojau. Nenorėjau apsiimti vykdyti tokį didelį uždavinį. Norėjau išsiaiškinti, kad gal yra kitoks būdas Vilniui paimti. Buvo pasakyta, kad tokio nėra. Jeigu ne-užimsime – žus mums visam laikui".

Želigovskio kariuomenė, laudydama Spa ir Suvalkų sutar-

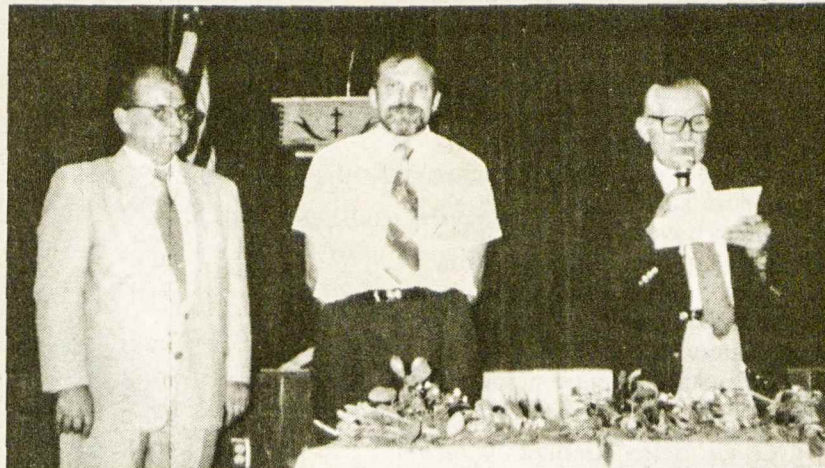
tis 1920 m. spalio 8 d. pradėjo karo veiksmus prieš Lietuvą ir spalio 9 d., 14 val. 15 min. įžygiavo į Vilnių.

Lenkų rašytojas J. Mackiewicz knygoje "Miela ponio..." rašo: "Suvalkų sutarties sulaužymas ir Želigovskio buvo didžiausia klaida, slėgianti šios Rytų Europos dalies likimą". Užtuot buvęs valstybės sostinė, Vilnius liko skurdžiu Lenkijos provinciniu miestu".

Minėto rašytojo brolis S. Mackiewicz "Slowo" dienraštyje rašė: "12 val. dienos metu stovėjau Mickiewicziaus (dabar Gedimino) gatvės viduryje – ten, kur ji susijungia su Katedros aikšte, ir žiūrėjau išilgai gatvės. Nemačiau nei vieno automobilio, nei vieno vežimo, nei vieno samdomo vežiko. Pagrindinė miesto gatvė nebuvo jokio judėjimo".

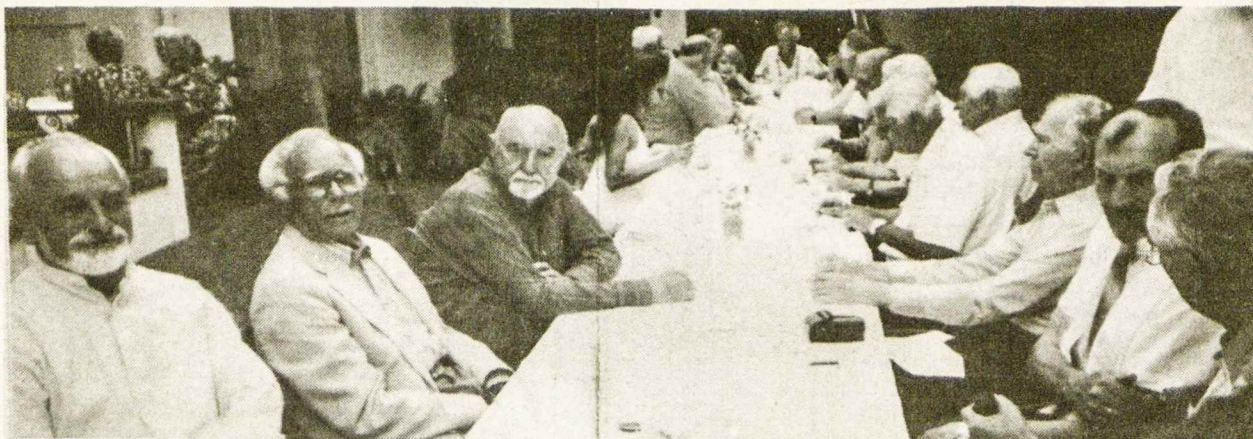
Lenkų okupuotas Vilnius merdėjo. Taip pat sutarčių laužymas privedė prie to, kad ilgą laiką į visokių sutarčių pasirašymą su Lenkija lietuviai nepatikiškai žiūrėjo.

Pilsudskio širdis, jo paties pageidavimu, buvo palaidota Rasų kapinėse lenkų karių kapų skyriuje. Perkėlus Pilsudskio kariuomenės vyr. kapeliono vyskupo Banurski'o palaikus iš Vilniaus katedros į Varšuvą Vilniaus lenkų veikėjai ėmė baimintis, kad tas pats gali atsitikti ir su Pilsudskio širdimi. Jų nuomone ji riša Vilnių su Lenkija ir ją perkėlus šis ryšis nutrūktų. Taip pat nukentėtų ir pajamos, nes lenkų ekskursijos, kurios lanko Pilsudskio širdies mauzoliejų, palieka jų kišenėse nemažai pinigų. Galimas dalykas, kad po karo auður sidabrinės urnos su Pilsudskio širdimi po tuo mauzolieju nebėra. Pagaliau ji galėjo būti ne ten palaidota. J.B.

Losangeliečiai 1996 m. rugpjūčio 24-25 d.d. susitiko su Kovo 11 akto signataru, buv. Lietuvos ekonomikos ministru ir Lietuvos krikščionių demokratų partijos centro valdybos nariu dr. ALGIRDU ŠIMĖNU. Po jo pranešimo ir diskusijų pabaigos žodį taria Lietuvos krikščionių demokratų partijos rėmėjų Kalifornijoje komiteto pirm. dr. ZIGMAS BRINKIS (dešinėje); kairėje – programos vedėjas JUOZAS PUPIUS

Nuotr. J. Matulaičio

Susitikimas su svečiu iš Lietuvos dr. A. ŠIMĖNU Los Angeles mieste dr. Zigmo Brinkio sodyboje; dešinėje – Algis Raulinaitis, Albertas Šimėnas, poetas Bernardas Brazdžionis; kairėje Mindaugas Gedgaudas, Juozas Kojelis, Julius Jodelė ir kiti

Nuotr. J. Matulaičio

Metai be ALGIRODO JAGĖLOS...

Augsburge, Toronte: muzikanto,
foto-menininko, video-metrašti-
ninko, kurio talentą ir svetingu-
mą pažino ir naudojosi daug kas...

Amžino atilsio atgulė šalia tėvų
Juozo ir Stefanijos Laurinavičiūtės
Anapilyje.

Gedi žmona Adolfina, dukros – Laima Macienė su
vyru Tadu ir vaikaičiais Mykolu bei Stefanija Pennington,
N.J., Dana Toronte, sesuo Nijolė Šalčiūvienė su vyru ir
sūnumis JAV-se, giminės Lietuvoje, draugai visur

Prisimename savo brangią mamytę

a.a. JANINĄ ČERNIAUSKIENĘ

su meile ir maldomis.

Ji iškeliavo į amžinybę prieš vienerius metus,
1995 m. rugsėjo 25 d.

Niekados nepamiršim tavęs, mama,
Mintyse, širdyse nešam tave arti;
Tavo gailingos rankos ir meilė
mus augino,
Be tavęs tikrai liekam vieni...
Saulutė atneša mums tavo veidą,
Sapnuose susitinkam dažnai;
Tavo meilė mūsų amžina dovana,
Ačiū Dievui, kad turėjom tave,
Mama... nors per trumpai
Kaip Dievulio buvo pažadėta
Ir tavo dažnai paminėta;
Lauksim su ilgesiu, Mama,
Susitiksim, susitiksim tikrai...

Ilsėkis ramybėje – Tavo Danguolė, Šigita ir Michael

Nepriklausomybės byla nebaigta

Dr. Albertas Šimėnas, buvęs Lietuvos ekonomikos ministeris,
krikščionių demokratų partijos veikėjas apie dabartį
ir ateities planus kalbėjo tautiečiams Los Angeles mieste

IGNAS MEDZIUKAS Los Angeles

Los Angeles lietuvių telki-nyje lankėsi LKDP centro valdybos narys dr. Albertas Šimėnas, buvęs ekonomikos ministe-ris. Su juo susipažinti ir pasikal-bėti dr. Z. Brinkio rezidencijoje buvo susirinkę kelios dešimtys visuomenės ir politikos veikėjų. Besivašinant buvo įdomu iš-girsti apie padėtį Lietuvoje ir apie tai, kas daroma artėjant rinkimams ir seimui.

Kitą dieną, rugpjūčio 25, po pamaldų Šv. Kazimiero parapi-jos šventovėje parapijos salėje jis kalbėjo platesnei visuome-nei. Su juo supažindino dr. Z. Brinkis. Dr. A. Šimėnas yra Lie-tuvos nepriklausomybės akto signataras, universiteto docen-tas, žymus ekonomistas.

Pasak jo, dabartinės LDDP valdymas Lietuvai žalingas. Ši partija, išsivysčiusi iš komparti-jos, turi galias tradicijas skirstyti valstybės turtą, naudojantis esa-ma padėtimi. Šie žmonės be di-delio entuziazmo sutiko Lietu-vos nepriklausomybės paskelbi-mą, bet skubėjo perimti turtą į savo rankas. Partiniai sekreto-riai tapo bankininkais. Pasisten-gė, kad jų žmonės perimtų įmo-nes. Turtas nebuvo indeksuotas, todėl buvo perleidžiamas savie-siems puselviui, daug kartų pi-giau negu jis tuo metu buvo ver-tas. Taigi buvo kaupiamas kapi-talas į jų rankas. Mokesčiai ati-dami saviesiems neribotam laikui.

Nešvarūs dalykai vyko su bankais. Apsukrūs vertelgos su-pirko investicinius čekius, nu-pirko griuvančią įmonę ir už-statė bankui už paskolą be jokio tos nuosavybės įkainojimo. Bankai mokėjo 40-60% palūka-nų už indėlius. Skolininkai pas-kolų negrąžino, todėl bankai žlugo.

Šiuo metu Lietuvos pasko-los užsieniui siekia milijardą do-lerių. Šių skolų gražinimas sun-kiai guls ant mokesčių mokėto-jų pečių. LDDP norėjo įteisinti kolchozinę sistemą. Vietoje kol-chozų – bendrovės. Bet tam bū-tų reikėję keisti konstituciją. LDDP bijo pralaimėjimo rinki-muose, kad neteisėtai užgrobtas turtas nebūtų reikalaujamas gražinti. Lietuvoje yra susidaręs

nomenklatūrinis kapitalizmas. Turint stiprias ekonomines po-zicijas, galima daryti įtakos ir politikai. Šiuo metu jau yra pri-vačiuota apie vieną trečdą valstybės turto.

Lietuvos padėtis yra labai sunki ir eina blogyn. Per pasku-tinius penkerius metus vyrų gy-venimo trukmė nukrito ketve-riais, moterų – pusantrų metų. Gimimų skaičius susilygino su abortų skaičiumi. Vedybų skai-čius susilygino su ištuokų skai-čiumi. Vaikų padėtis žiauri. Apie 12.000 yra vaikataujančių vaikų, 30 tūkstančių mokyklinio amžiaus vaikų nelanko mokyklų – dažniausiai kaimuose. Alko-holio suvartojimas siekia 20 lit-rų spirito asmeniui, įskaitant ir kūdikius. Kasmet nuo alkoholio miršta 8000 žmonių. Šios nege-rovės negali būti greitai įveik-tos.

Šiuo metu Lietuvoje labai svarbu pakelti gyvenimo lygį, taip pat teisėsaugos ir teisėtvar-kos užtikrinimą, o tarptautiniu mastu – įsijungti į Europos są-jungą ir Šiaurės Atlanto sąjungą.

Reikia neatidėliojant per-tvarkyti mokesčius: neapmokės-tinti iki 350 Lt asmeniui, šeimai skirti po 50 Lt už kiekvieną išlaikytinį, padidinti mokesčius didelėm įmonėm, gaunančiom didelius pelnus, apmokestinti dividendus ir palūkanas, padidinti akcizą prabangos pre-kėms, užkirsti kelią nelegaliai kuro, alkoholio prekybai bei kontrabandai, įvesti pajamų šal-tinių deklaravimą.

Dr. Šimėnas sakė, kad šiuo metu seime yra 12 kr. demokra-tų narių. Jei ateinančiuose rin-kimuose tik tiek ar mažiau bus gauta, tai bus nesėkmė. Didelės sėkmės atveju KDP galėtų tikė-tis 30 atstovų. Artimiausi užda-viniai šiuo metu – sustabdyti skurdą, sudaryti patenkinamas sąlygas socialiai remtinims žmonėms, sustabdyti organizuo-tą nusikalstamumą, kšyšininkavi-mą, sumažinti girtavimą.

Lietuvos nepriklausomybės byla bus baigta, kai Lietuva įsi-jungs į Europos sąjungą ir ŠAS. Šiuo metu Rusija stengiasi Lie-tuvą laikyti savo įtakos sferoje.

• Į žemę neatsirėmus, dangaus ne pasieksi; į dangų neatsirėms, žemės nepajudinsi. — A. RAMŪNAS.

Prie Lietuvos katalikių moterų būstinės Vilniuje. Iš kairės: pirmininkė GRAŽINA PALIOKIENĖ, dvasios vadas mons. JUOZAPAS ANTANAVIČIUS, viešnios iš JAV-bių – EMILIJĄ KIELIENĖ, MARIJĄ SEREIKIENĖ, už jų – valdybos narės

Slibinai įteisina grobį

ANTANINA GARMUTĖ

Lietuvoje vis labiau įsigalint vagystėms, atsirado du sluoksniai: vagys ir jų aukos. Dar ir tretieji – tai vagių gynėjai, kurie taip pat yra panašūs. (Juk “su kuo sutapsi, tuo pats tapsi”). Įdomu tai, kad dabartiniai vagių atstovai labai skiriasi nuo prieškarinio vagių ir plėšikų. Prieškariniai turėjo gėdos jausmą. Išgirę priežodį “vagių, kepurė dega”, jie kaip zuikiai sprukdavo į krūmus arba tylėdavo kaip pelės po šluota. Dabargi vagių plikom random nepaimsi. Garbės jausmą įgiję. Orumą. Reikalauja gerbti. (Net atsiprašyti.) Maldauti. Kauno laikraštyje skaičiau maždaug tokį skelbimą: “Gerbiami vagys, kurie paėmėte mano daiktus, būkite tokie geri ir grąžinkite nors dokumentus...” Arba – beveik kiekviename skelbime apie pavogtą automobilį yra kuklus prierasas: “Išsipirksiu”. Ir išsipirka. Šis pelningas “verslas” klestėti klesti.

Visai senesniai nuosavybės turėtojai įstatymiškai buvo pavadinti ne savininkais, o... pretendentai! Praktikoje tai atrodė maždaug taip. Tarkim, Jūs važiuojate troleibusu ir jūsų daiktai atsiduria gerb. vagies kišenėje. Jis tampa jų savininku. O jūs – tik pretendentas į savo nuosavybę. Kelios dešimtys keleivių – irgi pretendentai. Gražu! Cirkas su raudonu pamušalu!

Kalbant apie nekilnojamąjį turtą, juoktis nesinori. Šiomet iš Kauno m. savivaldybės gavau tris raštus-dokumentus, kuriuos galima pavadinti istoriniais. Pirmuoju raštu buvau kviečiama pareikšti norą, kaip pageidauju atgauti savo nuosavybę – namą. Raštiškai pareiškiau: tik natūralių pavidalų. (Kad galėčiau baigti Sibiro tremtį ir pagaliau grįžti į tėvų namus, iš kurių buvau išvežta).

Antrasis raštas man – “pretendentei į nuosavybę” be ceremonijų siūlė pasirinkti kompensacijos formą, išpėjant, kad namai nebus grąžinami. Siūloma prievartinė kompensacija atitiko – kaip kirvis kotą – privertė grįžti į Sibirą! Kokia ta kompensacija (vertybiniais poįteriais, mišku, žeme ar pomirtinėmis išmokomis kviečiamas) neaišku. Dar parašyta, jog man nesutinkant su jų sprendimu, namą bus leista privatizuoti gyventojams.

Trečiajam rašte ultimatumas skiriasi tuo, jog namą išsipirkti siūloma man pačiai. Išsipirkti! Koks subtilus panašumas su automobilių vagimis, kurie skambina savininkams ir siūlo išsipirkti automobilius. Dabar gi valdžia siūlo išsipirkti nusavintus (pavogtus) namus. LD DP juos – tarsi kokią masalą – skuba išdalinti svetimo turto mėgėjams, taip užsitikrindama sau rinkėjų balsus.

Savo knygoje “Tėvo vasara” 262-279 puslapiuose aš pateikiu ištrauką iš KGB archyvuose esančių dokumentų. Juose tarp kitų atsispindi ir kai kurių mūsų namo gyventojų – KGB agentų bei informatorių tuometinė veikla, pavardės ir slapvyvardžiai, skundai ir pranešimai,

• Laimė glūdi ne darbe, kurį mėgstame, bet pamėgime darbo, kurį privalome atlikti

(J. M. Barrie)

faktų klastojimas ir kt. Už visus šiuos “darbus” jie tuomet gaudavo Judo grašius. O dabar?..

Sovietmetis pasibaigė. Lietuva laisva, tačiau okupantai išėdami pasiliko. Mus valdo jų auklėtiniai. Slibinai įteisina karo grobį. Ir taip – visoje Lietuvoje. LDDP ruošiasi rinkimams. Nuvargintų Lietuvos žmonelių ir viso pasaulio aki-vaizdoje.

Lietuvos katalikių moterų valdybos posėdžio dalyvės su iš Amerikoje išsaugota Raseinių katalikių moterų draugijos vėliava

Reikia duonos, bet tai ne viskas

Jurbarkė įsteigta privati meno galerija, kuria domisi ir dailininkai, ir lankytojai. Paveikslų jie neperka, bet gėrasi jų skleidžiama šviesa

Nuo 1996 m. gegužės 1 d. Jurbarkė, tylioje Kauno gatvėje 86 nr. įsikūrė “Mažojoje galerijoje”. Patalpa nedidelė, bet šviesi. Joje rodomi Kauno dailininkų sąjungos narių darbai. Paroda keičiama kas du mėnesiai. Jurbarkas nėra lepinamas profesionalių dailininkų kūryba, todėl čia yra įvairių krypčių, įvairių atlikimo technikų paveikslų. Tai D. Dauknytės abstrakčioji grafika, V. Stankaus, E. Balsiukaitės modernistinė tapyba, A. Zdanavičiaus tapyti Kauno senamiesčio vaizdai, R. Ropytės, E. Jaudėgės akvarelės, E. Rudinskio siurrealistiniai afortai, R. Čepinskaitės koliažai, monotipijos. Vieni paveikslai kabo ant sienų, kiti stovi ant grindų, nes ankšta.

Šiais laikais Lietuvoje visų pirma žmonėms reikia duonos. Tačiau mes visi, nepaisant kur gyvename – didmiestyje ar pro-

vincijoje, turime dar ir dvasią, kuriai taip pat reikia peno.

Per dieną “Mažojoje galerijoje” apsilanko 10-20 žmonių. Vieni atklysta atsitiktinai ir net neperžengę slenkščio bėga atgal, lyg kažko išsigandę, kiti ateina ir pabūna ilgiau, tartum gertų į save paveikslų skleidžiamą šviesą. Ateina mokytojai tautodailininkai, valdininkai, svečiai iš kitų miestų. Ir labai daug vaikų. Tai pagrindinė jėga – mūsų ateitis. Jei nors vienas iš dešimties grįžta dar kartą, reiškia išdygo puiki sėkla. Mums, lietuviams, dabar labai reikia susirūpinti, kokia tauta bus po dvidešimties, trisdešimties metų.

Šios galerijos savininkė esu aš, Gražina Gadliauskienė, architektė, 1981 m. baigusi Vilniaus inžinerinį statybos institutą, architektūros specialybę. Likimas mane po penkiolikos dar-

bo metų Kaune parvedė į tėviškę. “Mažojoje galerijoje” stovi mano braižybos stalas, todėl kartu prižiūriu galeriją ir braižau. Žmonės neturi pinigų duonai, todėl apie paveikslų pirkimą nėra ko nė svajoti. Mane išlaiko projektavimo darbai.

“Mažojoje galerijoje” rodo savo darbus ir jurbarkiečiai studentai, studijuojantys dailę aukštosiose mokyklose – Giedrės Špatkauskaitės ir Jūratės Mazur. Planų yra daug – padėti jauniems menininkams surengti pirmąsias parodas, atidaryti tautodailininkų ir vaikų piešinių galerijas. Dabar Lietuvoje nėra palankus metas meno klestėjimui. Taigi viskas – ateityje.

Gražina Gadliauskienė,

Nemuno g. Nr. 20, Skirsnemunė, 4431 Jurbarko rajonas, Lithuania

Jurbarko “Mažojoje galerijoje” jos savininkė ir steigėja architektė GRAŽINA GADLIAUSKIENĖ

Lietuvos katalikių darbai

1996 m. rugpjūčio 27 d. Lietuvos katalikių moterų sąjungos valdybos narės rinkosi į posėdį naujose patalpose – Vilniaus senamiestyje, Aušros Vartai 7, kur dar neoficialiai, bet jau darbą pradėjo LKMS Kultūros ir švietimo centras, baigiamos įrengti bei apstatyti pačios Katalikių moterų sąjungos patalpos, tvarkomas kiemelis. Valdybos narės pasidžiaugė gauta iš Amerikos (Putnamo) Raseinių katalikių moterų organizacijos vėliava. Per karus, keliones į užjūrį ši vėliava buvo išsaugota, gerbta ir dabar vėl grąžinta į Lietuvą.

Valdyba tarėsi dėl sąjungos patalpų iškilmingo pašventinimo bei įkurtuvių iškilmių, į kurias ruošiasi atvykti p. J. Antanavičius iš Amerikos bei perduoti sąjungos išsaugotą Vėliavą. Trūksta pinigų svarbiausiam įrangai, baldams, bet atkurtoji organizacija sulaukia pagalbos bei paramos. Daug energijos bei sumanumo šiame darbe rodo LKMS pirmininkė Gražina Paliokienė, materialiai paremia sąjungos dvasios vadas mons. Juozapas Antanavičius. Valdybos nutarimu įkurtuves nuspręsta suruošti spalio 6 d.

LKMS būstinę aplankė viešnia iš Amerikos – Lietuvos dukterų draugijos centro valdybos buvusi pirmininkė Emilija Kielienė. Ji įteikė valdybai 5000

dolerių čekį, kuris skiriamas steigiamiesiems laikinosios vaikų globos namams Vilniuje (jiems vadovauja LKMS valdybos narė Laima Makutėnaitė). Emilija Kielienė papasakojo apie Lietuvos dukterų draugijos veiklos principus, kai kuriuos darbus, nuveiktus per šios organizacijos 40 METŲ LABDARINGĄ veiklą, palinkėjo Lietuvos katalikėms toliau gražiai dirbti šioje nesavanaudiškoje veikloje.

Mons. J. Antanavičius bei LKMS valdybos narės Romualdos Gasparaitytės kvietimu, viešnios iš Amerikos Emilija Kielienė ir Marija Sereikienė kitą dieną atvyko į Panevėžį, nes abi kilusios iš šio krašto, savo jaunystę praleido Panevėžyje. Jos dalyvavo iškilmingose šv. Mišiose Panevėžio Kristaus Karaliaus katedroje, kurias aukėjo mons. Juozapas Antanavičius. Jų metu buvo iškilmingai pašventinta Panevėžio rajono vėliava ir herbas. Po iškilmių viešnios apžiūrėjo mons. J. Antanavičiaus rūpėsiu statomus senelių namus, lankėsi labdaringoje vaikų valgyklėlėje “Betlicjus”, Panevėžio dekanato “Caritas” būste. Žinodamos sunkią finansinę padėtį, viešnios džiaugėsi mūsų nuveiktais darbais, linkėjo stiprybės ir ištvermės.

Romualda Gasparaitytė, LKMS valdybos narė

Buvusieji grafo Tiškevičiaus rūmai Palangoje, dabar gintaro muziejus

Nuotr. J. Žygo

Lietuvą po 52 metų aplankius III

JUOZAS ŽYGAS

Nidoje yra didelė rūkykla su daugeliu dūmtraukių, tačiau iš jų kylančio dūmelio nemačiau. Mariose dabar ir per didžiausius karščius niekas maudytis nebando, nes vanduo tamsiai rudas. Prieš išvažiuojant į pajūrį, “Lietuvos aide” pirmajame puslapyje buvo rašę: “Nemunas mūsų tėvynės taršalą į Baltiją neša”. Ir Kaune dabar jau niekas Nemune nesimaudo. Taip pat prieš karą Nemune, ypač Aleksoto pusėje, visuomet būdavo meškeriojų. Dabar keletą sykių Nemuno pakrantėje buvau, bet meškeriojų nemačiau. O esant daugeliui darbų ir žuvies kainoms aukštokoms, manyčiau, kad turėtų būti daug meškeriojų.

Suvalkijoje, kiek teko važinėti, keliai yra geri. Taip pat Vilnius-Klaipėda autostrada yra gera, maždaug galėtų prilygti panašioms Amerikos keliams. Ji yra keturių linijų, kurios aiškiai matomos. Reikalingose vietose danga yra tvarkoma. Skirtumas tėra toks, kad tokiame nuotolyje turėtų būti bent dvi sustojimo vietos su reikiama patogumais, panašiai, kaip Amerikos keliuose. Važiuojant į Klaipėdą, Kaunas ir IX-tas fortas lieka kairėje.

Nuo Vilniaus iki Klaipėdos pakelių stotelėse (kur mūsų autobusas nestoja) keleiviai nėra priimami, nors autobuse buvo laisvų vietų. Gal ir dėl to, kad autobusas važiuoja tiesia linija, aplenkdamas miestelius ir miestus. Autobusas modernus, vakarietiškas, ir vietos numeruotos. Yra vietos ir lagaminėliui pasidėti. Didesnius lagaminus deda į bagažo skyrių. Tik toks skirtumas, kad Vakaruose ilgų nuotolių autobusai turi reikiamus patogumus. O tokie klausimai Lietuvoje dar nėra svarstomi.

Trumpas, 15 min., sustojimas buvo kažkur Viduklėje pravažiavus. Aplinkui jokių gyvenamųjų namų nesimatė. Ta vieta tik tuo žymi, kad tai aukščiausia viso kelio vieta, berods, 182 m virš jūros lygio. Kadangi esu automobiliu važiuojęs 3200 m aukštuma, tai šios aukštumėlės net vardu nepasidomėjau. Pačioje “viršūnėje” buvo gana didelis akmuo, kažkur netoliese melioratorių iškastas. Netoli jo ir “būdelė”, į kurią visi skubėjo. Tik mano nosis mane perspėjo, kad ja nesidomėčiau. Kryžkalnyje, kur buvo “armijai išvaduotojai” paminklas, dabar tik kelias akmenų telikė.

Artėjant prie buvusio Klaipėdos krašto, priekyje, nelabai toli nuo kelio, matėsi ugnis. Manėme, kad gaisras. Arčiau privažiavus jokio degančio pastato nesimatė, o tik į žemę iškistas vamzdis iš kurio veržėsi ugnis. Pasirodė, kad tai viena iš tų vietų, kur lietuvišką naftą pompuoja.

Palanga yra jau į gana didelį miestą išaugusi. Dešinėje pusėje, toliau nuo kelio, matėsi daugiaaukščiai pastatai. Bet jie mūsų nedomino. Pats kurortas irgi gerokai išaugęs. Viskas pasikeitė. Seniau “Kurhauzas” atrodė didelis ir gražus pastatas, o dabar vos pastebimas. Beje, kai lankėmės, jame dar vyko remontas.

Jūros tiltas tebestatomas ir prie jo priciti negalima. Poliai sukalti ir sijos jau yra, atrodė,

kad viršutinės dangos ir kitų užbaigimų dar reikia.

Netoli jūros, prie kopų, yra parkelis. Jame yra graži fotografų mėgstama Jūratės statula. Ji įrengta viduryje baseino. Bet, atrodė, vandenį ir energiją tau-pant, baseinas buvo sausas. Tik paskutinįją mūsų buvimo dieną, vandens prileido. Prie to parkelio skubiai statomas, gana didelis pastatas, turbūt restoranas. Prie to Jūratės baseino beveik visuomet daug žmonių, kurie ratu vaikšto arba sėdinėja.

Jau yra žmonių, kurie išmoko “biznio ekonomika” naudotis. Galima išsinuomoti baterinius automobiliukus, kuriais vaikai apie baseiną važinėja. Taip pat riedutes (naujas gražus žodis – “rollerblades”). Be to, arklukų “pony”, kuriais vaikai jodinėja. Yra ir fotografas su beždžionike, kuris siūlo savo patarnavimus.

Apie pusę aštuntos vakare “Meilės alėja” prisipildė įvairaus amžiaus žmonių, žinoma, daugiau jaunų. Iš visur sklinda muzika. Kiekviena kavinė ir restoranas turi savo muziką. Kai kur yra net solistės. Tuomet kavinėse po skėčių vietos jau neįmanoma surasti. Mums būnant, orai buvo šaltoki ir lietingi, tad ilgai nesinorėdavo tų pačių melodijų klausytis.

Populiari ir žmonių lan-

koma vieta – buvęs grafo Tiškevičiaus parkas, dabar vadinamas Botanikos sodu. Dabar parkas jau priartėjęs prie kurorto, kitaip sakant, kurortas prie parko priartėjo. Parkas gerai prižiūrimas ir beveik vienintelė vieta, kur mačiau (išskyrus kapines) gėles.

Į parką įėjus matyti gana didelis planas, kad lankytojams nereikėtų klaidžioti. Mat parkas yra 70 ha. Netoli įėjimo yra gana didelis tvenkinys (vaikystėje vadindavome prūdą), kuriame plaukiojo laukinės antys ir gulbės.

Parko vaizdas nebūtų pilnas, jeigu jame nebūtų Kristaus statulos. Komunistai buvo ją nugriovę ir sunaikinę. Pagal nuotrauką ir žinomas išmircias statula yra vykusiai atkurta. Taip pat ir Lurdas yra atstatytas.

Dabar svarbiausias traukos centras yra Gintaro muziejus. Ypač pirmą sykį lankant. Pagal informaciją jame yra 40,000 ro-dinių, iš jų 25,000 turi įklampusius vabzdžius ar medžio gabalėlius. Pastarieji yra po padidinamais stiklais, taip kad visas detales galima įžiūrėti. Yra keletas kapų, kuriuose buvo ir gintaro papuošalai. Taip pat yra pavaizduotas gintaro apdirbimas, dirbtuvių vaizdai ir jų istorija. (B.d.)

Gulbė, kelis kartus per dieną atplaukianti atsiimti iš vaikų “duoklės” Lietuvoje

Nuotr. D. Meliūno

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neliečiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.

Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.

Testamentuose neužmirškite Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).

Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

LAISVOJE TĖVYNĖJE

NUDAUŽTA MARIJOS GALVA

Prie Janinos Kazlauskienės sodybos Šilutės rajono Makių kaime tik prieš mėnesį buvo pastatyta ir pašventinta beveik vieno metro aukščio Šv. Mergelės Marijos statula. Aldonos Aleksejūnienės pranešimu "Lietuvos ryte", ji jau be galvos. Galvą beisbo lo lazda numušė septyniolikmetis Šilutės statybininkų mokyklos moksleivis Andrius Gortas, atvažiavęs į šokius Makiuose. Su Remigijumi Tamašausku, kitu septyniolikmečiu, po šokių jis traukėsi prie tvenkinio. Ten gipsinės statulos galva buvo sutrupinta į smulkius gabalėlius. J. Kazlauskienė šią statulą, nulieta iš gipso, buvo kainavusi pusantro tūkstančio litų. Abiejų septyniolikmečių tėvai, saugodami juos nuo bylos, žada padengti padarytus nuostolius. Tas padengimas, atrodo, lies tik gipsa, o kas padengs religinius dvasios skaudulius?

TRISDEŠIMT TRYS PARTIJOS

Artėjant seimo rinkimams, Lietuvoje iki rugpjūčio 16 d. buvo užregistruotos net 33 politinės partijos, turinčios teisę siūlyti savo kandidatus. Tarp jų yra Krikščionių demokratų sąjunga, lietuviško pavadinimo neįstengęs surasti Lietuvos tautinių mažumų aljansas ir turbūt niekam nesuprantama Lietuvos gyvenimo logikos partija. Šiuolaikas nepriklausomas kandidatas turi sumokėti vidutinio mėnesio uždarbio dydžio užstatą (šiuo metu apie 700 litų) ir per 25 dienas surinkti nemažiau kaip tūkstantį rėmėjų parašų rinkiminėje apylinkėje.

TRAGEDIJA KAUNO MARIOSE

Skaudi tragedija Kauno mariose ištiko ten poilsiauti rugsėjo 4 d. atvykusius Kauno jėzuitų gimnazijos moksleivius. Išvykę prie marių suorganizavo IXb (humanitarinės) klasės auklėtoja Alma Melnikienė. Neišsamių duomenų apie didžiulį šio dešimtmečio nelaimę Lietuvos vidaus vandenyse pateikia "Lietuvos ryto" atstovė Jadvyga Pakarskaitė. Išvykoje dalyvavo aštuoniolika gimnazistų: keturi vaikinai ir keturiolika merginų, nedirbusių gimnazijos remonte. Vaikinai susidomėjo kateria, kuriuo plaukiojo keturiolika metų senumo kateria. Tada paplaukioti kateriai susigundė ir gimnazistės su auklėtoja A. Melnikiene. Kiek jų kateriai sulipo ir ar tarp jų buvo vaikinų, nepažymėta. Pasak katerio

savininko G. Vijeikio, jis vairą leido perimti vienai susidomėjusiai gimnazistei. Esą ji vairą per stailiai pasuko, ir kateris apsisvertė. Tarp marių vandeny atsidurusių jaunuolių buvo ir nemokančių plaukti. Nelaimės vietoje vandens gylis yra apie penkiolika metrų. Gelbėjimosi priemonių, atrodo, katerijoje nebuvo.

TRUKSTA TIKSLIŲ DUOMENŲ

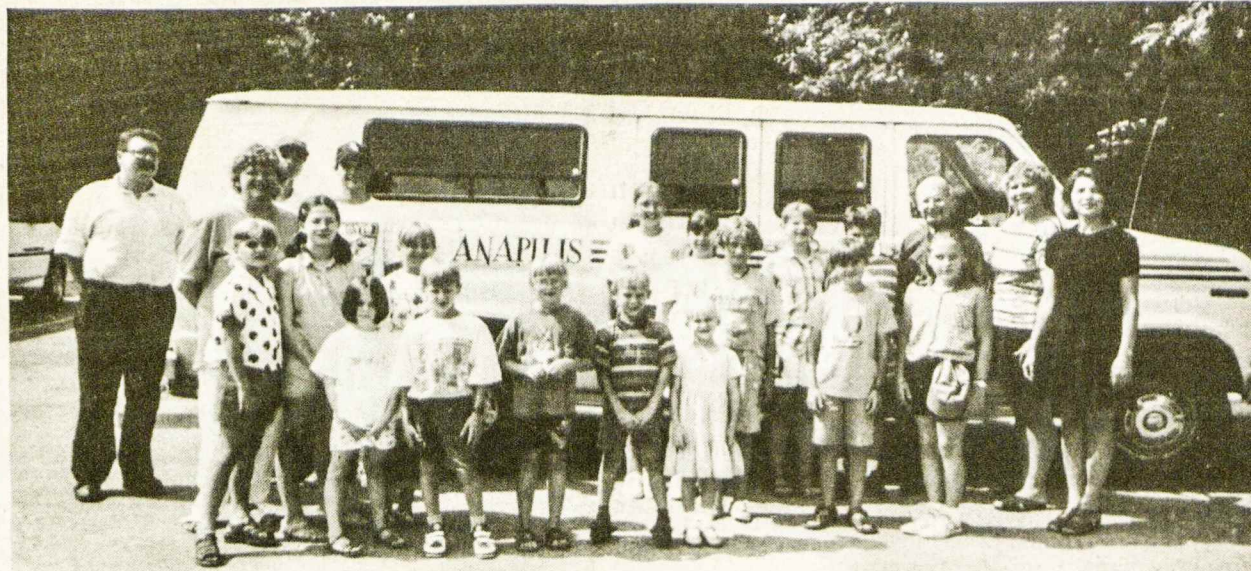
Rimtos pagalbos nebuvo pasiūlyta ir ant Kauno marių kranto. Gelbėjimo stoties valtininkai, jau užbaigę vasaros sezoną, buvo atvažiavę tik susirinkti paliktų daiktų. Iš Pažaislio vienuolyno atskubėjo ten tik trijų dienų rekolekcijoms susirinkę Kauno kunigų seminarijos klierikai. Pasak medicinos pasakojimo žurnalistei J. Pekarskaitei, jie profesionaliai suteikė pirmąją pagalbą iš vandens išrautiems moksleiviams. Devintokai Kauno jėzuitų gimnazijoje buvo susirinkę iš jėzuitų mokyklų ir dar nežinojo žuvusiųjų moksleivių pavardžių. Remdamasi nepatikslintais duomenimis, "Lietuvos ryto" atstovė J. Pekarskaitė pranešė, kad Kauno mariose nuskenod Robertą Tartą, Martyną Vareikis, Jūrą Malinauskaitę, Neringą Vebraitę ir Rimtautą Veivėry, bet jo kūno tos dienos vakarą dar buvo ieškoma Kauno mariose, Aušra Ragauskaitė, gelbėtojus ištraukta iš vandens, greitosios pagalbos automobiliu labai sunkioje būklėje buvo nuvežta į Kauno akademinių klinikų atgavinimo skyrių. Iš apsvirtusio kateriaio išsigelbėjo tik jo savininkas G. Vijeikis, klasės auklėtoja A. Melnikienė ir kelios merginos.

"SUDUVOS KRAŠTAS"

Rugpjūčio pradžioje Marijampolėje buvo pradėtas leisti "Suduvos krašto" laikraštis, pakeitęs privatizuotą "Sūdūvą", pusiau sumažėjus jos pradiniam 5.000 egzempliorių tiražui. "Suduvos kraštą" leis uždaroji akcinė bendrovė "Regionas". Marijampolės miesto savivaldybė sutarė su "Regionu" pritarė tik vieno balso dauguma. Tad pasirašyti sutartis galioja tik iki metų pabaigos. Uždaroji akcinė bendrovė "Regionas" sutartimi įsipareigojo aštuonis sušalpusius turėjantį "Suduvos krašto" savitrašį leisti pusterčio tūkstančio egzempliorių tiražu. Sutartis galės būti pakeista 1996 m. pabaigoje.

JUODOJO KASPINO DIENAI

Juodojo kaspino diena vis dar prisimenamas gėdingasis Trečiojo Reicho ir Sovietų Sąjungos sandėris, pasirašytas J. Ribbentropo ir V. Molotovo 1939 m. rugpjūčio 23. Pagrindinis dėmesys teko tradiciniu tapusiam jau penktajam, lietuvių, latvių ir estų bėgimui Baltijos keliu iš Vilniaus į Taliną. Minėjimas Vilniuje prie Adomo Mickevičiaus paminklo sutraukė apie 300 dalyvių. Jie betgi daugiausia kalbėjo apie artėjančius Lietuvos seimo rinkimus. Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių bendrijos narių susitikimas įvyko prie buvusios KGB saugumiečių rūmų. Čia praecities, dabarties prisiminimai ir ateities mintimis dalijosi istorikai ir politikai, eilėrašius skaitė aktoriai. Koncertinę dalį atliko Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių choras. Kaune Juodojo kaspino diena buvo paminėta dabar Ramybės parku pavadintose buvusiose kapinėse Vytauto prospektu prie paminklo "Žuvome dėl tėvynės". V. Kst.

Muzikinės vaikų stovyklos dalyviai Anapilio sodyboje su savo vadovais. Kairėje – kun. Vytautas Volertas, Aldona Šimonienė, Jonas Baliūnas, Darius Narušis; dešinėje – stovyklos vadovė Nijolė Benotienė, Ramunė Stravinskienė, kun. Jonas Staškus

Muzikinė vaikų stovykla Anapilyje

Paskutinę moksleivių vasaros atostogų savaitę (rugpjūčio 26, 27, 28 ir 29 dienomis) Anapilio sodyboje buvo surengta vaikų chorinės muzikos dieninė stovykla. Mintį tokios stovyklos organizavimui dar pavasarį pasiūlė Nijolė Benotienė. Pagrindiniai stovyklos organizatoriai buvo Lietuvos kankinių švenčių vaikų choro "Angeliukai" tėvų komitetas ir parapijos klebonas kun. Jonas Staškus. Nors laiko stovyklai surengti buvo labai nedaug, tačiau pirmoji dainavimo stovykla buvo didelis pasisekimas. Ji naudojosi Anapilio patalpomis bei aplinka.

Stovykla buvo bandomoji, todėl rengėjai šį kartą bandė ribotai tik Lietuvos kankinių vardo parapijos jaunimu. Stovykloje dalyvavo 19 vaikų nuo 7 iki 12 metų amžiaus.

Dainavimas šioje stovykloje nebuvo vien tik mums visiems įprasto stovyklinio pobūdžio. Šios stovyklos programa buvo nukreipta į muzikos mokymą. Pamokose vaikai mokėsi muzikos rašto, gaidų pažinimo, ritminių pratimų, kūno koordinavimo. Repertuare buvo klasikinės viduramžių muzikos kūrinių, šiuolaikinės šiaurės Amerikos religinės muzikos, populiariosios giesmės Lietuvoje ir lietuvių liaudies dainos. Ši muzikos programa buvo bandymas, kurį ateityje planuojama išplėsti.

Muzikos mokymasis, kaip ir kiekvienas kitas mokslas, reikalauja intensyvaus mąstymo, atminties, dėmesio, todėl geriausias būdas, kompensuojantis protinį nuovargį, yra smagus sportas ore. Gražaus oro, saulės, pavėsio ir erdvės bet kokiems sporto užsiėmimams ramioje Anapilio sodyboje tikrai netrūko. Pirmoje dienos pusėje stovyklautojai žaisdavo įvairius žaidimus sodybos aikštėje ar sodele. Jiems vadovavo Darius Narušis ir Jonas Baliūnas. Po pietų kun. J. Staškus, susisodinęs į parapijos autobusą, visus vedavo į Huron'o parko baseiną maudytis. Baseino vanduo nupludavo visą įtempto darbo nuovargį ir sudarydavo puikią nuotaiką.

Paskutinę stovyklos dieną visi stovyklautojai aplankė "Tėviškės žiburių" redakciją. Red. Ramūnė Jonaitienė įdomiai papasakojo apie laikraštį, parodė rankraščius, kuriuos atsiunčia laikraščio korespondentai ir skaitytojai, paaiškino ką su tais rankraščiais daro redakcijos darbuotojai. Vaikučiai sužinojo, kodėl laikraštį gali parašyti ir jie, o jeigu kokią klaidą padarys, Ramūnė ištaisys. Administratorė V. Baliūnienė pavaišino svečius spurgomis, o vaikai linksmai mėgavdamiesi vaišėmis, planavo apie ką ir jie galėtų parašyti lietuviškam laikraščiui.

Paskutinę stovyklos dieną vaikams buvo suruoštas ir "pizza" pokylis, kuriame dalyvavo J. Baliūnas ir D. Narušis, sėkmingai vadovavę sporto užsiėmimams, kun. V. Volertas, padėjęs rytais atvežti vaikus, kurių tėvai anksti išėdavo ir darbus, R. Stravinskienė, atlikusi visą registraciją ir ūkinės dalies pareigas, A. Šimonienė mokiui meno darbų, N. Benotienė, paruošusi stovyklos programą, vadovavusi muzikinei daliai, ir parapijos klebonas kun. J. Staškus su geriausia nuotaika vežiojęs visus į smagiausią užsiėmimą – maudyklą.

Iškilmingo uždarymo metu kun. J. Staškus visiems vaikams įteikė pirmosios vaikų muzikinės stovyklos dalyvio pažymėjimus, padėkojo visiems už aktyvų dalyvavimą ir palinkėjo sėkmingų mokslo metų. Kun. Vytautui Volertui sukalbėjus maldą, visi vaišinosi skaniai kvepiančia "pizza".

Stovykla buvo nemokama visiems vaikų choro "Angeliukai" dalyviams. Iš kitų buvo imamas \$15 mokeskis smulkios išlaidoms padengti: gėrimams bei užkandeliams tarp pamokėlių. Likusias išlaidas padengė parapijos klebonas. Visos programos mokytojos ir padėjėjai prie šios stovyklos rengimo bei jos įgyvendinimo prisidėjo kaip savanoriai talkininkai. Visiems nuosirdus aciu! Kor.

Stovykla buvo nemokama visiems vaikų choro "Angeliukai" dalyviams. Iš kitų buvo imamas \$15 mokeskis smulkios išlaidoms padengti: gėrimams bei užkandeliams tarp pamokėlių. Likusias išlaidas padengė parapijos klebonas. Visos programos mokytojos ir padėjėjai prie šios stovyklos rengimo bei jos įgyvendinimo prisidėjo kaip savanoriai talkininkai. Visiems nuosirdus aciu! Kor.

Stovykla buvo nemokama visiems vaikų choro "Angeliukai" dalyviams. Iš kitų buvo imamas \$15 mokeskis smulkios išlaidoms padengti: gėrimams bei užkandeliams tarp pamokėlių. Likusias išlaidas padengė parapijos klebonas. Visos programos mokytojos ir padėjėjai prie šios stovyklos rengimo bei jos įgyvendinimo prisidėjo kaip savanoriai talkininkai. Visiems nuosirdus aciu! Kor.

Hamilton, Ontario

ALEKSANDRO STULGINSKIO ateitininkų kuopa pradės 1996-97 veiklos metus su Mišiomis sekmadienį rugsėjo 29, 9 v.r. Aušros Vartų šventovėje. Po Mišių – kavutė.

Jaunučių-jaunių susirinkimai vyks antradieniais. Prašome skambinti Felicijai Gudinskienei dėl platesnės informacijos tel. 547-4536. Moksleivių reikalais skambinti Žibutei Vaičiūnienei tel. 689-7464. Nauji nariai mielai priimami. Kviečiame visus! Garbė Kristui!

Hamiltono ateitininkai

"Kauno diena" 1996 m. birželio 13 d. laidoje išspausdino Vyt. Juodsnukio straipsnį apie karą aviacijos lakūnų mjr. Zigimą Drungą, tapusį partizanų, "Gelžinio vilko" rinktinės vadu. Jis žuvo 1946 m. birželio 12 d. Straipsnis parašytas šio laisvės kovotojo 50 m. mirties metinėms paminėti.

Rugsėjo 1 d. Dievo Motinos parapijos kavinėje iš Lietuvos kalbėjo dr. ALBERTAS ŠIMENAS, Lietuvos kr. demokratų centro valdybos narys, buvęs Lietuvos ekonomikos ministras. Nuotraukoje: žurn. Vacys Rociūnas pristato svečią klivlandiečiams.

Nuotr. V. Bacevičiaus

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel 905 383-9026

154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2W3

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Ona Šimkuvienė, vilniečių ir Lietuvos atgimimo sąjūdžio veikėja Valerijono Šimkaus našlė, mirė rugpjūčio 11 d. Čikagos ligoninėje. Po jo mirties ji buvo paskelbta įgaliota "Laisvosios Lietuvos" leidėja, pakeitusia anksčiau mirusį savo vyrą Valerijoną, šį LASO laikraštį pradėjusį leisti 1966 m. ir jam atidavusį septyniolika metų. Iš tikrųjų velionė visuomeninė veiklonė negrįžo, tik leisdavo "Laisvosios Lietuvos" patalpomis naudotis Vilniaus krašto lietuvių sąjungos Čikagos skyriui bei kitoms organizacijoms. Velionė, ištikta paralyžiaus, negalėjo net kalbėti. Ją pakirto širdies smūgis. Liko tik visą "Laisvosios Lietuvos" puslapį užimanti užuojauta, kurioje po velionės nuotrauka rašoma: "Lietuvos atgimimo sąjūdis – taryba, valdyba ir "Laisvosios Lietuvos" redakcija visiems jos giminėms bei artimiesiems, visiems mūsų laikraščio skaitytojams reiškia nuoširdžią ir gilią užuojautą".

Stasys Skorupskas, diplomatas agronomas, dirbęs Fordo automobilų gamyklos ligoninės laboratorijos techniko pavaduotoju, rugpjūčio 23 d. po gedulinį Mišių Detroito lietuvių Šv. Antano šventovėje, buvo palaidotas Holy Sepulchre kapinėse. Velionis gimė 1901 m. vasario 12 d. Kėdainių krašte. Jis buvo anksti baigęs Dotnuvos žemės ūkio akademiją, priklausė ankstyvesniųjų diplomuotų agronomų gretoms. Dirbo atbūndamas Lietuvos UK mergės, Panevėžio ir Kauno apylinkių ūkiuose. Politiniu požiūriu velionis buvo liaudininkas. Paliko žmoną Apoloniją Atkočiūnaite-Skorupskienę, sūnus Eugenijų ir Algį su mairėmis bei vaikaičiais.

Vokietija

Vysk. dr. Antanas Deksnys, gimęs 1906 m. gegužės 9 d. Buteniskėje, dabartiniame Rokiškio rajone, prieš keletą metų sunkiai sirgo, bet dabar pamažu atsigavo ir jau paminėjo dvi sukaiktis – kunigystės šešiasdešimt penkerių ir amžiaus devyniasdešimtmečio. Iš ganytojo pareigų dėl senatvės yra pasitraukęs 1983 m., bet gyvena Bad Woerishofene.

Kazys Baronas, lietuviškos spaudos atstovas Vokietijoje, pasižymėjęs lietuviška visuomenine veikla Kanadoje, ypač Ontario provincijos Hamiltone ir Toronte, pensininko dienas ryžosi praleisti Vokietijoje, arčiau Lietuvos. Ten jis tapo už Atlanto žinių laukiančios lietuvių spaudos korespondentu. Vedęs vokiečių, ten jis mišriojo šeimoj jau spėjo išsiauginti lietuvišką Jūratės vardą turinčią dukrą, kuri, sekdama tėvo pavyzdžiu, baigė žurnalistikos studijas Miuncheno universitete ir gavo magistrės laipsnį už diplominį darbą "Žurnalistinio darbo reikšmė ir įtaka žmogaus gyvenime". Žurnalistė Jūratė Baronaitė, mokanti vokiečių, anglų, prancūzų ir truputį silpniau lietuvių kalbą, pradžioje dirbo Miuncheno dienraštyje "Muenchener Merkur", o dabar dirba žurnalo "VIF" redakcijoje. Ten ji rašo pokalbius su te-

levizijos ir filmų aktoriams, savo keliuonių po Europą išpūdžius, knygų recenzijas. Sveikiname "TZ" bendradarbi Kazį Baroną. Tikimės, kad prie šio sveikinimo jungiasi ir kiti Kanados lietuviai.

VLB Hiutenfeldo apylinkės visuotiniame narių susirinkime buvo išrinkti ir naują valdybą sudarę pirm. E. Lucienė, vicepirm. K. Ivinskis, izd. E. Svilienė, sekr. kun. A. Kelmelis ir narė Br. Lipšienė. Ši VLB apylinkė dabar turi 112 narių, pernai mirus keturiems.

VLB kovo mėnesį išrinkti krašto valdybą yra sudarę pirm. Arminas Lipsys, vicepirm. Vincas Bartusevičius, sekr. Elena Teshau, izd. Antanas Šiugždinis ir narys Andrius Šmitas. Reikalų vedėju dirba Tomas Bartusevičius. Valdybos adresas: Litauische Volksgemeinschaft e. V., Lorcher Str. 1, 68623, Lampertheim-Huettenfeld. (Vokietiją pradedti siuntėto krašto kalba). Tel. 06256-322, faksas 06256-1641.

Britanija

Lietuvių namai Londone, įsigyti 1954 m. už visų Anglijoje gyvenusių lietuvių pinigų, š.m. liepos 12 d. buvo parduoti tik už 1,25 milijono svarų sterlingų. Pranešimą šia tema rugpjūčio 27 d. "Lietuvos ryto" skaitytojams paskelbė Erika Umbrasaitė. Ji remiasi Lietuvių namų bendrovės teisinio reikalų direktorės Virginijos Juraitės raštu DBLS tarybai ir revizijos komisijai. Esą ta pardavimo kaina buvusi pasiekta be visų akcininkų sprendimo, kai iki jų – LNB ir DBLS metinio savivalimo buvo likusi tik savaitė laiko. Be to, lietuvių namų bendrovės (LNB) direktorių valdybos pirm. Klemensas Tamošiūnas, pardavimo sutartį pasirašė neturėdamas teisės. Mat 51% LN akcijų priklausė DBL sąjungai, kurios sutikimas parduoti LN nebuvęs gautas. K. Tamošiūnas pardavimą pranešė, tik po sutarties pasirašymo, kai pirkėjas jau buvo sumokėjęs užstatą. Esą tame rajone, net ir blogiau už LN atrodantys pastatai parduodami už porą milijonų svarų sterlingų, o už LN buvo gauta tik 1,25 milijono svarų sterlingų. Dabar šis Londone parduotų LN jau persikelta Lietuvių sodybon. Pasak E. Umbrasaitės, nuogastaujama, kad Lietuvių namų direktorių nesugebėjimas gali nualinti ir Lietuvių sodybą iki pigaus pardavimo.

Century 21
OFFORD REALTY LTD.
 Member Broker, 38 Hurontario St.,
 Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduoiant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į
Angele Šulvaitę, B.A.,
 pirkimo ir pardavimo atstovę.
 Ji mielai jums patars.
Darbo tel. 705 429-2121 ar 705 445-5640
 namų tel. 705 429-6428

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, isikūres nuosavyuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.n., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.n., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIU

MOKAME UŽ:	PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki 3.00%	Asmenines nuo 13.00%
santaukas 3.00%	nekiln. turto 1 m. 6.125%
kasd. pal. taupymo sąsk. 2.50%	
INDELIAI:	
90 dienų indėlius 3.50%	Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai. Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaučių dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25,000. Be to, narių santaukos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu per 2 ml. dol. ir Kanados valdžios iki \$60,000 sumos draudimu
180 dienų indėlius 3.50%	
1 m. term. indėlius 4.00%	
2 m. term. indėlius 5.00%	
3 m. term. indėlius 5.50%	
4 m. term. indėlius 5.75%	
5 m. term. indėlius 6.25%	
RRSP ir RRIF (Variable)	
1 m. ind. 3.00%	
2 m. ind. 4.00%	
3 m. ind. 5.00%	
4 m. ind. 5.50%	
5 m. ind. 6.25%	

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

PIRMOJI LIETUVIŠKA SIUNTIMO BENDROVĖ KANADOJE

- * Laivu siunčiant \$8 už kubinę pėdą
- * Lėktuvu siunčiant \$5.50 už kilogramą
- * Pristatymas iki 50 kg \$14
- * Priimame visokias dėzes ta pačia kaina
- * Iš toliau siųsti per U.P.S.
- * Mes galime palydėti jus važiuojant į Lietuvą

Montrealyje – Leonas ir Genė Balaišiai tel. 514 366-8259
Hamiltono raj. – Bernardas ir Danutė Mačiai tel. 905 632-4558
Mississaugos raj. – Algis ir Milda Trumpickai tel. 905 822-1827
Delhi, Simcoe – Andrius ir Gertrūda Usvaitai tel. 519 773-8007
Buffalo, N.Y. raj. Danguolė ir Don French tel. 905 871-1799

Informacijos klausimais dėl dolerių siuntimo, maisto siuntinių kainoraščių, dėl palydėjimo ar pagalbos nuvažiuoti į Lietuvą prašome rašyti arba skambinti:

Generi ir Vytui Kairiams, 517 Fruitland Road,
Stoney Creek, Ontario L8E 5A6.

Tel. ir FAX 905 643-3334

KAIRYS BALTIC EXPEDITING

Greitai ir garantuotai pristatome Amerikos ir Kanados dolerius gavėjui į rankas. Pasirašytą pakvitavimą jums atsiųsime. 4% iki \$2,000.00 plus pristatymas, 3% daugiau kaip \$2,000.00 plus pristatymas.

	AMER. DOL.	KAN. DOL.
Siunčiama suma	\$	\$
Paslaugos 4% ar 3%		
Pristatymas į rankas	 \$12.00	 \$15.00
IŠ VISO	\$ 00	\$ 00
Siuntėjas:	Gavėjas:	
.....		
Tel.	Tel.	

Lietuvos kredito kooperatyvo administratoriai, aplankę Lietuvos konsulatą Toronte. Iš kairės: Arnoldas Araminas, Svajūnė Kukienė, KLB pirm. Algirdas Vaičiūnas, Genovaitė Kimbrienė, Desjardins pareigūnas Yves Bolly, Džasa Baltrušaitytė, gen. garbės konsulas inž. H. Lapas, Talvaldas Ikvildas Nuotr. V. Piečiūčio

Lietuvai paaukoti gyvenimai

Antaninos Garmutės trečioji knyga „Tėvo vasara“ apie laisvės kovotojus ir jų naikintojus

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ,
Čikaga

A. Garmutė gyv., sklandžiu pasakojimo stiliumi, lyg pati su skaitytojais kalbėtųsi, atskleidžia „Tėvo vasaros“ pirmoje dalyje, pavadintoje „Amžinuojų didvyrių keliu“ ir sudarančioje didžiąją dalį visos knygos (psl. 81–psl.191), gyvenimus tų žmonių, kurie išėjo ginti savo Motinos Tėvynės.

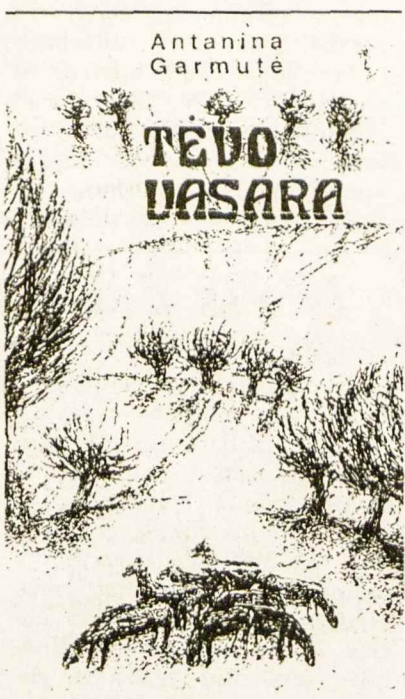
Septyniolikoje šios pirmos dalies apybraižų atsiskleidžia prieš mus įvairaus amžiaus vyrų ir moterų Lietuvos laisvei paaukoti gyvenimai. Ir kai pradėsi skaityti, nebegali atsitraukti. A. Garmutė veda skaitytoją per visą kraštą ir supažindina su partizanų gyvenimu, jų pasiaukojančia meile Lietuvai.

A. Garmutė žvelgia ir į dabartinę padėtį: „Mastome. Dirbame. Šventes švenčiame. Besidžiaugdami laisvės atgavimo stebuklu, pirmiausiai tikime, jog žmonės su patilzanų kilmės genais nekada nesulygins budelių su aukomis, nejaus nostalgijos sovietiniam 'aukso amžiui' ir, aišku, nebalsuos, kad Lietuvą ir vėl valdytų komunistai“ (psl. 130).

Labai teisingai dr. Petras Kisieliūsis (68 psl.) yra išreiškęs išeivių požiūrį į partizanus: „Be patriotizmo tauta nebūtų turėjusi tokio atsparumo... mes išeivijoje vadovavomės šikiu 'Vie-nybėje su kovojančia Tauta!' Mūsų miško kovotojai okupantų buvo vadinami baisiu vardu – 'banditais'. Išeivija labai jautriai pergyveno. Jie mums buvo herojai. Šventi žmonės. Jie – niekas kitas – atidavė savo gyvybes Laisvei. Mes visuomet didžiavomės jais ir savo tauta“.

Antroji „Tėvo vasaros“ dalis yra „Už gimtinės slenkščio“ (psl.193 – psl. 227), turinti 4 apybraižas. Jų pirmoje „svečiuose pas užjūrio brolius“ yra įspūdingai Lietuvos dainuojančių partizanų grupės „Šilas“ apsilankymo JAV ir Kanadoje. Daugelis skaitytojų atras šiame aprašyme ir save ir bus maloniai nustebinti šiluma, sklindančia iš autorės žodžių. Autorė sako, kad gyvenime yra buvusi 2 kartus labai laiminga: pirmą kartą, sutikus motiną, kai grįžo iš Sibiro. „Antrąjį – kai apsilankiau pas užjūrio lietuvių. Kokia neįsipažinta širdžių artuma!“ (psl. 210).

Kiti trys šios dalies aprašymai („Išniekintoje gentainių žemėje“, „Ažuolai prūsų girioje“, „Rytprūsių stepėse“) vaizduoja skaudų Karaliaučiaus srities likimą. „Rytprūsių peizažas pasikeitė. Metai iš metų jis vis labiau tampa panašus į stepių ar pusdykumių zoną. Nebėra vyšnių sodų. Jų vietoje – dulkėti tankodromai ir karinės bazės... Laukai ir laukai. Nykūs. Pilki. Tušti. Pavergti, sumindžiota žemė, labiausiai niokejama Rusijos kolonija. Apleistuose melioracijos plotuose – raistai prižėlę krūmų. Nejučiomis pagalvoji, ar dar po dešimties metų šis kraštas nepripilds Mėnulio paviršiaus?“ A. Garmutė lankė Lubėnų km. (Zelenodolje) gyvenančių judukrą, ženatą, vaikaučius. Pakeliavo ir po šį kraštą. „Nesinori dairytis į pakeles. Nukankintas kraštas. Numarinata žemė. Ar beatgis?“ (psl.216). Ji rašo, kad dabar toje srityje gyvena apie 20, 000 lietuvių, o Karaliaučiuje – 4500. Jie dirba ir kuria savo gyvenimus. „Vieni vegetuoja. Kiti

dirba pagal išgales. Treti prisitaiko ir išstipsta rusakalbių masėje“ (psl.226).

Trečioji „Tėvo vasaros“ dalis (psl.230 – psl.251) yra „Per kasdienybės prizmę“. Čia randame 9 apybraižas, kuriose kalbama apie keletą autorės pasi-rinktų dabartinės Lietuvos žmonių. Tai Stasys Gajauskas – mokslininkas, profesorius, kartu su Domininku Kaubriu išle-dęs „Lietuvos Didžiosios Kuni-gaikštystės numizmatiką“. Rašoma apie Adelę Petrauskaitę-Krutulienę, nuostabią fotografe, partizanų nuotraukų atnau-jintoją; apie Juozą Skaržinską, kryžių meistrą, partizaną (miru-šį 1995); apie Antaną Vizbarą, gerą ir veiklų žmogų, atleistą iš darbo, nes 1992 m., rinkimų į seimą išvakarėse, ragijo balsuoti už dešiniuosius kandidatus.

Autorė itin skaudžiai kalba apie trečdalį tautos sudarančių abejingųjų, kurių politika yra nepolitikuoti ir laukti, kad kiti už juos viską atliktų. Autorė taip apie juos rašo: „Abejingieji nėra mūsų prieštai: jie mūsų ne-žudo. Abejingieji – ne mūsų draugai: jie mūsų neišduoda. Jie tik abejingai stebi, kaip mus žudo ir parduoda kiti.“ (psl. 239).

Ir kitose apybraižose A. Garmutė karčią dabarties Lie-tuvos gyvenimo tiesą atsklei-džia. Apybraižoje „Raudonma-rio simptomai ir stadijos“ (240 psl.) ji rašo: „Miško žvėris – į mišką žiūri. O mūsų komunistai – į Rytus. Nepriklausomybės laivą jie karštligiškai vairuoja 'didžiojo brolio' pusėn. Baltaru-sijos pavyzdžiu. Visais frontais“.

„Kaip žarstė žarijas“ (241 psl.) A. Garmutė pasakoja apie Leipalingio kraštotyros muze-jaus rodomą beržinę lazda, ku-ria „partizanų“ buvo užmušta mokytoja Adelė Ušelytė. Bet ją nužudė KGB samdiniai – smogikai, persirengę partizanais. Buvo prašyta Kultūros ministe-rija patikrinti Lietuvos kraštoty-ros muziejus ir pašalinti iš jų so-vietinės propagandos rodimus. Liūdnei autorė pastebi: „Kaip sunku atsipeikėti ištisus dešimt-mečius melu nuodytai tautai!“ (243 psl.).

„Likimas ir palikimas“ apy-braižoje (243 psl.) A. Garmutė pasakoja apie Veiverių pabaisą – sribą Albina Dovidonį, kuris pats susisprogdino. A. Garmutė pastebi: „Dar nė vienas sribas Lietuvoje nenuiteistas. Visus iš-teisina. Visi bylas laimi“. O apie susisprogdinusių sribą ji rašo: „Tad koks likimas, toks ir pali-kimas. Tėvynė turi žinoti ne tik savo didvyrius (244 psl.).

Apybraižoje „Sic transit

gloria mundi“ (245 psl.), autorė pasakoja apie savo pačios kar-čią patirtį, kai iš jos buvo pasi-skolinta 8.252 kg. popieriaus, skirto šios knygos išleidimui, o nebuvo nei gražinta, nei atsily-ginta! Tai buvo padaryta vieno iš dabartinės LPKTS vadovų.

Šis trečiasis „Tėvo vasaros“ skyrius baigiamas apybraiža „Prie Nemuno vingių gėlėtų“, kurioje A. Garmutė prisimena savo gimtąjį kaimą Piliuoną. Ši apylinkė nesukomunistėjo. Joje kovojo partizanai, iš tos apylin-kės yra ir partizanais Juozas Skaržinskas-Dramblys, dainavęs „Šile“. Piliuonos km. daug tėvynės meilės bei šviesos ir dabar.

Ketvirtoji „Tėvo vasaros“ dalis yra „Birutės gatvės kroni-kos“ (254-282 psl.). Šios apy-braižos pradedamos Panemunė-je paminklo šventinimu „Tau-ro“ apygardos Birutės rinktinės partizanams ir prisimenama Bi-rutės gatvė Panemunėje bei joje gyvenę ir gyveną žmonės. Aut-rė rašo: „... mūsų mintyse nėra vietos kerštui ir neapykantai. Dabar, kai keistoje mūsų kas-dienybėje genocido vykdytojai ne tik vaikšto laisvi, sėdi val-džioje ir netgi Nacionalinio sau-gumo tarnyboje saugo (?) Lie-tuvos laisvę, mūsų širdyse dega vienintelis troškimas: palikti is-torijai įvardintus faktus, įvykius, vardus. Ateinančios kartos pri-valo žinoti tiesą!“ (256-257 psl.).

Apybraižoje „Vieša paslap-tis“ rašoma apie KGB archy-vuose rastas dvi bylas: Kazimie-ro Garmaus, autorės tėvelio, ir jos pačios. Tos abi bylos prista-tomos kaip dokumentai. Čia randame žinių ir apie pačią au-torę, kaip ją, trylikametę, pa-grobė ir išvežė į Sibirą, kaip ji vėliau grįžo ir mokėsi, kaip bu-vo bandyta ją užverbuoti, o jai nesutikus, pažeminta tarnyboje „su beveik perpus mažesniu at-lyginimu ir kitais tremtinių dis-kriminacijos atributais“ (278 psl.).

Knyga baigiama „Pabaigos žodžiu“, kur autorė rašo: „Rink-dama savo knygoms medžiagą, išvažinėju visą Lietuvą. Bend-ravau su gyvenimo nušliuotais Lietuvos karčią karūnos bri-liantais: partizanais, politikali-niais, tremtiniais. Su tais, kurie nepardavė nei garbės, nei sąži-nės, nei brolių kraujo. Jiems skirtos ir mano kuklios knygos. Šių žmonių – Lietuvos briliantų – nereikia mokyti patriotizmo. Atvirksčiai – šio tauraus jausmo reikia mokyti iš jų“ (284 psl.). Autorė drąsina skaitytojus ir kelia jų vilą: „Tikimui ateitimi. Chaosas Tėvynėje baigsis. Lie-tuvą valdys briliantų vardo verti naujos kartos žmonės. Jiems pasiseks! Jie išves tautą iš ko-munistinės dyknės. Šviečia vil-ties žvaigždė. Išauš šviesi diena. Tik stipriau prisiglauskim prie Lietuvos!“ (284 psl.).

Antanina Garmutė, TĖVO VASARA. Dokumentinės apy-braižos. Trečioji knyga apie Lietuvos partizanus. Viršelis –dail. G. Sakalauskienės, nuo-traukos – A. Petrauskaitės-Krutulienės, meninis redaktori-us – G. Pempė, techninė redaktoriė – V. Čizinauskienė, Kaunas („Aušra“), 1996 m., 288 psl. Tiražas – 10.000.

Red. pastaba. Panašaus po-būdžio A. Garmutės knyga apie sibirinius tremtinius yra išleista Kanadoje 1989 m. Ją išleido „Tėviškės žiburiai“. Dar yra ke-liasdešimt egzempliorių, gauna-mų „TŽ“ administracijoje.

Tautos rūpesčiai suvažiavime

Amerikos lietuvių tautinės sąjungos suvažiavimas Čikagoje. Susilaukė daug sveikinimų. Dalyvavo veikėjai, pareigūnai ir svečiai

EDVARDAS ŠULAITIS,
Čikaga

47-nerius metus gyvuojanti Amerikos lietuvių tautinė są-junga 1996 m. rugpjūčio 31 ir rugsėjo 1 d.d. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje Čikagoje su- rengė 24-ji suvažiavimą. Duly-vavo 48 balsavimo teisę turin-tieji atstovai iš įvairių organiza-cijos skyrių bei centrinių organų ir 36 svečiai.

Seimą šeštadienio rytą pra-dėjo rengėjų komiteto pirm. E. Valiukėnienė. Sąjungos pirm. dr. L. Kriaučiūnas savo kalbo-je pažymėjo, kad turi garbę jau penktą kartą pradėti kas dveji metai rengiamus suvažiavimus, kad sąjungai pradėjo vadovauti prieš 12 metų ir tik vieną ka-denciją tuo laikotarpiu jos prie-kyje buvo J. Jurkūnas.

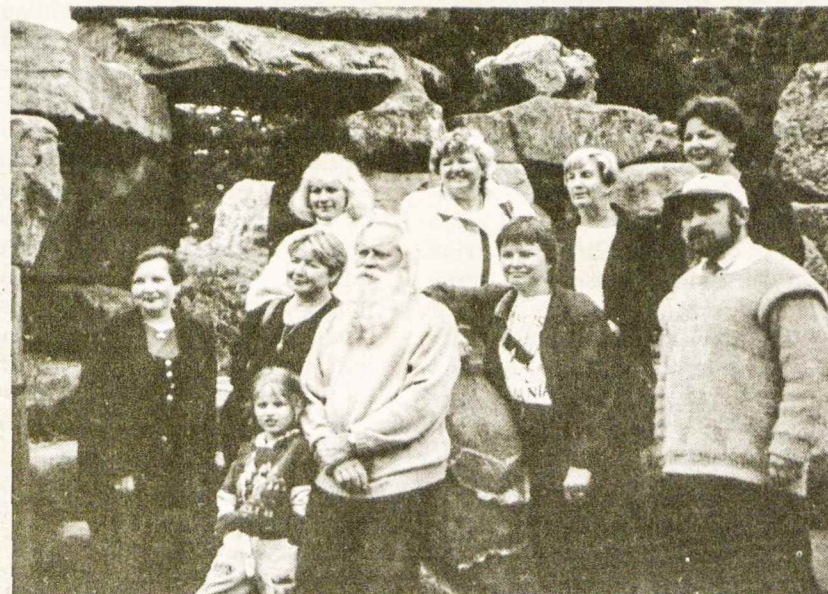
Iškilmingam posėdžiui va-dovauti buvo pakviestas sąjun-gos vicepirm. Petras Buchas. Prasmingą invokaciją perskaitė ev. kun. Juozapaitis. Mirusiųjų pagerbimui vadovavo sąjungos sekretorė dr. Laima Šimulienė. Ilgoje sveikintųjų eilėje pima-sis buvo sąjungos garbės narys iš Niujorko ambasadorius Ani-cetas Šimutis. Jis parėškė, kad pirmuoju žinomu tautininku prieš 400 metų buvo Mikalojus Daukša, o po to jis išvardino eilę kitų istorinių asmenybių, pri-eidamas prie šių dienų žinomų jų veikėjų. „Tautinė lietuvių są-monė gyvuoja iki šių dienų. Aš didžiuojusiu būdamas su ju-mis“, – teigė ambasadorius.

Lietuvos gen. garbės konsu-las Los Angeles mieste V. Če-kanas linkėjo dirbti lietu-viškiems idealams. PLB pirm. Br. Nainys pabrėžė: „Tautinin-kų idėjos mums labai reikšmin-gos, nes jeigu nebūtų tautos, ne-būtų ir Lietuvos“. Savo mintis sveikinimuose išsakė ir kiti svei-kintojai: Lietuvių šaulių sąjun-gos išeivijoje pirm. Mykolas Abarius, „Draugo“ dienraščio vyr. redaktorė Danutė Bindo-kienė, „Dirvos“ savaitraščio red. dr. Jonas Jasaitis, Lietuvių tautinio kultūros fondo pirm. Stasys Briedis, „Vilties“ spau-dos draugijos pirm. Algirdas Matulionis, Politinių kalinių są-jungos pirm. Pilypas Narutis, Susivienijimo lietuvių Ameriko-je (SLA) pirmininkas dr. Vytautas Dargis, Mažosios Lietuvos rezistencinio sąjūdžio pirm. Al-gis Regis.

Raštu sveikinsiuosius tarpe buvo Lietuvos gen. garbės kon-sulas Čikagoje Vaclovas Kleiza (jis dėl ankstesniųjų įsipareigoji-mų dalyvauti ateitininkų studi-jų savaitėje Dainavoje į seimą negalėjo atvykti) ir Amerikos lietuvių tarybos pirm. Grožy-das Lazauskas.

Dr. Kriaučiūnas pristatė naująją sąjungos garbės narį – dr. Br. Nemicką, o šis gana trumpai atsakė, pareikšdamas: „Dirbau, kiek galėjau. Įvertini-mas man nebuvo reikalingas ir jis manęs nedžiugina, bet jeigu pagerbėte – tai dėkoju“.

Iškilmingojo posėdžio pa-baigoje paskaitą skaitė dr. Leo-nas Milčius – Lietuvos tautinin-kų sąjungos vicepirm., Lietu-vo seimo narys ir parlamentinės tautininkų grupės seniūnas. Jis savo 45 minutes užtrukusioje kalboje palietė daug svarbių da-lykų.

Kanadietės anglų kalbos mokytojos, vedusios kursų Skuode, lankėsi Akmens muziejuje Mosėdyje. Priekyje – steigėjas dr. INTAS

Darbo posėdžiai

Po pietų pertraukos (pieta-vo visi dalyviai kartu) įvyko pir-masis darbo posėdis. Čia buvo sudarytas prezidiumas. Pirmi-ninkavo Lionginas Abarius, Juozas Šulaitis, Jonas Petronis. Sudarytos komisijos: registraci-jos, mandatų, nominacijų, nuta-rimų ir spaudos. Sekretoriauti pakviestos – dr. L. Šimulienė ir R. Sakienė, spaudos komisijon – Z. Juškevičienė, Ed. Šulaitis, J. Žygas.

Popietiniame posėdyje įvy-ko simpoziumas tema "Lietuvos politinė padėtis 1938-1940 me-tais". Jo nariai: dr. Kazys Amb-rozaitis, dr. Kazys Karvelis, dr. Leonas Milčius ir dr. Bronius Nemickas. Jie visi šia tvarka ir išsakė savo mintis, pirmininkau-jant Petriui Buchui. Įdomu yra tai, kad jų nuomonių daugeliu klausimų sutapo. Tai paaiškėjo ir per vėliau sekusias diskusijas, kuriose ryškesnių "susikirtimų" nepasitaikė. Taip pat nebuvo ir aštresnių prieštaravimų iš klau-sytojų.

Svečias iš Lietuvos – dr. Milčius savo pranešimui naudo-jo tas pačias mintis, kurios buvo išskeltos "Dirvos" 1996 m. 34 nr. Straipsniuose "Lietuvos istorija: kokia ji buvo ir galėjo būti?" Straipsniai pasirašyti dr. Mil-čiaus ir prof. Mečiulovo Treinio.

Antroji pirmojo darbo po-sėdžio dalis buvo skirta įvai-riems sąjungos pareigūnų pranešimams, o po to buvo diskusij-os bei pasisakymai dėl šių pranešimų.

Pirmoji diena baigta šauniu pokyliu to paties muziejaus pa-state esančioje "Gintaro" salėje, kur susirinko kiek daugiau žmo-nių negu į patį suvažiavimą.

Antroji diena

Antrąją dieną programa prasidėjo ankstyvą rytą Mišiomis Tėvų jėzuitų koplyčioje, po ku-rių buvo persikelta į Balzeko lietuvių kultūros muziejų. Vien-as įdomesniųjų programos punktų buvo pranešimai iš sky-rių, kuriuos padarė jų pirminin-kai ar įgalioti asmenys.

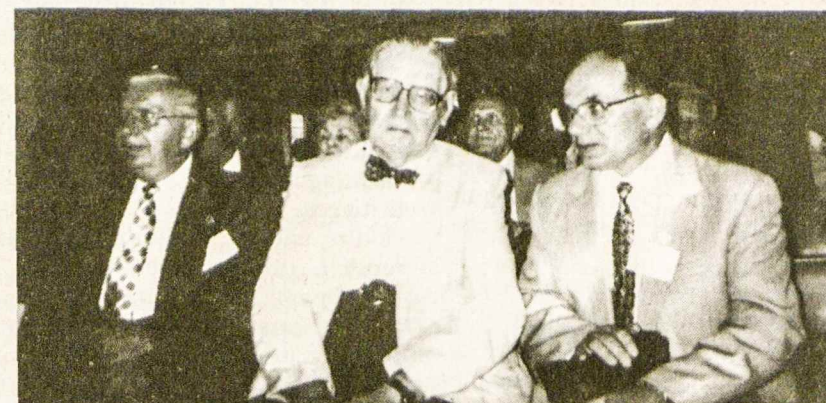
Pirmoje vietoje buvo prista-tytas Bostono sk. pirm. Romas Veitas. Jis išvardino visą eilę stambesnių darbų, atliktų per praėjusius dvejus metus. Ryškė-ji gausios aukos įvairiems pro-jektams. Čikagos sk. veiklą api-būdino Eleonora Valiukėnienė, Klivlando – Algirdas Matulio-nis, Detroito – Eugenija Bulo-tienė, Los Angeles – Rūta Sa-kienė, St. Peterburgo – Juozas Šulaitis. Taip pat perskaityti at-siūsti pranešimai iš St. Louis ir Niujorko.

Stipriausieji pagal veiklą buvo Bostono, Los Angeles ir St. Peterburgo skyriai, kurių darbai ir surinktos aukos kalba už save. Čikaga, kuri galėtų būti labai veikli, tuo negalėjo pa-sigirti.

Diskusijų metu labai nusi-skysta, kad likvidavosi Daytono Beach, Floridėje, skyrius, nors sąjungos pirmininkas dr. Kriau-čiūnas daug rūpinosi, kad jis išliktų. Buvo pagaidauta, kad tokie reiškiniai, kaip Daytona Beach, ateityje nepasikartotų, nes tai blogai veikia ne tik kitus sąjungos skyrius, bet ir kitas lie-tuviškas organizacijas, kurios gali pasekti tokiu blogu pavyz-džiu. (Nukelta į 6-tą psl.)

Amerikos Lietuvių tautinės sąjungos pirm. dr. LEONAS KRIAUCIŪNAS (antras iš dešinės) su "Vilties" draugijos pirm. A. MATU-LIONIU (dešinėje) ir svečiais iš Lietuvos – dr. L. MILČIUMI ir dr. JO-NU JASAIČIU, kuris dabar perėmė redaguoti "Dirvos" savaitraštį. Nuotr. Ed. Šulaičio

Žymieji ALTS 24-jo suvažiavimo Čikagoje dalyviai: iš kairės: V. ČE-KANAUSKAS, A. SIMUTIS, dr. L. MILČIUS. Ntr. Ed. Šulaičio

Jėzuitų darbai bei rūpesčiai

Jėzaus draugija šiuo metu katalikiškajame pasaulyje yra laikoma gausiausia vienuolija, turinti apie 22.460 narių. Sudėtingomis XX a. paskutinio dešimtmečio sąlygomis reikia dirbti tiek pasauliečiams, tiek kunigams, vienuoliams, visiems Dievo Žodžio skleidėjams. Ką ir kokia kryptim nūnai dirba evangelizacinį-sielovadinį darbą jėzuitai? Į klausimus atsako Lietuvos-Latvijos provinciolas T. JONAS BORUTA, SJ.

– Kaip liudija statistika, XVIII a. pradžioje Lietuvos provin-cijoje buvo apie 700 jėzuitų. Kiek jų turite šiandien?

– XVIII a. Lietuvos provin-cijai, be etnografinės mūsų krašto dalies, priklausė nemažai Lenkijos su Varšuva, Ukrainos žemių, Gudija, Latvija ir Estija. Dabar mūsų provincijoje 63 nariai, iš kurių 9 senyvo amžiaus broliai. 20 provincijos narių – beveik trečdalis – dirba užsieny-jė. Šiuo metu Latvijoje nebėra nė vieno jėzuito, – prieš 1996 metus mirė paskutinis T. Vla-dislovas Treibšo. Vienuolių, Baž-nyčios gyvenime atliekančių atei-nančios Dievo karalystės ženklų vaidmenį, neturi būti labai apsu-tu. Užtenka ir nedidelių būrių, bet tik kad kad jie būtų veiklūs, įta-kingi. Mums tai akivaizdu, kai svarstome vienuolinio pašauki-mo tikslus, esmę.

– Kas naujokams vadovau-ja? Kiek turite kandidatų į Jėzaus draugiją? Kur turėtų kreiptis ir kaip turi būti pasirengęs tas, ku-ris norėtų tapti jėzuitu?

– Insbrike naujokyno vado-vas yra T. Severinas Leitneris, SJ, Niurnberge – T. Francas Meuresas (Franz Meures). Lie-tuvoje būsimieji kandidatai kreipiasi į T. Lionginą Virbalą, SJ, (Rotušės a. 12,3000 Kaunas, tel. (370) (27) 22-00-98). Po po-kalbio minetas Tėvas pasako, ką toliau reikia kandidatui da-ryti. Išeivijoje, lietuvių kandida-tai kreipiasi į Tėvą Antaną Sau-laitį, SJ, Čikagoje.

– Kaip Lietuvos-Latvijos jė-zuitai stengiasi spręsti neseniai Romoje įvykusios 34-osios gene-ralinės kongregacijos nubrėžtus uždavinius?

– Minėtos kongregacijos svarbiausias uždavinys – per-tvarkyti Draugijos teisyne pagal II Vatikano susirinkimo reika-lavimus. Po 50 persekiojimų ir blaškymų kupino gyvenimo me-tų sunku dabar mūsų vienuoli-os nariams laikytis privalomos drausmės. Tikimės, kad norma-lių naujokyną Austrijoje ir Vokietijoje baigusieji jėzuitai. Tokį naujokyną baigė tikrai vie-nas mūsų Jėzaus draugijos na-rys, dabar pradėjęs filosofijos studijas Miunchene. Du naujo-kai mokslus baigia Niurnberge. Per šiuos permainų metus iš-bandyti neišlaikė apie 10. Ne be reikalo apie jėzuitus sakoma: jie sunkiai ir savo gretas priima ir lengvai atleidžia. Todėl ge-riau nedaug, bet pagal vienuolio įžadus gyvenančių, kad būtų ge-ras Dievo karalystei ženklas.

– Kada bus parengti ir iš-spausdinti šioje kongregacijoje priimtieji nutarimai lietuvių kal-ba? Ar ar su jais bus supažindin-ta visuomenė?

– Specialiai šių dokumentų spausdinti nesirengiame, nes teisynas skiriamas ordino vi-daus reikalams. O juk mūsų tė-vų ir brolių jėzuitų, kaip jau mi-nėta, Lietuvoje tikrai nedaug. Apie teisyne redagavimą į ren-gimą lietuviškoje spaudoje ne-mažai rašė T.A. Saulaitis ("XXI a." 1995.06.09, nr. 43 ir kitur).

– Jau ne pirmą kartą esate perskridę Atlantą. Kokie rūpe-sčiai priverė atsidurti Amerikos žemynė?

– Provinciolui privalu lan-kyti savo narius, ypač kai iškyla kokių nors sunkumų. Užsienyje gyvenančių mūsų tėvų ir brolių mažta, – jie sensta ir vienas po kito iškeliauja Anapus. Iš Lietu-vos neturime ko pasiūsti. Kai kuriuos namus reikia uždaryti. O tatau, jei ne šiandien, tai ryt padaryti būtina, bet ir kartu la-bai skausminga.

– Lietuvos jėzuitus ne taip seniai aplankė T.P. – H. Kolven-bachas, Draugijos generolas. Jis visai neseniai lankėsi Čikagoje. Kokia vyriausios šios vienuolijos galvos nuomonė apie Lietuvos jėzuitų veiklą? Kur ir kam, jo su-pratimu, lietuviai jėzuitai turėtų daugiausia skirti dėmesio?

– T. generolas pritaria Lie-tuvos jėzuitų nuomonei: rengti katalikiška dvasia Lietuvos jau-nimą – apaštalauti dviejose gim-nazijose ir keliose parapijose, kad Tėvai užsidirbtu duonitės nes per 50 sovietmečio laikotar-pį įpratę dirbti sielovados darbą.

– Kaip sekasi T. A. Baniliui statyti Šv. Juozapo šventovę Klai-pėdoje ir kaip veikia jaunimo centras?

– Šv. Juozapo šventovė – ne jėzuitams priklauso. Jie tokios milžiniškos, beje, didžiausios Lietuvoje, šventovės nebūtų planavę ir statę. Pagal sutartį su vyskupija aptarnaujame šią 89.000 katalikų parapiją, kur tenka padėti statyti šiuos di-džiulius Dievo namus. Jėzuitai norėjo, kad šventovė bent kiek būtų sumažinta. Šiai minčiai pritarė ir Telšių vysk. A. Vai-čius. Tačiau vyresniojo amžiaus parapijiečiai, primygtinai laikėsi savo nuomonės. Jei būtų įsteig-ta nauja vyskupija, rasi ši būsio-moji šventovė ateityje galėtų būti vyskupijos katedra.

Jaunimo centras, reikia ma-nyti, turi ateiti, nes vadinamų gatvės vaikų auklėjimas, kai ne-daugelis supranta tokio darbo reikšmę, svarbus šiandienos rū-pestis. Juk policija tokių žmo-nių neišauklės. Jie atsiranda ta-da, kai jau įvykdytas nusikalti-mas. Auklėjimo įstaigų uždavi-nys – dėti visas pastangas, kad vaikai netaptų nusikaltėliais.

– Dėkojame už atsakymus bei pateiktas žinias. Kalbėjosi – Kun. K. J. Ambrasas, SJ

Mokslininkų šuolis amžinybėn

Lietuvos tautosakininkas NORBERTAS VĖLIUS staigiai mirė 1996 m. birželio 23, o išeivijoje garsėjęs profesorius VYTAUTAS KAVOLIS – birželio 24 dieną. Pastarasis mirė automobilyje, keliaudamas iš Anykščių į Vilnių. Gimė Kaune 1930 m., darbavosi Amerikoje, palaidotas Lietuvoje. Jo tėvas Martynas – žymus teisininkas ir evangelikų liuteronų kunigas, 1953-1958 m. gyveno Toronte

GRAŽINA SLAVENIENĖ, Buffalo

1996 m. birželis Vilniuje pasižymėjo stambiais netektimis. Birželio 23 d. staigiai mirė žymus Lietuvos tautosakininkas Norbertas Vėlius. Birželio 24 d. nuaidėjo žinia, kad panaši staigi mirtis ištiko išeivijos sociologą ir lyginamųjų kultūrų istoriką Vytautą Kavolį. Abu išėjo pačiame kūrybingumo ir darbo įkarštyje, abu paliko gilią vagą kultūriniame ir intelektualiniame Lietuvos gyvenime.

Visą savaitę Lietuvos laikraščiai mirgėjo užuojautos, nuotraukomis, straipsniais. Per radijo laidas buvo transliuojami asmeniniai atsiminimai. Visiems buvo aišku, kad šios mirtys reiškė neišsakomą nuostolį, kad lieka tuštuma, kuri ilgai bus neužpildyta.

N. Vėliaus poveikis buvo labai platus. Seni ir jauni suvažiavo į jo laidotuves net iš tolimiausių Lietuvos kampelių. V. Kavolio mirtis giliai palietė šviesuomenę, intelektualus. Birželio 27 d. su juo atsiveikinti susirinko Lietuvos profesorius, studentija, mokslininkai, redaktoriai. „Santaros“ veteranų iš Amerikos tą savaitę Vilniuje buvo tik vienas kitas. Rita Kavolienė buvo apsupta Lietuvos žmoniu. Jie ją rūpinosi, guodė, rėmė. Jų nuosirdumas parodė, kaip Kavolis buvo vertinamas ir gerbiamas, kaip skaudžiai pajusta jo mirtis. Kadangi man buvo lemta tą savaitę būti Vilniuje, jaučiu tarytum pareigą Vytautui ir Ritai pasidalinti tuo, ką mačiau ir girdėjau.

Kontroversinis mokslininkas

Išeivijoje Vytautas Kavolis yra žinomas kaip kartais kontroversinis intelektualas-liberalas, mokslininkas, „Santaros Šviesos“ steigėjas, ilgametis „Metmenų“ redaktorius. „Santaros“ suvažiavimai Taboro Farmoje tapo svarbiu kultūriniu renginiu, teikusi naujo impulso išeiviams mūsų gyvenimui. „Metmenų“ žurnalą, palyginus su kitais, daug kas suvokė kaip beveik ezoterinį, aukšto lygio, skirtą nedideliam skaitytojų būreliui. Tik dabar išryškėjo, kad „Metmenų“ auditorija buvo ne išeivija, o Lietuva, kad ten pasireiškė „Metmenų“ poveikis.

Iš įvairių pasisakymų paaiškėjo, kad tarybiniais laikais „Metmenys“ buvo langas į kitą pasaulį. Per „Metmenis“ uždaras Lietuvos kultūros pasaulis jautė vakarietišką pulsą.

Kavolio įtaka

V. Kavolio įtakoje prieš kelerius metus gimė Sauliaus Žuko „Baltos lankos“, ryškiai pasikeitė Broniaus Savukyno „Kultūros barai“. Tačiau „Metmenys“, naudojant A. Sverdiolo žodžius, savo intelektualinės laikysenos grynumo liko nepažeisti iki šiai dienai. Jų redaktorius tapo simboliu mokslinio sąžiningumo, aštrios minties, kritiškos analizės. V. Kavolis sukūrė naują mokslinio rašymo modelį, priešingą šabloniškam tarybiniam tonui ir mentalitetui: racionali analitinė, pamatuota, bet tuščiažodžiavimo, aštrų.

V. Kavolio įtaka ryški ir naujai susikūrusioje Lietuvos „Santaroje“. Prieš kelerius metus Amerikos santariečiai su bendraminčiais Vilniuje ir Anykščiuose suorganizavo pirmą „Santaros“ suvažiavimą, jį pakartojo sekančiais metais. Kilo gana gyvos diskusijos, ar tie suvažiavimai Lietuvai reikalingi, kas jais pasiekiamas ar bandoma pasiekti, ar bus įmanoma atsiskirti sovietinio patoso ir dogmatizmo, įvesti ir išlaikyti santariečių stilių. Bet „Santara“ įsitvirtino. Susibūrė grupė jaunų entuziastų, pasiryžusių jos tradicijas įgyvendinti. Jie organizavo „Santaros“ suvažiavimą Lietuvoje. Aktyviai reiškiasi Egidijus Aleksandravičius, Leonidas Donskis, Darius Kuolys ir kiti.

Kelionė į Anykščius

V. Kavolis šią vasarą Lietuvoje neplanavo ilgai būti. Dalyvavo atidaryme, paskelbė premijas už pirmus darbus, išvyko į Anykščius. Turėjo pagrindo būti patenkintas, kad „Santara“ Lietuvoje veikia, įgyvendina jo idėjas. Anykščių dalyviai nenujautė, kad jie aštrų Kavolio sąmoji, jo provokuojančią „kavolišką“ ironiją girdėjo paskutinį kartą. Anykščiuose jį užfiksavo vaizdajuostė, vėliau buvo rodoma per televizijos programą. Ten jis atrodė pakylįjį nuotainį, ramus, geranoriškai nusiteikęs, patenkintas gyvenimu.

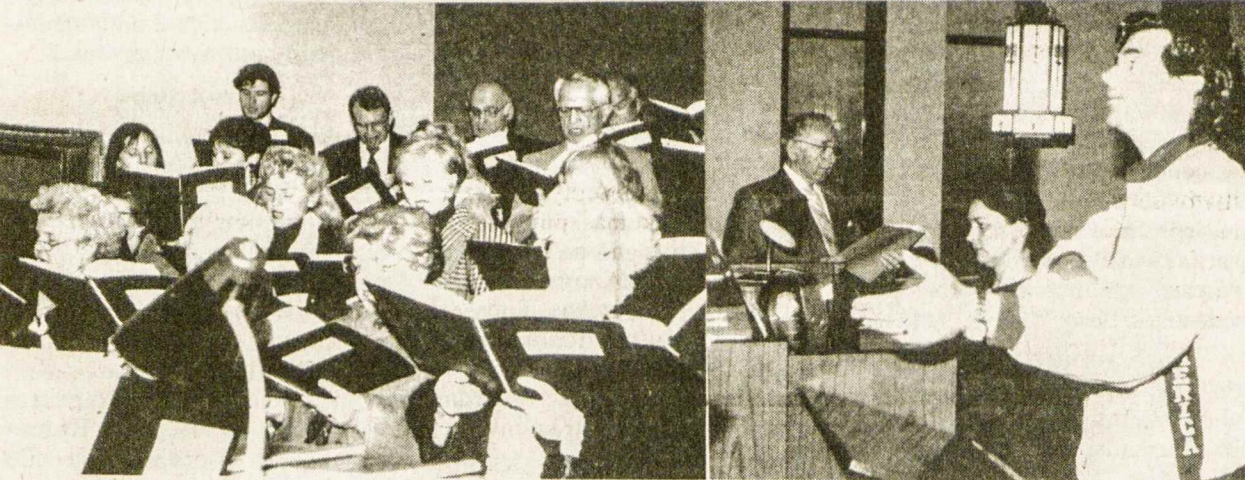
Toks liks paskutinis jo portretas.

V. Kavolis visados skubėjo. Jo dienotvarkė ir šį kartą buvo intensyvi. Sugrįžęs iš Anykščių, jis planavo skaityti pranešimą liutunistų bendrijos atidaryme Vilniuje (buvęs Lituanistikos institutas, dabar irgi jau perkeltas į Lietuvą), dar dalyvauti „Baltų lankų“ seminare Druskininkuose. Mirė jis tik spėjus grįžti iš Anykščių, 23 val. vakaro Sauliaus Žuko automobilyje, ištiktas širdies priepuolio. Detalės apie jo mirtį sklido iš lūpų į lūpas. Buvo sakoma, kad jis jau Anykščiuose retkarčiais skundėsi skrandžio negalavimu. Automobilyje jis buvo linksmas, mirė pokalbio viduryje. Buvo pašaukta greitoji pagalba, bet ji nebegalėjo padėti.

Velionies knygos

V. Kavolio knygos emigracijos mažai žinomos. Lietuvoje visos jo knygos išspausdintos, rimtai diskutuojamos, ypač jo „Samoningumo trajektorijos“ (1986) ir „Epochų signatūros“ (1991). Jau buvo pradėta versti jo angliškais darbais. Už „Epochų signatūras“ 1993 m. jam buvo sutekta valstybinė premija, kurią jis atidavė lituanistikos studentų pirmiesiems kūrybiškiems darbams remti.

Spaudai parengtas rinkinys „Kultūros dirbtuvė“. Rengiamas „Civilizacijų analizės“ tomas. Jo tekstai nėra lengvas skaitymas. Jis pasiekė platesnę auditoriją per savo paskaitas, kurias jis skaitė įvairiuose universitetuose. Klaipėdos universitetuose. Klaipėdos universitetuose. Klaipėdos universitetuose. (Nukelta į 7-tą psl.)

Montrealio Aušros Vartų parapijos choras pradeda 47-ąją sezoną. Nuotraukoje – dalis choristų, sol. ANTANAS KEBLYS, prie vargonų – MYRIAM CHABOT ir choro dirigentas muz. ALEKSANDRAS STANKEVIČIUS

Toronto atžalynietės tautinių šokių šventėje 1996 m. liepos 6 d. Čikagoje

Nuotr. V. Vitkūnaitės

Tarptautinė istorikų konferencija

Dalyvavo tikrai trys lietuviai paskaitininkai – jų tarpe dr. Rasa Mažeikaitė iš Kanados

Pamažu Rytų Europa, taipogi ir Lietuva, tampa bendra Europos mokslo pasaulio dalimi. Tai dar kartą parodė 1996. IX.3 – IX.6 Lenkijos Liubline įvykusi tarptautinė mokslinė konferencija „Christianity in East Central Europe and its Relations with the West and East“, kurioje dalyvavo ir torentiškė istorikė dr. Rasa Mažeikaitė. Kongresą rengė tarptautinės komisijos „Commission Internationale d'Histoire Ecclésiastique Comparée“ lenkų sekcija kartu su katalikišku Liublino universitetu (kur kadaise dėtė ir dabartinis popiežius). Paskaitininkai buvo pakviesti beveik iš visų Europos šalių ir Šiaurės Amerikos. Visi pranešimai buvo anglų, prancūzų ir vokiečių kalbomis.

Pusę pranešimų (iš viso jų buvo per 60) pateikė prancūzai,

Nuotr. A. Mickaus

Savo pozicijų laikymasis tapo abiejų konflikto pusių gyvenimo būdu. Pakeisti padėtį galėjo tik nauji žmonės, kurių nesaitė buvę lietuvių-lenkų santykiai. Lietuviai buvo taip pat pasipiktinę, kad Suvalkų šventovėse pradėta mūryti garbės lentas „Armija krajova“ grupuotėms, kurias jie laikė „paprastomis teroristinėmis – plėšikaujančiomis gaujomis“ (!).

Silpnėjantis ginčas

Nors ginčas liko neišspręstas, bet, atrodo, silpnėjo. Istorinė atmintis, ypač apie 1919-1920 m. konfliktus, pamažu natūraliai silpnėjo, nustojo veikti abiejų pusių santykius. 1979 m. kovo mėn., kai popiežius Jonas Paulius II atvyko į tėvynę (bei ryšium su artėjančiu 600 metų Lietuvos krikšto jubiliejumi), lietuviai – Seinų parapijiečiai dar kartą kreipėsi į Lomžos ordinarą, prašydami patenkinti jų reikalavimus: „Mes manome, – rašė laiškė vyskupui, – jau atėjo laikas baigti religinius ginčus, kurie kilo dėl sielovados padėties Seinų parapijoje“.

Reikalaujami vienerių Mišijų sekmadienį bei sakramentų lietuvių kalba Seinų parapijos šventovėje, pirmą kartą lietuviai rašė: „Ne tikėtis mes, lietuviai, manome, kad pamaldos Seinų bazilikoje lietuvių kalba yra būtinos, bet ir lenkų visuomenės atstovai yra nuomonės, kad vienerios Mišijos gimtąja kalba sekmadienį galėtų suartinti lietuvių ir lenkų visuomenes“. Vyskupas betgi liko nepalaužiamas.

Paskutinis prašymas

Lomžos ordinaras nesugebėjo padaryti lemiamojo sprendimo. 1981 m. rugsėjo 16 d. Žo-

Tautos rūpesčiai...

(Atkelta iš 5-to psl.)

Tada buvo priartėta prie sąjungos valdybos rinkimų. Nominacijų komisijos pirm. Eugenijus Bartkus perskaitė kandidatų pavardes, kurios skambėjo kaip ir dabartinės valdybos. Tad čia didelių sunkumų išrinkti nebuvo, nes pasitenkinta tik paplojimu. O tos valdybos (1997-98 metams) sudėtis tokia: dr. L. Kriaučeliūnas, Petras Buchas, Stasys Briedis, dr. Laima Šimulienė, Oskaras Krėmeris.

Į garbės teismą išrinkta: T. Blinstrubas, A. Budreckis, V. Mažeika. Kontrolės komisijon – M. Marcinkienė, J. Žvinys, A. Šukis. Taip pat buvo perskaitytas ilgas sąrašas žmonių, kurie sudaro tarybą. Darbo pošeidžiai einant į pabaigą, nutarimų komisijos pirmininkas R. Veitas perskaitė siūlomus natarimus. (Komisijoje, šalia jo buvo dr. St. Goštautas ir V. Kasniūnas). Nutarimų pradžioje buvo pasiskajamas dėl Lietuvos seimo rinkimų rėmimo ir pritarimas Tautinei lietuvių sąjungai dėl koali-

cijos sudarymo su draugiškomis partijomis.

Po pietų pertraukos buvo dvejų giminųjų organizacijų – Lietuvių tautinio kultūros fondo ir „Vilties“ draugijos suvažiavimai. Pirmajam suvažiavimui ilgoką pranešimą padarė pirm. Stasys Briedis, kuris davė ataskaitą už praėjusius dvejus metus. Šio vieneto tikslai:

1. Remti Represijų tyrimų centrą Lietuvoje sudaryti sąlygas telti Lietuvos gyventojų naikino bei trėmimo į Sibirą dokumentaciją, surasti autorius lietuvių tautos naikino istorijai parašyti.

2. Teikti nuolatinę paramą Lietuvos universitetų bibliotekoms periodine, grožine bei moksline literatūra.

3. Padėti lietuviams studentams stipendijomis bei kitokia pagalba, kad jie galėtų siekti mokslo bei tobulintis įvairiose specialybėse.

Pranešėjas nurodė, kas iki šiol padaryta ir kas ateityje numatyta atlikti.

Ir vis dėlto pasipriešinta

Sedos kautynėse 1944 m., kuriose paguldė galvas daugiau kaip šimtas Tėvynės apsaugos savanorių ir trys karininkai, bolševikų okupacijos metu apie tai, buvo slepiama. Nenorėta, kad lietuvių tauta žinotų, jog antrašai jų okupacijai buvo rimtai pasipriešinta. Apie tai buvo pradėta kalbėti Atgimimo laikais. Tėvynės apsaugos rinktinės savanorių ryžtas ir pasiaukojimas testė rezistencinę kovą už Lietuvos laisvę partizanų daliniuose sudarė pagrindą nusivisti atgimimo aušrai.

1994 m. užjūrio lietuvių paramos dėka buvo suorganizuotas Sedos kautynių 50-mečio minėjimas, į kurį nesiteikė atvykti kvieisti valdžios vyrai, laikantys valstybės valdymo vairą savo rankose. Buvo kreiptasi į respublikos prezidentą prašant suteikti Tėvynės apsaugos rinktinės savanorių nepriklausomybės kovų savanorių statusą, bet į kreipimąsi visai nebuvo atsakyta. Matyt, mes būsimė įvertinti tikrai ateityje.

Turėdami tikslą, kad skaudus, bet garbingas Lietuvos kovų etapas prieš bolševikų okupantus neišblėstų, Sedos kautynių minėjimo komisija yra išleidusi knygą „Kovos dviasia“, o kitais metais užplanavusi Sedoje pastatyti unikalų paminklą

ir išleisti dokumentinę knygą „Tėvynės apsaugos rinktinė“. Joje bus paminėti visi buvę savanoriai, kurie beviltiškoje būklėje drašiai stojo į kovą prieš bolševikų tankų junginius, turėdami tik prancūziškus šautuvus ir vokiškus pancerfaustus.

Tikimės, kad užjūrio lietuvių parems šį mūsų darbą. Jūsų pasiūlymų ir patarimų lauksime adresu: Vladas Kazlauskas, Architektų g. 102-27, Vilnius, Lietuva.

Vladas Kazlauskas

Skulptorius prof. GEDIMINAS JOKUBONIS, Maironio, A. Mickevičiaus, Pirciupo „Motinos“ autorius, Panevėžyje vadovavęs komisijai J. Miltinio, žymaus režisieriaus, paminklui sukurti

Nuotr. H. Paulausko

Kova dėl lietuviškų pamaldų Seinuose

Tai beveik 40 metų trukusi drama, pasibaigusi laimėjimu. Dabar laikas budėti, kad laimėjimas nebūtų prarastas

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Ryšium su tuo 1976 m. gruodžio mėn. LVKD išsiuntė raštą Tikybos tarybai, prašydama paveikti šiuo klausimu tikybinės valdžias, kad išspręstų metų metais trunkantį ginčą. Draugijos vadovai aliarmavo, kad lietuvių ir lenkų ginčas jau peržengė Seinų šventovės ribas. Problemos sprendimas esąs paprastas: lietuviai reikalauja sugrąžinti lietuvių kalbą į Seinų baziliką; jie pasitenkintų vienomis pamaldomis sekmadienį, patarnavimu lietuvių kalba krikštynų, laidotuvių bei su-tuoktynių progomis. Lietuvių pastangos nedavusios jokių rezultatų.

Kunigas iš Vatikano

Nauji nesusipratimai kilo vėl 1976 m. vasarą. Į Seinus atvyko iš Romos kun. Vytautas Kazlauskas (autorius klaidingai rašo „Wladyslaw Kozlowski“, vertėja), dirbantis Vatikano radijuje. Iš tikrųjų popiežiaus delegatas tikriausiai turėjo vietoje išstirti padėtį. Informacija apie lietuvių konfliktą su Seinų klebonu jau pasiekė ir Romą.

Kun. Kazlauskas Seinų bazilikos Dievo Motinos koplyčioje atnašavo Mišias lietuvių kalba (klebonas tikėjosi Mišių lotyniškai). Kitą sekmadienį gausiai susirinkę lietuvių tautybės tikintieji kartu su kun. Kazlausku ir kun. Alfonsu Jurkevičium, lietuviu, dirbančiu Vroclavo vyskupijoje, giedojo lietuviškas giesmes.

Popiežiaus delegatas savo akimis galėjo įsitikinti, kad būtina yra sugrąžinti lietuvių kalbą į Seinų baziliką. Tai nebuvo keiliškos „šoviniščių“ problema, kaip aiškino klebonas ar Lomžos vyskupas. Kun. Rogovskij pasiūto įžeistas, kad viešnagės Seinuose metu abu lietuviai kunigai jo neaplanė. Seinuose kiekviena smulkmena tapdavo didžiausia problema.

Vyskupas vyskupui

Klebono nusiteikimą rėmė Lomžos kurija. Ryšium su kun. V. Kazlausko apsilankymu Seinuose Lomžos vyskupas skundėsi vyskupui Wladyslaw Rubin iš Romos „netvarka“ ir „neramumais“ Seinų šventovėje. Vysk. Sasinovski, norėdamas neprileisti prie nesantaikos, nusisipratimų ir abipusio priešiškumo (galėtų prieiti prie susitarimo, net bazilikoje“), informavo, kad prieš kelerius metus paskyręs lietuviams atskirą šventovę Seinuose. Taip pat jis rašė: „Reikia pažinti lietuvius (o tiksliau jų vadus ir kitus inspirotorius), žinoti jų beatodairiškumą, užsispyrimą, agresyvumą, godumą, įžulumą; visa tai gal kyla iš jų nepilnavertiskumo komplekso. Joks tautos sugyvenimas (bent jau tame regione) jų nepatenkina. Tai tiesiog neįmanoma, kaip rodo praktika“. Lomžos vyskupas ir toliau laikėsi negatyvios nuostatos dėl lietuviškų Mišių Seinų bazilikoje.

Išeivijos laiškai

Seinų konfliktas jau seniai buvo išėjęs už parapijos ribų. 1977 m. birželio mėn. vizito Varšuvoje metu lietuvių padėtimis Seinų parapijoje domėjosi oficialus Apaštališkojo Sosto atstovas arkivyskupas Luigi Poggi. Į Lomžos kuriją pradėjo plaukti lietuvių emigrantų bei lietuviškų organizacijų protestai iš JAV, Kanados, Australijos, Didžiosios Britanijos ir Vokietijos. Laiškuose buvo reikalaujama grąžinti lietuviškas pamaldas Seinų bazilikoje.

Vysk. Sasinovski pasiliko nejautrus lietuvių reikalavimams. Jis buvo įsitikinęs, kad jo vyskupijoje visi (nepriklausomai kokios būtų tautybės) yra aprūpinti atitinkama sielovada. Lietuviškos pamaldos vyko Seinuose, Žagariuose, Punske ir Smalėnuose. Seinuose apie 30-40 lietuvių dalyvavo lietuviškos Mišiose evangelikų šventovėje. Vyskupas teigė, kad tokia nedidelė grupė žmonių geriau jaučiasi mažesnėse patalpose. Jis pabrėžė, kad problema „kur yra atnašaujamos Mišios nėra tokia svarbi, todėl toks reikalavimas gali būti laikomas nerimtu“.

Ilgametis ginčas betgi rodė, kad yra priešiną. Pamaldų vieta (Seinų bazilika) ir lietuviams, ir lenkams, ir tikybinėms valdžioms buvo kaip tik svarbiausia problema. Ne mažiau svarbi buvo šio fakto simbolinė reikšmė.

ir šventadieniais atnašavo Seinų bazilikoje vienerias Mišias lietuvių kalba (apie 14 val.). Jo pareiga buvo taip pat patarnauti lietuviams krikšto, laidotuvių bei sutuoktynių atvejais bei klausyti išpažinčių.

Pergalės laiškai

Ryšium su lietuviškų pamaldų grąžinimu į Seinų baziliką Lomžos ordinaras paruošė spalio 9 dienai Seinų parapijiečiams laišką. Vyskupas teigė: „Kiekviena tauta ir kiekviena dalis tautos, kad ir kaip ji maža bebūtų, gyvenanti kitos tautos tarpe, turi negincijama teisę išpažinti savo tikėjimą, garbinti Dievą gimtąja savo kalba – tėvų ir protėvių kalba. Turi tą teisę ir tuomet, kai puikiai moka kalbą tos tautos, kurios tarpe gyvena, su kuria kasdien išgyvena tuos pačius vargus, džiaugsmus, viltis“. Vyskupas pabrėžė reikšmingą popiežiaus vaidmenį, dantant sprendimą dėl lietuviškų pamaldų grąžinimo į Seinų baziliką.

Lietuvių kalbos įvedimas į Seinų baziliką nesukėlė jokio, kaip teigė anksčiau klebonas ir vyskupas, nepasitenkinimo ar įtampas lenkų parapijiečių tarpe, nesuskaldė parapijos. Lietuviai pagaliau galėjo pasijusti pilnaverčiais, kaip ir kiti, parapijiečiai.

Red. pastaba. Mūsų turimomis žiniomis, lietuviškų pamaldų reikalas Seinų bazilikoje šiuo metu yra sutrūkęs, nes joje nebėra kunigo, mokančio lietuvių kalbą. Tokia padėtis vėl gali privesti prie nesusipratimų.

Taip pat paaiškėjo, kad šios studijos autoriaus vardas yra ne Vlodzimierz, o Krysztof Tarka.

(Pabaiga)

Mokslininkų šuolis...

(Atkelta iš 6-to psl.)

sitete jis jau buvo įsteigęs lyginamosios sociologijos seminarą. Auditorijos visados buvo perpildytos. Pasak Kavolio, gyvastingas kultūros procesas vyksta tik per nuolatinę kritiką. Dėl to jis mėgo jaunas žmones, ieškojo galimybių sueiti su jais. Jis turėjo ypatingą gabumą atpažinti naujus kūrybinius talentus, juos ugdyti. Visur ir visados skatino originalią, drąsią mintį, ne aklą pritarimą. O jauniems jis buvo autoritetas. Iš nekrologų ir įvairių pasisakymų ryškėja, kad Kavolis visų yra siejamas su liberaliu Vakarų intelektualizmu.

Paskaitos

Ypač populiarius Lietuvoje buvo V. Kavolio paskaitų ciklas apie vyrus ir moteris Lietuvos kultūroje, kurį jis skaitė 1992 m. pavasario semestre Vilniaus universitete. Ši tema Lietuvoje dar labai nauja. Teorinį feminizmą į Lietuvą importavo Karla Gruodytė, prieš metus išleidusi rimtą antologiją „Feminizmo ekskursai“ su Kavolio įžangos žodžiu. Feministinę požiūrį literatūroje šiuo metu jautriai plėtoja Viktorija Daujotytė. Bet tai dar vis patys pirmieji ne-drąšūs žingsniai. V. Kavolis savo prestižu teikia feministinėm studijom mokslinį svorį. Jo paskaitų pagrindu išejo nedidelė knyga: „Moterys ir vyrai lietuvių kultūroje“. Knyga buvo greitai išparduota.

Idėjos

V. Kavolis griežtai atmetė „vienos tautos, vienos kultūros“ idėją, kuri reiškia nepilną išsilavinimą, veda į siaurą provinciališkumą. Tvirtas pamatas tikrai kultūrai esąs intelektualinis demokratizmas, asmeninės laisvės principas, pagarba mažumoms, pakantumas kitaminiams, kitataučiams, kitonikiams. Tuos žodžius aną savaitę Vilniuje dažnai teko girdėti ir skaityti. Lietuvos mokslininkai prisipažįsta, kad tai idėjos, kurios Lietuvoje dar gana sveti-

mos. Man ypač įstrigo dr. Irenos Veisaitės, Lietuvos atviro fondo pirmininkės, pasisakymas per radijo laidas. Esą kai Vytautas ir Rita Kavoliai apsigyveno Lietuvoje, apie juos susikūrė intelektualinė erdvė, kuri jai teikė neįprastą saugumo jausmą. Šie žodžiai pasako daug.

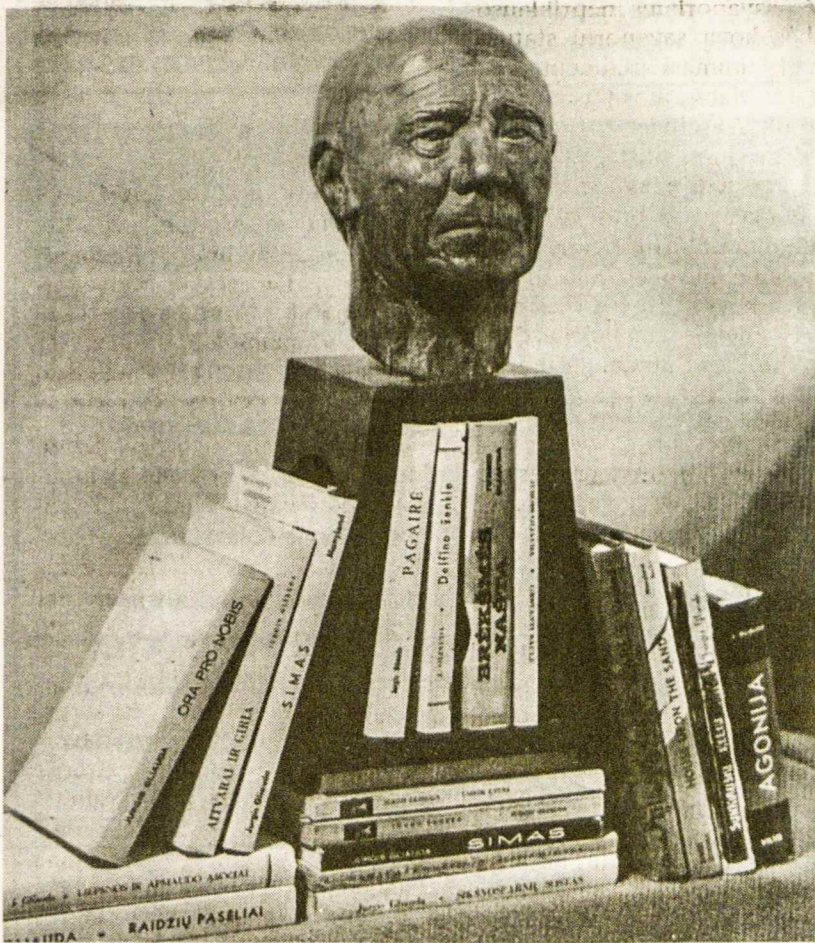
V. Kavolis turėjo aiškia Lietuvos kultūros ateities viziją. Jis ne mažiau rūpinosi ir politiniu Lietuvos gyvenimu. Valdas Adamkus prisiminė, kad Kavolis jį skatino įsijungti į politinį Lietuvos gyvenimą, „suremti pečius ir dirbti Lietuvos labui“.

Laidotuvės

Vytautas ir Rita Kavoliai jau buvo giliai įaugę į Lietuvos gyvenimą, žadėjo visam laikui persikelti, bet mirtis kitaip lėmė. Kavolis buvo palaidotas birželio 28 d., gražioje Antakalnio kapinėse. Buvo pašarvotas, kaip ir N. Vėlius, universiteto Šv. Jono šventovėje. Joje Bacho, Haydno, Palestrinos, Mozarto, Brucknerio ir kitų kūrinių atliko M. Staškus kamerinis choras „Salutaris“, sostinės styginis trio. Gražinio „Aidijos“ choro grupė, Vilniaus Šv. Kazimiero grigališkojo choralo giesmininkai. R. Katilius smuiku atliko Bacho „Chaconne“, J. Rimo obojauš – Telemanno „Adagio“, Britteno „Niobes Raudą“, Bacho „Sarabande“, Bajoro „Elegija“. Vakare po laidotuvių toje pačioje šventovėje, įvyko atsisveikinimas, buvo skaitomi poetų kūriniai.

Laidotuvių apeigas atliko Vilniaus evangelikų-liuteronų parapijos klebonas Valdas Aušra. Vytauto Kavolio tėvas kun. dr. Martynas Kavolis šešiasdešimtųjų metų dekadėje gyveno Toronte ir buvo Toronto evangelikų-liuteronų parapijos klebonas.

Vytautas Kavolis kultūriniam Lietuvos gyvenime paliko ryškius savo minties ir sielos pėdsakus, kurie dar ilgai švies visiems su juo dirbusiems.

A. a. rašytojo JURGIO GLAUDOS biustas ir jo palikti gausūs kūrinių – knygos. Biusto autorius – skulptorius – PRANAS GASPARONIS

Atsiūsta paminėti

Vytautas Meška ir Algirdas Juozulynas, STRESO MALŠINIMAS. Redaktorės – Stefaniya Damijonaitienė ir Aldona Radzvilienė. Viršelis – dail. Algimanto Dapšio. Išleido „Pradai“, Vilnius, 1996 m., 176 psl.

Ralph Martin, DIEVO ALKIS. Asmeninės maldos praktikos vadovas. Iš anglų kalbos vertė sesuo Švė. Jėzaus Širdies Teresė, OCD. Redagavo Petras Kimbrys. Viršelis – dail. Martyno Kodzelskio. Išleido „Gyvieji akmenys“, Tiražas – 10.000 egz. Kaunas, 1995 m., 168 psl.

KRIVULĖ, lietuvių sielovados Vokietijoje žurnalas. 1996 m. 1 (63) nr. Ats. redaktorius – prel. Ant. Bunga (Augsburgerstr 7, 87700 Memmingen, Germany).

Vytautas Vaitiekūnas, VIDURNAKČIO DOKUMENTAL. Šis dokumentų rinkinys yra jo rinktinių raštų serijos III-čioji dalis. Pirmieji du tomai VIDURNAKČIO SARGYBOJE išleisti „I laisvės fondo“

JAV-se. Knyga – 648 puslapių, minkštasis viršelias; kaina 10.00 JAV dol. Gaunama: c/o A. Pargauskas, 8908 Butterfield ln., ORLAND PARK, IL. 60462, USA. Išleista „Katalikų pasaulio“, Vilnius, 1996 m.

METMENYS, 1996 m., 70 nr. Redaguoti dar velionies Vytauto Kavolio. Administratorė – Marija Paškevičienė, 306 55th Place, DOWNS GROVE, IL 60516, USA. Metinė prenumerata – \$15.00, pavienio numerio – \$8.00.

LIETUVININKŲ ŽODIS, monografija, parengta Lietuvių etninės draugijos ir Lietuvos kraštotyros rūpėsiu. Redaktorių komisija: pirm. Norbertas Vėlius, Kostas Aleksynas, Aušra Kazukonienė, Aloyzas Vidugiris. Parengė: Kazys Grigas, Zita Kelmickaitė, Bronislaiva Kербelytė, Norbertas Vėlius. Dailininkė – Rūta Paberžienė. Leidėjas – „Litterae universitatis“ (Vilnius, 8, 3035 Kaunas). Tiražas – 2000 egz. Kaunas, 1995 m., 741 psl.

Chorai, atvykstantys į Torontą dalyvauti XXXIV-tųjų Kanados lietuvių dienų didžiajame koncerte spalio 13 d., 4 v.p.p. Anapilio sodybos salėje, Mississaugoje, Ont. Viršutinėje nuotraukoje – Hamiltono Aušros Vartų parapijos choras; apatinėje Londono, Ont. lietuvių choras „Pašvaistė“

Mažvydas ir pirmoji lietuviška knyga iv

DOMAS KAUNAS, Vilnius

6. Koks buvo pirmosios lietuviškos knygos likimas?

Mažvydo knyga buvo skirta abiem lietuvių tautos dalim, gyvenusioms įvairiose Lietuvos ir tapusio valstybine siena. Tiesa, kai kas linkęs ją sieti vien su Lietuvos Didžiąja Kunigaikštyste, tačiau tokia prielaida pagrįsti argumentų nepakanka. Jos nepalaukio ir minėtoji Zablockio giesmė, nuolankiai prašanti malonės Prūsijos kunigaikščio šeimai.

Numanomas knygos skaitytojas – išsilavinęs žmogus, mokantis kalbų, žinantis protestantų tikybos tiesas, galintis jų ir rašto pradmenų mokyti kitus. Toks skaitytojas galėjo būti tik kunigas, papratinės mokyklos mokytojas, vienas kitas valdininkas, raštingas bajorų luomo atstovas ir pasiturintis laisvasis valstietis. Aišku, knygos skaitytojų negalėjo būti daug. Tai nulėmė ir jos tiražą. Jis nėra žinomas, tačiau galima spėti, kad knygos išspausdinta ne daugiau kaip 200-300 egzempliorių. Prielaida grindžiama ir palyginimu: lenkų katekizmo 1536 m. išleista apie 300, prūsų 1545 m. – 200 egzempliorių. Nepaisant mažo tiražo, pirmosios lietuviškos knygos nepavyko išplatinti. Ypač sunkiai ji skverbėsi į Lietuvos Didžiąją Kunigaikštystę. Apie joje paliktus Mažvydo knygos pėdsakus žinoma nedaug. Vienas tokių gali būti Petro Adomavičiaus, gyvenusio ir mirusio Kolainiuose, 1580 m. gudų kalba padarytas turto surašymas. Jame minimos dvi knygos: lenkiška Biblija ir katechizmas „po žemaitisku drūkovanij“.

Aišku, čia gali būti minima arba Mažvydo knyga, arba (bet mažai tikėtina) B. Vileto Karaliaučio išleistas „Enchiridionas“, nes LDK iki 1580 m. jokio lietuviško katekizmo nebuvo išleista. Kai kurių liudijimų pateikia filologai. Jie, lygindami spausdintų knygų tekstus, tvirtina, kad Mažvydo darbu pasinaudojo LDK katalikų ir reformatų pirmųjų knygų rengėjai.

Kur kas didesnę Mažvydo knygos tiražą dalį gavo Prūsijos lietuviškos parapijos ir mokyklos, o tai, kas liko neišplatinta, buvo sukrauta kunigaikštishkojoje pilies bibliotekoje Karaliaučiuje. Čia buvo saugomi ir kitų neparduotų izdo lėšomis spausdintų knygų likučiai: prūsiskasis katekizmas (1545), Mažvydo „Forma chrikštimo“ (1559), J. Bretkūno „Postilė“ (1591). Po šimto metų, įsitikinęs, kad šie leidiniai šventovėse ir mokyklai praktinės reikšmės nebenturi, pilies bibliotekos vadovams buvo leista visus juos parduoti atvirose varžytinėse. Taip ir buvo padaryta. Vėliau vienas kitas pirmosios lietuviškos knygos egzempliorius pasirodydavo asmeninių bibliotekų varžytinėse ir antikvariatuose. Iki XIX a. pradžios jų kaina buvo nedidelė.

Mūsų laikus pasiekė tik du Mažvydo knygos egzemplioriai. Vieno istorija žinoma labai gerai. Jis nuo pat pradžių priklausė Prūsijos kunigaikščiui: buvo įraštas į odą kartu su kitais septyniais katekizmais ir laikomas pilies, vėliau – Karaliaučiaus universiteto bibliotekoje. Per Antrąjį pasaulinį karą rinkinys pateko į Lenkiją ir dabar yra Torunės universiteto bibliotekoje. Šio egzemplioriaus tekstas 1993 m. faksimiliniu būdu perspausdintas Mažvydo raštų tome.

Kitas egzempliorius 1869 m. pasirodė Ascherio antikvariate Berlyne. Jį palyginti už didelę 45 talerių sumą nupirko kažkoks rusas. Po Antrąjo pasaulinio karo knyga buvo užtikta Odesos mokslineje bibliotekoje ir 1957 m. Vilniaus universiteto bibliotekos įsigyta mainais į ukrainiečiams vertingus leidinius. Čia ji ir dabar tebėra. Šis egzempliorius prilygintas Lietuvos valstybinio masto vertybei.

7. Ką reikėtų padaryti dėl Mažvydo ir pirmosios lietuviškos knygos šiandien?

Mažvydo knyga mokslo aktyvumo yra jau beveik du šimtus metų. Ypač daug jos labai padarė vokiečiai. Mokslo reikalams A. Scheicher's pirmasis perspausdino dalį (1857), A. Bezzenberger'is – visą (1874) pirmosios lietuviškos knygos tekstą. Vėliau ją tyrė daugelio pasaulio tautų lituanistai ir lietuvių mokslininkai. Mažvydo tema rašomi literatūros ir muzikos veikalai, kuriami dailės kūriniai, jo vardu

Mažvydas, M. Pirmoji lietuviška knyga. Vilnius, 1974. Ford, G. B., The Old Lithuanian Catechism of M. Mažvydas (1547). Assen, 1971. Biržiška, V. Martin Mažvydas und seine Mitarbeiter. Heidelberg, 1948. Stang, C. S., Die Sprache des litauischen Katechismus von Mažvydas. Oslo, 1929. Senieji lietuvių skaitymai. D. 1: Tekstai ir įvadas. Parengė J. Gerullis. Kaunas, 1927.

Pirmosios lietuviškos knygos 450 metų sukakties ženklas. Dailininkas – Albertas Gurskas

sijos kunigaikščiui: buvo įraštas į odą kartu su kitais septyniais katekizmais ir laikomas pilies, vėliau – Karaliaučiaus universiteto bibliotekoje. Per Antrąjį pasaulinį karą rinkinys pateko į Lenkiją ir dabar yra Torunės universiteto bibliotekoje. Šio egzemplioriaus tekstas 1993 m. faksimiliniu būdu perspausdintas Mažvydo raštų tome.

Kitas egzempliorius 1869 m. pasirodė Ascherio antikvariate Berlyne. Jį palyginti už didelę 45 talerių sumą nupirko kažkoks rusas. Po Antrąjo pasaulinio karo knyga buvo užtikta Odesos mokslineje bibliotekoje ir 1957 m. Vilniaus universiteto bibliotekos įsigyta mainais į ukrainiečiams vertingus leidinius. Čia ji ir dabar tebėra. Šis egzempliorius prilygintas Lietuvos valstybinio masto vertybei.

7. Ką reikėtų padaryti dėl Mažvydo ir pirmosios lietuviškos knygos šiandien?

Mažvydo knyga mokslo aktyvumo yra jau beveik du šimtus metų. Ypač daug jos labai padarė vokiečiai. Mokslo reikalams A. Scheicher's pirmasis perspausdino dalį (1857), A. Bezzenberger'is – visą (1874) pirmosios lietuviškos knygos tekstą. Vėliau ją tyrė daugelio pasaulio tautų lituanistai ir lietuvių mokslininkai. Mažvydo tema rašomi literatūros ir muzikos veikalai, kuriami dailės kūriniai, jo vardu

Mažvydas, M. Pirmoji lietuviška knyga. Vilnius, 1974. Ford, G. B., The Old Lithuanian Catechism of M. Mažvydas (1547). Assen, 1971. Biržiška, V. Martin Mažvydas und seine Mitarbeiter. Heidelberg, 1948. Stang, C. S., Die Sprache des litauischen Katechismus von Mažvydas. Oslo, 1929. Senieji lietuvių skaitymai. D. 1: Tekstai ir įvadas. Parengė J. Gerullis. Kaunas, 1927.

Atidavei visu glėbiu

KOTRYNA GRIGAITYTĖ

mielam PAULIUI JURKUI

Atidavei visu glėbiu,
Ko Lietuva iš Tavęs laukė - - -
Atidavei kūrybą savą,
Su meile ir, be kaukės.

- - - - -
Lange negesta žiburys,
Kai klevo žiedas kraunas...
Tyla praeina galais pirštų -
Kūrinys gimsta naujas...

Šalis laisva ar svetima,
Kūrybos žiedas gyvas -
Maitintas jis... dangaus mana
Ir savo žemės syvais.

1996.VIII.11

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Šiaulių „Aušros“ muziejaus darbuotojai džiaugiasi Juozo Kapočiaus Bostone išleistos „Lietuvių enciklopedijos“ pilnu trisdešimt septynių tomų rinkiniu. Šią brangią dovaną iš Detroito muziejui atsiuntė Vladas Staškus, buvęs šiaulietis, Šiaulių berniukų gimnazijos auklėtinis.

Edmundas Arbas-Arbačiauskas, kalifornietis architektas iš Santa Monikos, lankėsi Lietuvoje, atsivežęs Vilniui skirtą paminklinio Lietuvos aukuro projekto maketą. Šis jo kūrinys buvo išstatytas 1989 m. Lietuvos architektų sąjungos surengtoje E. Arbo darbų parodoje. Tuometinis kultūros ministeris Dainius Trinkūnas tada pasiūlė pagal šio kūrinio projektą, dovanotą Lietuvai, pastatyti paminklą Vilniuje. Šiai minčiai pritarė ir Lietuvos prez. Algirdas Brazauskas. „Lietuvos aidą“ korespondentas Arvydas Jockus, skaitytojus supažindindamas su šiuo architektu E. Arbo apsilankymu, apie jo atsivežto paminklinio kūrinio projektinį maketą rašo: „Laisvės aukuras pagal autoriaus sumanymą išreiškia lietuvių tautos dėkingumą Aukščiausiam jam už atgautą laisvę. Paminklas vaizduoja malda suglaustas rankas, laikancias tautinį simbolį Vyti, o virš jo religinį – kryžį. Rankų delnuose“ sukompotuoti Gedimino stulpai, virš kurių, vienoje pusėje Vilniaus įkūrimo simbolis geležinis vilkas, kitoje – mitologinis Vaidila Valiūnas, laiminantis amžinąją ugnį, kuri nakties metu apšviestų Laisvės aukurą. Pagal sumanymą, tam tikrais intervalais iš aukuro sklįstų muzika. Po paminklu suprojektuota galerija, kurioje būtų vaizduojami svarbesni Vilniaus istoriniai įvykiai ir asmenys...“ Šiuo metu spendžiamas vietos ir lėšų klausimas šiam paminklui. Jų, atrodo, reikėtų sutelkti 70-80 tūkstančių JAV dolerių.

Išėvijos rašytojo Jurgio Jankaus amžiaus devyniasdešimtmečio sukaktį „Lietuvos aide“ liepos 26 d. paskelbtu ilgu pasikalbėjimu „Iš kaimo, iš jo žmonių esu gavęs daugiau, negu są jiems palikau“ skaitytojams priminė Leonas Peleckis-Kaktavičius, šio dienraščio korespondentas Šiauliuose. Pokalbis pradėdamas ilgokai Lietuvoje jau išleistų J. Jankaus knygų sąrašą, tęsiamas jo atsakymu į korespondento pateiktus klausimus. L. Peleckis-Kaktavičius, pasidžiaugęs nepaprastai sodria J. Jankaus kūrinių kalba kaimo reginiuose, paklausė, ar jie kartais nėra jam charakteringi, jautę į kraują? J. Jankus į šį klausimą atsiliepė nuostabiai jautriais žodžiais: „I kraują kaip į kraują, bet atmintį yra pasilikę. Tai ypač pajutau, kai 1991-aisiais, po pusšimčio metų, nuvykau į savo tėviškę, atstojau vidury nuo rudens lietaus pažliugusių tyrų, ir koks keistas jausmas nusiuobė, lyg staiga būčiau ėmęs prarasti ir save patį. Parsivėžiau medžiuose ir soduose skendantį kaimą, po papjaunį stypčiojančius gandrų, vidurulyje žaliuojančias alksnytes, po lauką pasklidusias sodybas, mano vaikišką akį traukiantį Budiečio miškelį, tokį tamsų, iki žemės nusvirusiomis šakomis slepiantį savo nepagaunamas paslaptis...“

Žvelgdamas į atminties gelmes, J. Jankus pasakoja: „Stovėjau toji vietoj, kur, rodos, buvo tėvo rankomis statyta trobelė, tvartukas, daržinė, kur rudeni keturių šermukšnių šakos linkdavo nuo uogų, o pavasarį prie inkilų džiugindavo varnėnų šneka, kur jau gerokai turėjo būti į aukštį ir plotį paūgėjęs prieš 90 metų tėvo sodintas ažuolas. Nebebuvo nieko. Tuštuma. Nors ir žalia, bet be plazdancios gyvybės dykynė. Buvau girdėjęs, kad 'melioruoja' kraštą, bet maskvinio 'melioravimo' esmės nesuvokiau. Stovintiam ant savo tėviškės kapo suvokimas šurpu atėjo: tai Maskva per partiją kūrė sau didžiulį nebylų dvarą... Tai tada nusmėlė, kad nepadariau, ką turėjau padaryti. O juk reikėjo parašyti bent vieną knygą, kurios fonas būtų buvęs mano gimtasis kaimas, jo žmonės, jų šnekos... Nepakankamai atsigirčiau į savo molžinę, todėl negaliu nė didžiulis tuo, ką dedį savo klausimo šerdį, nes vargu ar mano rašymuose viskas yra taip liaudiškai sodru ir charakteringa, kaip galėjo būti...“

Rokiškio kolegijoje, prieš penkerius metus vadintoje Kultūros mokykla, pedagoginį darbą papildė įvesta nauja šventos vargonininkų – religijos mokytojų specialybė. Per penkerius metus kolegiją baigė 13 vargonininkų. Išlaikę papildomus egzaminus, jie dabar gali dirbti ir tikybos dėstytojais.

Tarptautinis folklorinis „Džukų godų“ festivalis išaugo iš 1971 m. taip pavadinto liaudies dainų konkurso Varėnos ir Lazdijų rajono dainininkams. Šiemet jau dvidešimt penktosios „Džukų godo“ įvyko birželio 28-30 d.d. Alytuje. Festivalin atvyko apie du šimtus meno saviveiklininkų iš Alytaus, Lazdijų, Varėnos rajonų bei Alytaus, Druskininkų, Birštono miestų, tautiečių iš Punsko, svečių iš Latvijos, Estijos, Lenkijos ir Rusijos. Pažado atvykti netesėjo tik Italijos ir Turkijos atstovai. Festivalio dienomis Alytuje buvo surengta didelė tautodailės gaminių bei kitų prekių mugė. Festivaliui skirtos parodos ir koncertai vyko Alytaus teatro aikštėje ir prie jos. Šventiniam koncertui, trūkiam keturias valandas, buvo pasirinktas Dainų slėnis. Tada atskiros grupės lankėsi kituose festivalio „Džukų godo“ rengėjams priklausančių rajonų miestuose. Baigminis koncertas ir vakaronė prie šventinio lauko įvyko Jaunimo parke Alytuje.

Populiariausia lietuviškoji opera yra kompozitoriaus Vytauto Klovos „Pilėnai“. Jos libreto autorius – J. Mackonis. Premjerinis „Pilėnų“ spektaklis įvyko 1956 m. liepos 1 d., paruoštas dirigento I. Altermano, rež. J. Gustaičio ir dail. J. Jankaus. Ši opera teatro repertuare jau yra išsilaikiusi keturis dešimtmečius, atnaujinta 1978 m., 1986 m. ir 1995 m. Pasakutinis variantas nuo ankstesniųjų skiriasi tuo, kad V. Klova „Pilėnams“ grąžino muziką ir veikėjus, kuriuos buvo išbraukę maskviniai kompartijos cenzoriai. Šios operos keturiasdešimtmečiui skirtas spektaklis įvyko š. m. liepos 5 d. Jis buvo skirtas sezono užbaigai ir tautinė šventė tapusiai Karaliaus Mindaugo karūnavimo dienai. Sukakties proga buvo prisiminta, kad 1994 m. „Pilėnai“ perplaukė Atlantą ir susilaukė pirmosios premjeros JAV, ten atliktos Čikagos lietuvių operos bei Lietuvos operos ir baletu teatro bendromis pastangomis. Sukaktuvinin keturiasdešimtmečio spektaklin buvo pakviesti ir pasveikinti pirmojo spektaklio kūrėjai – kompozitorius V. Klova, libretistas J. Mackonis, dail. J. Jankus, solistai I. Ylienė, E. Saulėvičiūtė, I. Jasiūnaitė, V. Česas, H. Zabulėnas, L. Muraška, J. Urvelis, Z. Tervydis. Sukaktuvinio „Pilėnų“ spektaklio dirigentas buvo Vytautas Viržonis, solistai – Vilniuje gimęs bosas Vladimiras Prudnikovas, sopranas Irena Milkevičiūtė, mezzo-sopranas Vitalija Šiškaitė ir tenoras Virgilijus Noreika. Dalis bilietų buvo paskirta socialiai remtinėms žmonėms.

Kastanto Glinskio (1886-1938), aktorius ir režisierius, profesinio Lietuvos dramos teatro kūrėjo, gimimo šimtas dešimtoji sukaktis buvo prisiminta ir paminėta Jurbarko. Ten jis yra gimęs 1886 m. liepos 25 d. Jurbarko jis turėjo ir savo dramos studiją, o Kaune yra režisavęs pirmąjį profesionaliam Lietuvos operos teatrui pasirinktą G. Verdžio „Traviatos“ spektaklį 1920 m. gruodžio 31 d. Gilius savo darbu pėdsakus yra palikęs Kauno dramos teatre. K. Glinskio šimtas dešimtosios gimimo metinėms skirta sukaktis Jurbarko buvo paminėta rugpjūčio 17-18 d.d. Minėjimas buvo pradėtas išėvijoje mirusio kito jurbarkiečio Gasparo Pabūčio pjesės „Žmonės prie vieškelio“ premjera Dainų slėnyje. Ten ją su K. Glinskio teatru Jurbarko paruošė rež. Danutė Budrytė-Samienė. Kastanto Glinskio muziejus buvo surengti „Atsiminimų ir jo laiškų“ literatūriniai skaitymai. Vilniaus jaunimo teatras buvo atvežęs rež. A. Pociūno paruoštą J. Radičkovo vienam aktoriumi skirtą spektaklį „Lozorius giedojimui“. Trakų karališkasis teatras suvaidino V. Mikalausko režisuotą Balio Sruogos „Dobilį penkialypį“. Grigališkuosius choralus sekmadienio Mišiose Jurbarko Šv. Trejybės šventovėje, giedodjo B. Liurytė. Pokalbis apie teatrą buvo surengtas mažojoje Jurbarko kultūros rūmų salėje. V. Kst.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414
Anapilyje telefonas: (905) 566-0006

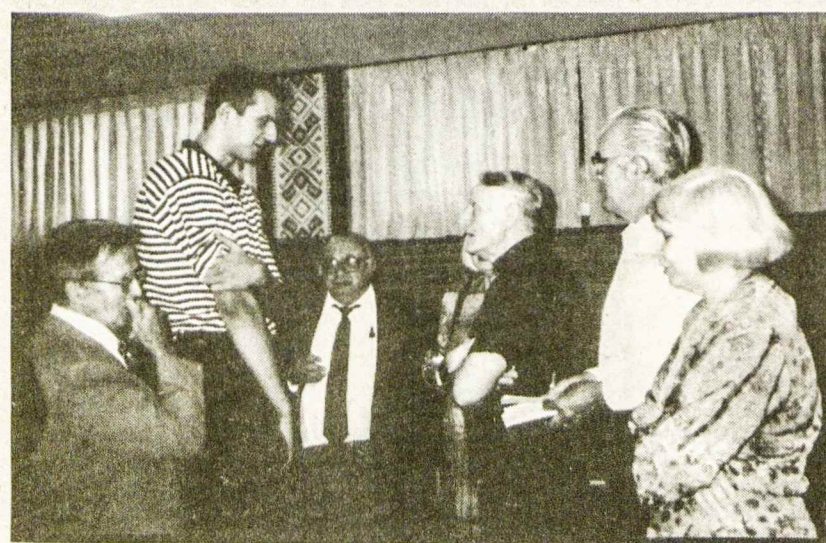
KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 61 milijoną dolerių

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind.3.50%	Asmeninės paskolas
180-364 d. term. ind.3.50%	nuo7.75%
1 metų term. indėlius3.75%	Sutarties paskolas
2 metų term. indėlius4.50%	nuo7.75%
3 metų term. indėlius5.00%	
4 metų term. indėlius5.25%	
5 metų term. indėlius5.75%	
1 metų GIC-mėn. palūk.3.75%	Nekiln. turto paskolas:
1 metų GIC-met. palūk.4.00%	Su nekeičiamu
2 metų GIC-met. palūk.4.75%	nuošimčiu
3 metų GIC-met. palūk.5.375%	1 metų6.00%
4 metų GIC-met. palūk.5.625%	2 metų6.50%
5 metų GIC-met. palūk.6.125%	3 metų7.00%
RRSP, RRIF ir OHOSP3.00%	Su keičiamu
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.4.00%	nuošimčiu
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.4.75%	1, 2, 3 metų6.25%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.5.375%	
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.5.625%	
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.6.125%	
Taupomąją sąskaitą2.75%	
Kasd. pal. taupymo sąsk.3.50%	
Kasd. pal. čekių sąsk.2.25%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.2.75%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai **"INTERAC" kortelė**
Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

ŽYDRŪNAS ILGAUSKAS (antras iš kairės), Lietuvos krepšininkas, pasirašęs sutartį su Klivlando "Cavaliers" komanda, rugsėjo 8 d. po pamaldų lietuvių Dievo Motinos parapijos salėje susitiko su tautiečiais. Jo kairėje – R. ROCIŪNAS, dešinėje – S. ALŠENAS, kun. G. KLAUSKAS, SJ, ALGIS ir AMANDA MULIOLIAI. Nuotr. V. Bacevičius

SPORTAS

ŠALFASS-gos suvažiavimas

Metinis visuotinis ŠALFASS-gos suvažiavimas šaukiamas 1996 m. lapkričio 23, šeštadienį, 11 v.r. Toronto Lietuvių Namuose, 1573 Bloor St.W., Toronto, Ont., Canada. Tel 416 532-3311. Suvažiavime sprendžiamuoju balsu dalyvauja sporto klubų rinktieji atstovai, sporto klubų pirmininkai ar jų įgaliotiniai, ŠALFASS-gos rinktieji bei skirtieji pareigūnai ir ŠALFASS-gos garbės nariai.

Patariamuoju balsu kviečiami dalyvauti sporto darbuotojai, fizinio auklėjimo mokytojai, sporto veteranai, lietuviškų organizacijų bei spaudos atstovai ir visi lietuvių

sportinių judėjimų besidomį asmenys. Smulkesnė informacija pranešama ŠALFASS-gos sporto klubams ir ŠALFASS-gos pareigūnams. Organizacijos ar asmenys, norintieji gauti smulkesnės informacijos ar pateikti pasiūlymų, prašomi kreiptis į ŠALFASS-gos centro valdybos pirmininką Audrių Šileiką, 150 Colbeck St., Toronto, Ont. M6S 1V7. Tel. 416 767-6520. Faksas 416 760-9843.

ŠALFASS-gos centro valdyba

Kas naujo Europoje?

"Tour de France" moterų dviračių rungtynėse antrą vietą iškovojo Jolanta Polikevičiūtė, o jos sesuo Rasa buvo ketvirta. K. B.

Kanados įvykiai

(Atkelia iš 1-mo psl.) savo politinę karjerą Kanados ministerio pirmininko kėdėje. Šiuo metu jis dar tvirtai laikosi, neturėdamas pavojingų varžovų trisdešimt šeštojo Kanados parlamento rinkimuose 1997 m.

Reformų partijoje vadu neįstengė įsitvirtinti Preston Manning, šiai Vakarų Kanados partijai nepajėgęs surasti naujų politinių dirvonų vidurinėje ir rytinėje Kanados dalyse. Jam, atrodo, nepažės ir dabartinis sugrįžimas parlamentan po atostogų su geriau jo išvaizdai tinkancia šukuosena. Naujoji Kanados NDP socialistų vadovė Alexa McDonough, pakeitusi Audrey McLaughlin, dar nėra spėjusi pajudėti su savo naujomis idėjomis.

Politinio atsinaujinimo jau pradeda siekti Winipege atstovų suvažiavimą rugpjūčio 22-25 d.d. turėję konservatoriai. Jame

dalyvavo vieninteliai du konservatoriai, išrinkti parlamentan, bet ten neturintys partijos teisių: Jean Charest, konservatorių laikinis vadovas už parlamentą ribų, ir buvusi St. John burmistrė N. Brunswicke. Atsinaujinę Kanados konservatoriai sekančiuose Kanados parlamento rinkimuose turėtų padidinti savo atstovų skaičių ir atgauti ir prarastas parlamentines teises.

Problema Kanados ministeriui pirm. J. Chretienui gali sudaryti per greitas Kanados parlamento rinkimų paskelbimas, kai jie yra įvykę tik 1993 m. spalio mėnesį, tik prieš trejus nepilnus metus. Tačiau ministeriui pirm. J. Chretienui yra pavojingas ir jų atidėjimas dar porai metų. Juk tada gali iškilti ir kitų problemų, svarbesnių už dabartines. Šiuo metu yra atpigusių hipotekinės namų paskolos. Lengviau nusipirkti pastogę virš galvos. V. Kst.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių Namus)
Tel. 416 535-6252
Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

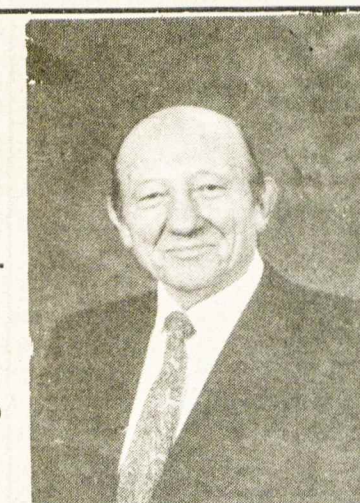
DAIVA DALINDA,

BBA, Broker
Tel. 416 231-5000
FAX 416 233-2713

Amerikos didžiausia namų pardavimo įstaiga Kanadoje!

Islington-Kingsway Realty Inc.

Prezidentė, turinti 16 metų patirtimą, jums sąžiningai patarnaus.
Nemokamas namo įvertinimas.
2908 Bloor Street West,
Etobicoke, Ont. M8X 1B6

BVL ELECTRICAL ENGINEERING

Licence
E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALACIJAS
- VĖSINIMO SISTEMAS
- ŠALDYTUVUS
- ŠALBIMO MAŠINAS
- ELEKTRINES PLYTELES
- DŽIOVINTUVUS
- KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti Vytui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronto.
Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

LEDAS REFRIGERATION

AIR CONDITIONING & HEATING

Taisau ir įvedu

- Centrinės šildymo ir A/C sistemos
- Šalbinio mašinas, džiovintuvus
- Oro drėkintuvus (Humidifiers)
- Indų plovimo mašinas,
- Šaldymo sistemos, šaldytuvus
- Vyrų klaidas

Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.

Skambinti R. Jareckui
tel. 416-370-3539 Toronto
(Nemokamai atvažiuoju į kainoti).

Countrywide WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

4889 Dundas Street West, Suite 102,
Etobicoke, Ontario M9A 1B2
Tel. 416 767-9000 FAX 416 239-6228

DRAUDA

Gyvybės – verslo – namų – automobilių – sveikatos – kelionių – pensijų (RRSP, RRIF)

Greitas ir tikslus patarnavimas. Skambinkite

JUOZUI EIMIUI RAMUI

tel. 239-7733

namų 766-5857 FAX 234-5187

INSURANCE BROKERS LIMITED

3836 BLOOR ST. W., ETOBICOKE, ONTARIO M9B 1L1

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

RE/MAX West Realty Inc. 1678 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A9 (2 blokas į vakarus nuo Lietuvių namų)

tel. 416 769-1616, namų tel. 416 231-4937,

nešiojamas tel. 416 802-1029 FAX 416 769-1524

TEODORA STANULI

SĄŽINGAS IR GREITAS PATARNAVIMAS

BLOOR-ISLINGTON rajone skubiai parduodamas vienaaukštis dviejų miegamųjų namų (bungalow).

RE/MAX West Realty Inc. 1678 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A9 (2 blokas į vakarus nuo Lietuvių namų)

tel. 416 769-1616, namų tel. 416 231-4937,

nešiojamas tel. 416 802-1029 FAX 416 769-1524

HUMORESKA

Įsigijo

Žmonelės draugė Jadvyga įsigijo karakulinius kailinius.

– Ka, ar aš kitokia? – išrėžė man žmonelė. – Negi nenupirksi?

Nupirkau... Kaip nepatenkinti gyvenimo draugės užgaidų?

Po poros savačių ji parsiėkė:

– Jadvyga įsigijo buldogą. Reikėtų ir mums...

Nupirkau. Kur dingisi?

Dar po kurio laiko:

– Jadvyga pasidarė plastinę operaciją. Reikėtų ir man.

Vėl teko krapštyti ne vieną šimtinę.

Gal po mėnesio:

– Jadvyga įsigijo "mersedę". Ar ilgai dar mes važinėsimė zaporožiečių?

Pasiskolinau "žaliųjų" ir nupirkau. Prieš porą dienų sužinojau, kad Jadvyga įsigijo vėžį (ligą). Šito man žmonelė nepasakė – išgirdau iš pašalinio.

Steponas Miltenis, Raseiniai

Atėtininkų žinios

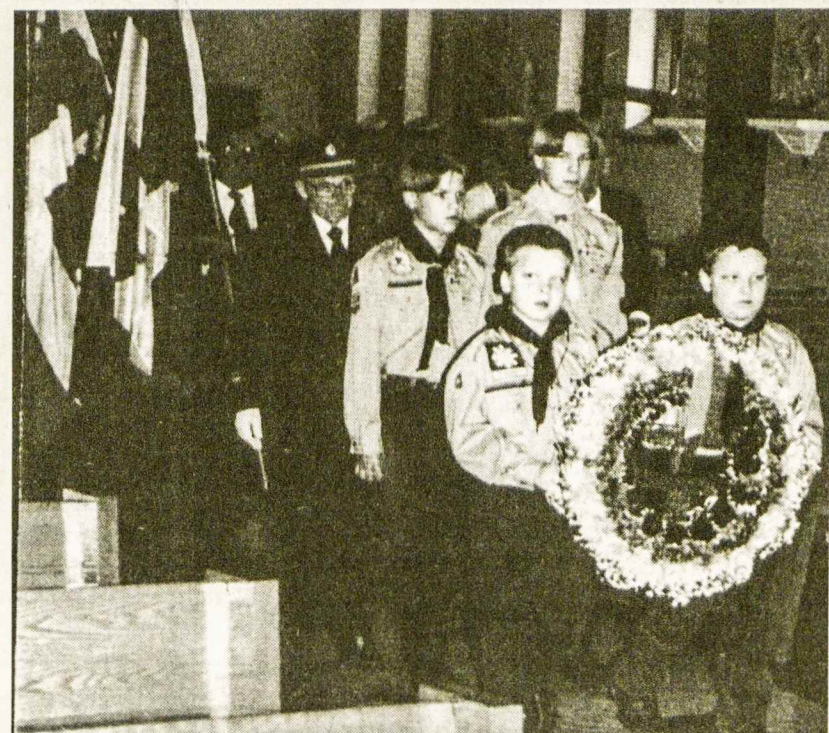
Hamiltono A. Stulginskio moksleivių kuopa pradėjo 1996-97 veiklos metus susirinkimu rugpjūčio 30 d. Planavome ateinančių metų veiklą ir išrinkom naują valdybą: Austė Vaičiūnaitė ir Vanesa Trumpickaitė – kopiramininkės ir korespondentės, Lukas Gudinskas – sekretorius ir Domas Gudinskas – ūkvedys. Mūsų globėja yra Ž. Vaičiūnienė. Planuojame susirinkti kas antrą savaitę. Trys vyriausi nariai laikys moksleivių egzaminą rugsėjo 28 d. Tikimės, kad gerai pasiseks ir jie visi gaus juostas sekančią dieną per Mišias, skirtas mūsų veiklos metų pradžiai. Visi kviečiami dalyvauti. Nešiosime prasmingas uniformas susirinkimams, ruošime rudens bazarą, dalyvausime Toronto Kūčiose ir bus daug kitų įdomių užsiėmimų. Tikimės turėti gerus ir smagius metus! Garbė Kristui – V. Trumpickaitė

Skautų veikla

• Žiemos sezono veiklos atidarymas įvyko rugsėjo 22 d. dalyvaujant "Šatrijos" ir "Rambyno" turtams su vėliavomis Prisikėlimo parapijos šventovėje 10.15 v.r. Mišiose, kurias aukėjo ir pritaikytą pamokslą pasakė kun. E. Putrimas. Po Mišių parapijos salėje įvyko trumpa informacinė sueiga.

• "Rambyno" ir "Šatrijos" turtų vadovai rugsėjo 17 d. posėdžiavo ir sudarė metų veiklos planą. Draugovių sueigos vyks kas antrą šeštadienį po Maironio mokyklos pamokų tose pačiose patalpose. Metinės šventės bus švenčiamos abiejų turtų bendrai. Tėveliai kviečiami į glaudų bendradarbiavimą. F.M.

• Ar jau parėmė Kanados lietuvių kultūros muziejų?

Per sibirinių trėmimų minėjimą birželio 16 d. Montrealyje įnešamas vainikas ir vėliavos į Aušros Vartų šventovę. Nuotr. A. Mickaus

BALTIC CANADA TRANSPORT LIMITED

SIUNČIAME PREKES Į BALTIJOS KRAŠTUS LAIVU IR LĖKTUVU

Sandėlio adresas: 670 Coronation Dr., Unit 2, Scarborough, ON M1E 4V8

Šalpos siuntas priimame:

• Antradieniais ir trečiadieniais nuo 10 v.r. iki 5 v.p.p.

• Paimame siuntas iš namų pagal susitarimą.

Hamiltono šalpos siuntas priimame: 16 Queen St. N.

• rugsėjo 27 d. nuo 11 v.r. iki 5 v.p.p.

• rugsėjo 28 d. nuo 10 v.r. iki 12 v.d.

Visais klausimais skambinkite tel. 416 287-3893

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

AKTYVAI per 104 milijonus dolerių

MOKA:

3.50% už 30-89 dienų term. indėlius	IMA:
3.50% už 90-179 dienų term. indėlius	už asmenines paskolas nuo.....7.75%
3.50% už 180-364 dienų term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
3.75% už 1 m. term. indėlius	su nekeičiamu nuošimčiu
4.50% už 2 m. term. indėlius	1 metų.....6.00%
5.00% už 3 m. term. indėlius	2 metų.....6.50%
5.25% už 4 m. term. indėlius	3 metų.....7.00%
5.75% už 5 m. term. indėlius	4 metų.....7.50%
3.75% už 1 m. GIC mėn. palūk.	5 metų.....7.75%
4.00% už 1 m. GIC invest. pažym.	(fixed rate)
4.75% už 2 m. GIC invest. pažym.	
5.375% už 3 m. GIC invest. pažym.	
5.625% už 4 m. GIC invest. pažym.	
6.125% už 5 m. GIC invest. pažym.	
3.00% už RRSP ir RRIF ind.	
(variable rate)	
4.00% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	su keičiamu nuošimčiu
4.75% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	1, 2 ar 3 metų.....6.25%
5.375% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
5.625% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.	
6.125% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.	
3.00% už OHOSP (variable rate)	
2.75% už taupymo sąsk. (gyv. drauda)	
3.50% kasd. pal. čekių sąsk. nuo 50,000	
3.25% už Amerikos dol. 1 m. GIC	
2.75% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.).	

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

Kiti patarnavimai MasterCard Kredito kortelė

Nemokama narių gyvybės drauda (taupymos sąsk.) pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$30,000. Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas.

Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams, iš kitų kraštų (The Co-operators & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS

- Pirm., antr., ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai – 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 416 532-1149

PRINTING

Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Prieinamos kainos, aukšta kokybė.

TEL. (416) 252-6741

66 Mimico Ave., Toronto Ont. M8V 1R3

Savininkas Jurgis Kuliešius

Knygų išskykla "SAMOGITIA"

meniška ir įra knygas bei žurnalus.

A. Plenys

3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

Sutton GROUP

PAŽADU JUMS

24 valandų

tarnybines paslaugas, greitą dėmesį, sąžiningumą, išsamią informaciją.

Prašau skambinti šiandien tel. 416 236-6000

ANTANAS GENYS - pirkimo ar pardavimo klausimais

sutton group – assurance realty inc. realtor

5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

MEDELIS CONSULTING

1407 Sarcee St., Oshawa, Ont. L1G 4N2

Tel. 1-905-436-9903 FAX 1-905-728-5745

ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atskleidžiant Jūsų giminės iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius.

PER 7 DARBO DIENAS JŪSŲ GIMINĖS LIETUVOJE TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKIETIŠKUS DOLERIUS. G A R A N T U O T A !

KELIONĖS Į LIETUVĄ DAR VIS GERIAUSIOMIS KAINOMIS IR SĄLYGOMIS. PATARNAVIMAS TIKSLIAUSIAS!

NAUJOS RUDENS KAINOS (bilietas ir mokesčiai):

Per Londoną su AIR CANADA (AC) ir LIETUVOS AVIALINIJĄ (TE):

– IŠ TORONTO, MONTREALIO ir OTAVOS – \$1,005.00

– IŠ VANKUVERIO, KALGARIO ir EDMONTONO – \$1,200.00

Per Paryžį – TIK 12 DOLERIŲ DAUGIAU!

Parduodam bilietus trasose Vilnius-Amsterdamas, Berlynas, Kopenhaga, Frankfurtas, Londonas, Paryžius, Roma, Stockholmas, Varšuva.

YPATINGAI GEROMIS KAINOMIS.

Dar turim vietos maldininkų kelionėje – LIURDAS, FATIMA, PARYŽIUS, MADRIDAS, LISABONA ir PORTUGALIJOS PAJŪRIS.

Spalio 15-29 d.d. (15 dienų) su maistu (2 kartus į dieną) ir pirmos klasės viešbučiais. Tik \$2,690.00

Asmeniškai kreipkitės kiekvieną trečiadienį, tarp 11 ir 18 val (11 AM – 6 PM). Kitomis dienomis – užtikrinti mano asmeniškai dėmesį Jūsų reikalams, – paskambinę palikite savo telefono numerį ir aš tuoj pat, arba Jums tinkamu laiku, atsakysiu.

Queen Travel International Ltd. 133 Roncesvalles Ave., TORONTO, Ont. M6R 2L2 TEL. 416 531-4800

ALGIS MEDELIS

SKAITYTOJAI PASISAKO

ŽVALGYBA IR DIPLOMATIJA

Ryšium su "Tėviškės žiburiuose" (nr. 36, 1996.09.03.) išspausdintu Juozo Vitėno straipsniu "Žvalgybinė veikla ir diplomatija", jaučiu reikalingą štai ką pažymėti.

Į ginčą dėl Stasio Lozoraičio santykių su sovietiniu agentu "Charriu" (Julium Slavinu) Juozas Vitėnas mane įvelia remdamasis "Respublikos" dienraščio bendradarbio Ferdinando Kauzono straipsniu "Stasys Lozoraitis ir Charis" ("Respublika", nr. 143, 1996.06.20). Vitėnas perteikia ir dargi kabutėse cituoja tariamai mano pareiškimus, kurių iš tikrųjų aš niekuomet nesu padaręs. Tuo būdu straipsnio autorius sąmoningai ar nesąmoningai klaidina skaitytojus drauge pažeisdamas žurnalistinės etikos elementariausius dėsnius. Jei Vitėnas būtų atidžiau perskaitęs "Respublikos" dienraštį išspausdintą Ferdinando Kauzono straipsnį, jis būtų turėjęs pastebėti, kad jame cituojami tik keli mano pasisakymai; visi kiti pareiškimai, kuriuos Vitėnas man priskiria, iš tikrųjų yra dviejų KGB aukšto rango kontržvalgybos karininkų, kurie, kaip pažymi "Respublikos" dienraštis, nenorėjo, kad būtų minimos jų pavardės.

Palieku "Tėviškės žiburių" skaitytojams spręsti, kiek verti ir patikimi yra tų KGB aukštų pareigūnų pareiškimai. Juozo Vitėno ir kitų insinucijos, esą Stasys Lozoraitis buvo plačiai įsitraukęs į žvalgybą, dargi buvo baigęs žvalgybos mokyklą, yra tokios absurdiškos, jog nematau reikalo į jas rimtai atsakyti. Kiek tai liečia mane, aš niekuomet nedalyvavau jokiam "žvalgybiniam žaidime" nei su agentu "Charriu" (Julium Slavinu), nei su kitais agentais; su "Charriu" (Julium Slavinu) niekuomet nebuvau susitikęs nei Romoje, nei Bonnoje, nei kitur. Taip pat nesu gavęs iš Stasio Lozoraičio jokio pavedimo, "jei jam kas atsitiktų", perimti visus jo reikalus. Taigi Juozo Vitėno ir kitų tvirtinimai apie tariamą "brolių Lozoraičių žvalgybinį žaidimą" yra pikti, grubūs ir tendencingi prasiimanymai.

Su pagarba –
Kazys Lozoraitis, Roma

SLAUGOS NAMAI

Jau daug laiko prabėgo – vis laukiame savųjų slaugos namų Toronte. Dauguma aukotojų nesulaukė jau iškeliavę į amžinybę, o mes likę vis žilstame ir artėjame prie to, kad bus reikalinga slauga.

Laikas vis bėgs ir toliau, o mes labiau pražilsime ir atsidursime svetimuose slaugos namuose arba nukeliausime į anapus. Daug kas jau nori atsiimti savo aukas, nes prarado jau viltį tuos namus pamatyti. Man kyla mintis: ar ne būtų įmanoma tos pačiuose "Vilniaus

Manor" pensininkų namuose pasiskirti vieną aukštą, atitinkamai jį įrengti, kad bent dalis tautiečių galėtų savo senatvės dienas praleisti savo tautiečių tarpe, nes dabar numatytoje vietovėje, atrodo, niekuomet nepavyks tų projektų įgyvendinti ir išleisti nemažas sumas įvairiems architektų planams.

Stasys Prapakas, Toronto, Ont.

KOVOJANTIEMS SU VĖŽIO LIGA

Dėkoju Monikai Povilaitienei ir visiems kovojantiems su vėžio liga Lietuvoje, politikiniui ir tremtinių šalpos būrelio moterims, bendradarbiams ir aukotojams už paramą ligoniams bei jų šeimų nariams. Neįsivaizduojate, kaip ta parama reikalinga.

Pvz. rugsėjo 10 d. operavo buvusį partizaną Vytautą Vainėkį (1931 m. g.), du kart kalėjusių sovietiniuose koncentracijos lageriuose, reabilituotą, fiziškai suluošintą. Nugarkaulio vėžys išsiplėtęs per visus slankstilius. Jūsų dėka visą mėnesį ji lankiau, už Jūsų aukas pirkau maisto ir viso, ko reikėjo, kad kiek sustiprėtų. Jūsų dėka dabar pirkiau vaistus skausmui mažinti ir maisto. Teatlygina visiems VISAGALIS gausiausioms malonėms! Liekame su Jumis maldos vienybėje.

Jūsų sesė –
Nijolė Sadūnaitė, Vilnius

DĖDEI LIETUVOJE

Sveikos sesės, sveiki broliai, Stribai, cibiai ir varguoliai. Aš rašau jums iš peties, "Land of Plenty" tos šalies.

Čia gyvenimas tai rojus, Reikia dirbti išsižiojus. Visos gatvės "auksu grįstos", Bet širdis iš skausmo plyšta.

Paklauskite sesės, broliai, Jus ten vargino maskoliai. Paklauskite jės artojai, Kur tie dingę vasarojai?

Paklauskite kaimo žmonės, Jau perdaug jums tos karonės – Kas nuskynė pinavijas, Žalias rūtas ir lėlijas?

Paklauskite komunistai, Viso svieto aferistai. Po šventovės jie ropojo, Visus bankus iškeikvojo.

Paklauskite visi stribai, Jus pažįsta dzūkų grybai. Partizanus jie ten gaudė, O pagavę juos sušaudė.

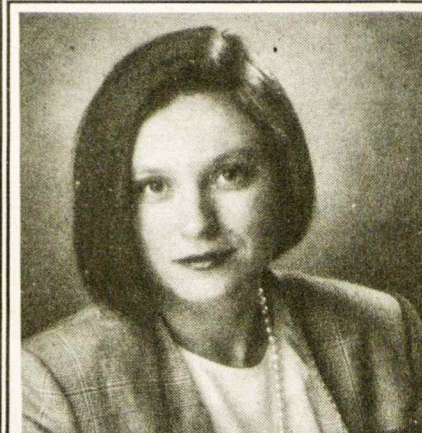
Esi "homo ruscianus", Pavirtai į "lituanus"! Prisigėręs seno raugo, Vis gerbi tą seną "draugą".

Clinton arabus vanoja, Jėlcin lovoje valioja. Vieni kitiems ausis skaldo, Kas pasaulį šiandien valdo?

M. Šalčiūnas, Welland, Ont.

Muzikinės vaikų stovyklos dalyviai, aplankę "Tėviškės žiburių" būstinę Anapilyje. Juos vaišina "TŽ" administracijos pareigūnė VALENTINA BALIUNIENĖ

DR. DAIVA NORKIENĖ

ŠEIMOS GYDYTOJA

Mielai priima naujus pacientus, gimdyves

(416) 767-7725

2150 Bloor St. West (prie Runnymede), Toronto, Ontario M6S 4V7, Suite 205 (pirmame aukšte)

Rinkiminė apygarda išeiviams

Gautas pranešimas iš Vilniaus apie užjūrio lietuvių balsavimą per seimo rinkimus. Išeivija ir kiti ambasados balsuotojai piliečiai balsuos Naujamiesčio Nr. 1 apygardoje. Tai Vilniaus centras ir žvėrynas, kur apie pusę balsuotojų yra ne lietuviškai kalbantys. Vienmandatinėje Naujamiesčio Nr. 1 apygardoje yra šie kandidatai į seimą: Asmolkov Vasilių (Lietuvos ūkio partija), Butkevičius Audrius (išsikėlė pats), Genzelis Bronislavas (Lietuvos socialdemokratų partija), Kobrin Jurij (Lietuvos rusų sąjunga), Kubilius Andrius (Tėvynės sąjunga – Lietuvos konservatoriai), Lozoraitis Albinas (Lietuvos demokratine darbo partija), Matulis Rimantas (Lietuvių tautininkų sąjunga), Mickus Saulius (Lietuvos valstiečių partija), Pilotienė Aurelija (Lietuvos krikščionių demokratų partija), Pilvelis Algirdas (Lietuvos reformų partija), Račkovskis Zigfrid

(Lietuvos lenkų rinkimų akcija), Ruseckas Gintaras (Respublikonų partija).

Balsavimas vyks diplomatinėse atstovybėse (konsulinėse įstaitose) patalpose ir paštu. Balsavimo datos turi būti nustatytos iki spalio 1 d. Balsuojant paštu rinkimų medžiaga rinkėjams turi būti išsiųsta ne vėliau kaip spalio 7 d. Balsavimas baigiamas spalio 20 d., 9 v.v. (vietos laiku). Pavėluotai gauti laiškai siunčiami Vyriausiajai rinkimų komisijai paprastu ar diplomatinio pašto ir sprendimą dėl juose esančių balsų priima Vyriausioji rinkimų komisija. Pavėluotai gauti balsai gali būti neskaičiuojami. Inf.

Lietuvos ambasada

A. Simanaitienė, LR ambasados Otavoje pirmoji sekretorė, praneša, kad rugpjūčio 28-29 d.d. su vizitu Lietuvoje lankėsi Kanados užsienio reikalų ministeris Lloyd Axworthy. Sve-

čias susitiko su prezidentu A. Brazausku, užsienio reikalų ministru P. Gylu, energetikos ministru S. Kutu. Pokalbiuose daug dėmesio skirta Lietuvos saugumo užtikrinimo klausimams, įsijungimo į Europos ir kitas tarptautines organizacijas proceso eigai, santykių su kaimyninėmis valstybėmis aptarimui. Pasirašyta dvišalė sutartis dėl dvigubo apmokestinimo išvengimo.

Svečias iš Kanados palankiai įvertino susitikimų su Lietuvos pareigūnais rezultatus. Susitikimuose dalyvavo ir Kanados ambasadorius Stockholme W. Clarke, Kanados patikėtinis Rygoje G. Skinner, Lietuvos patikėtinis Kanadoje J. Paslauskas ir kt. Inf.

"Tėviškės žiburius" pasiekė "Draugo" fondo pirmininko Br. Juodelio bendraraštis, kuriame rašoma, kad "dar ilgas kelias iki milijono". Kviečiama jungtis į 1996 m. rudens lėšų telkimo vajų. Investicijos neša gerą kapitalo prieauglį, kuriuo "Draugo" leidyba jau paremta \$102,000. Fondo nariu galima tapti įnešus \$200, garbės nariu su \$1000 įnašu. Rašyti adresu: "Draugo" fondas, 4545 West 63rd St., Chicago, IL 60629, U.S.A.

Metinė "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" prenumerata oro paštu – 115 dolerių visuose pasaulio kraštuose, įskaitant ir Lietuvą.

HomeLife/Realty One Ltd.
Realtor-Member
FAX 416 763-5097

2261 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6S 1N8

Visais namų pirkimo-pardavimo reikalais jus informuos ir maloniai patarnaus

NIJOLĖ B. BATES
tel. 416 763-5161
(24 val. pager)

LAI DOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

Registruota masažo terapeutė

Ramona Girdauskaitė, B.Sc., R.M.T.

20 High Park Blvd., Toronto.

Gydomas masazas ("Craniosacral Therapy")

Priima pacientus pagal susitarimą

Telefonas 416 536-5437

Su gydytojo nurodymu dauguma privačių sveikatos draudos bendrovių (extended health care benefits) gydymą masazą padengia pilnai ar iš dalies.

Dantų gydytoja

Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)

Mississauga, Ontario L5G 3H7 Tel.: (905) 271-7171

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7

(Priešais Lietuvių namus)

Tel.: 416 530-1070

Dantų gydytojai

Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.

Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.

Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.

(Orthodontist)

2373 Bloor Street West

(Prie Jane St.)

Telefonas

416 763-5677

Šeimos gydytojas,

dr. Aleksandras Spudas

šiuo metu priima naujus pacientus.

1448 Lawrence Avenue East, Suite 210,
(prie Victoria Park Avenue)

Victoria Terrace Medical Centre, North York, Ont. M4A 2V6

Tel. 416 751-0082

Advokatas

VIKTORAS E. RUDINSKAS,

B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A., P. Eng.

27 John St., Second Floor

Weston, Ontario M9N 1J4

(arti Lawrence ir Weston Rd.)

Tel. 416 240-0594

Lengvai pasiekiamas
autobusu nr. 79 (Scarlett
Road) nuo Runnymede
požeminio stoties.

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500

(Bloor ir Jane gatvių kampas)

Toronto, Ontario M6S 4W3

Tel. (416) 762-7393

Fax (416) 763-0674

Atstovybės Lietuvoje naujas

adresas: Goštauto 4-78

(kitoje Neries upės pusėje

nuo "Lietuvos" viešbučio)

Vilnius

Tel. (3702) 22 78 97

Fax (3702) 22 63 68

DRESHER

DRAUDA

Visi draudos patarnavimai. Lietuvių kalba patarnauja V. Drešeris ir Rima (Petkutė) Drešerienė.

Nekilnojamas turtas

Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Valterį ar Rick Drešerį

Nekilnojamo turto įkainojimas

– morkesčių – turto ir kt. Kreiptis į Rick Drešerį

3830B Bloor St. West, Etobicoke, Ontario M9B 1K8

Tel. 416-233-3334, 416-231-2661

FAX 416-233-0285

Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 9 v.r. – 5 v.p.p.

Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. DAUGINIS – telefonai 416 762-4232, 905 822-7376

Lilija Pacevičienė – telefonai 416 762-4232, 519 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

2 Jane Street, Suite 204 (kampas Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3

416 762-4232 FAX 416 762-5588

Dantų gydytoja

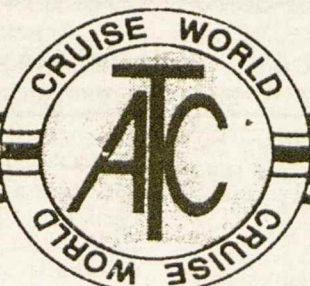
ASTA E. GRINIS-VAIDILIENĖ, D.D.S.

3101 Bloor Street West, Suite 308,

Toronto, Ontario M8X 2W2

(trys blokai į vakarus nuo Royal York)

Telefonas 416 237-1273

Mūsų biure Jūs galite užsakyti:

- ♦ Geriausias keliones į Lietuvą.
- ♦ Skridimus į įvairius pasaulio kraštus.
- ♦ Atostogas šiltuose kraštuose.
- ♦ Keliones pramoginiiais laivais.
- ♦ Poilsines keliones į kurortus ir sanatorijas.
- ♦ Sveikatos ir kelionių draudimus.
- ♦ švietimus bei vizas.

Smulkesnių žinių teiraukitės telefonu:

416 762-7447

Lietuviškai kalbantiems agentams papildomi numeriai (ext.#):

Onai – 103,

Audronei – 102 (dėl kelionių laivais).

Fax 416 769-6753

E-Mail: audra@pathcom.com

256A Durie St. (Bloor West Village),
Toronto, Ont. M6S 3G3

Į Lietuvą su Nordland Express

Siuntiniai laivu • Oro paštu

Pinigų perdavimas • Prekybiniai pervežimai

Nordland Express 1650 Bloor St. W.,

Toronto, Ontario, Canada M6P 4A8

Darbo valandos: Nuo pirmadienio iki penktadienio

9 v.r. iki 6 v.v.

Toronto 535-5000

Skyrius: North York 164 Willowdale Ave, North York, Ont.
(416) 222-4021

Hamilton Ada ir Alfredas Zorkus

1880 Main St.W. #205

(905) 522-9966

London Jonas ir Maryte Narusevičiai

1055 Guildwood Blvd.

(519) 657-1751

Montreal Andrejs Vitols

105 56th Ave., Lachine

(514) 637-9102

Už Toronto ribų 1-800-561-3113

TORONTO

Anapilio žinios

– Anapilio sodybos visuotinis susirinkimas bus rugsėjo 25, trečiadienį, 7 v.v. parapijos salėje.

– Mūsų parapijos šventė bus švenčiama rugsėjo 29, ateinančią sekmadienį, 3 v.p.p. Pamaldas laikys ir Sutvirtinimo sakramentą teiks vysk. Paulius Baltakis, OFM. Po pamaldų bus parapijos vaisės.

– Anapilio autobusėlis parapijos šventės dieną važiuos iš ryto įprasta sekmadienio tvarka. Po pietų veš maldininkus nuo Islington požeminių traukinių stoties 2.30 val., o atgal į požeminių traukinių stotį parveš po visų išvyčių.

– Kanados lietuvių dienų pokylių jau galima įsigyti bilietų Anapilio knygyne.

– Kanados lietuvių muziejuje parapijos šventės proga ruošiamą naują parodą: XIX amžiaus Vilniaus nuotraukos, atvežtos iš Lietuvos valstybinio muziejaus. Atidarymas – rugsėjo 29 d. Žiemos sezono muziejaus, archyvo ir bibliotekos lankymo valandos bus: sekmadieniais nuo 10.30 v.r. iki 11 v.r. ir nuo 12 v. iki 8 v.v.; pirmadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v. Taip pat galima muziejų-archyvą aplankyti antadieniais ir trečiadieniais, prieš tai susitarus su vedėja. Muziejaus vedėja – dr. Rasa Mažeikaite. Muziejaus tel. (905) 566-8755.

– Mišios rugsėjo 29, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Juozą ir Oną Baliūnus, 11 v.r. už parapiją: Wasagoje 11 v.r. už Jonaičių ir Joku-baičių šeimos mirusius.

Lietuvių namų žinios

– Sekmadienio, rugsėjo 22, popietėje dalyvavo 125 asmenys. Svečių knygoje pasirašė Taadas ir Česlava Aleksoniai iš Cape Cod, Mass.; Kostas Astravas iš Kalgario, Alb. Pranešimus padarė ir su svečiais supažindino LN kultūros k-jos narė G. Bijiūnienė.

– LN valdybos posėdis – rugsėjo 25, trečiadienį, 7 v.v.

– Lietuvių Namams reikalingas salų tvarkytojas (valymas, statų sutatymas ir t.t.). Dėl smulkesnės informacijos bei darbo sąlygų kreiptis į Lietuvių Namų vedėją Danutę Šimonaitę-Sysak, tel. (416) 532-3311.

– LN moterų būrelis rengia literatūros ir muzikos popietę, kuri įvyks spalio 6, sekmadienį, 3 v.p.p. Lietuvių Namų Karaliaus Mindaugo menėje. Programoje: poetė V. Palčinskaitė, dainininkės – A. Karaitė ir I. Viskontaitė. Po programos vaisės. Įėjimas \$10 asmeniui. Bilietus į renginį galima įsigyti sekmadienio popietės metu arba Lietuvių Namų raštinėje tel. 416 532-3311. Inf.

– Rugsėjo 17 d. Prisikėlimo parapijos šventovėje kun. Aug. Šimanavičius, OFM, aukėjo Mišias už Lietuvių Namų moterų būrelio mirusius naries ir pasakė ketelį minčių. Dalyvavo apie 30 būrelio narių. Ispūdingas buvo Šv. Komunijos dalinimas visoms sustojus ratu prie altoriaus.

Po Mišių LN svetainėje įvyko visuotinis būrelio susirinkimas, kuriame aptarti veiklos renginiai, pasivažiavinta kavute. A. Jucienė.

– Šv. Jono kapinėms aukėjo: \$100 – P. Kondrotas.

– Vysk. K. Paltaroko vidurinei mokyklai Panevėžyje aukėjo: \$60 – B. Vaišnora.

A. a. Leonardo Žilvyčio 5-erių metų mirties prisiminimui, tėvai Alina ir Kazys Žilvyčiai "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$100.

A. a. Juozo Zurlio 15-kos metų mirties atminimui pagerbti Marija ir Jonas Gimžauskai "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$5.

A. a. Broniaus Keburio atminimui žmona Elena Keburienė "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$50.

A. a. M. Kybrancienės atminimui Irena Šernaitė-Meiklejohn paukojo \$30 Mažosios Lietuvos fondui.

A. a. Balio Griniaus atminimui O. St. Zvirbliai Tremtinių grįžimo fondui aukėjo \$30.

Pranešimas dėl rinkimų į seimą

Balsuotojų į Lietuvos seimą registracija baigiamą rugsėjo 27 dieną. Po to rinkėjai turės progos pasitikrinti, ar yra įtraukti į rinkėjų sąrašą. Sąrašai, be diplomatinė atstovybių, bus išskirti ir Toronto parapijų salėse bei Lietuvių Namuose. Patikslinamie, kad užsiregistravę rinkėjai, nuolatos gyvenantys Lietuvoje, pristato ne tik adresą Kanadoje, bet ir nuolatinės gyvenamos vietos Lietuvoje.

Lietuvos generalinis konsulas Toronto

Prisikėlimo parapijos žinios

– Prisikėlimo parapija sveikina Lietuvos kankinių parapiją jos metinės šventės-atlaidų proga.

– Praeitą sekmadienį, rugsėjo 22, Toronto "Šatrijos" ir "Rambyn" skautų tūntai pradėjo naują veiklos sezoną su 10.15 v.r. Mišiomis ir iškilminga sueiga parapijos salėje. Per Mišias giedojo solistė Anita Pakalniškytė-Puodžiūnienė.

– Jaunimo – vaikučių choras giedos per 10.15 v.r. Mišias šį sekmadienį, rugsėjo 29. Jaunimas renkas repetitijai prieš Mišias 9 v.r. muzikos studijoje. Choro vadovė D. Viskontienė pageidauja, kad tėveliai atvežtų vaikučius į repetitiją laiku, nes tai bus vienintelė proga pasiruošti giedojimui.

– Pakrikštytas Keegan-William, Wendy ir Petro Čižykū sūnus. – Parapijiečiai ir kiti yra kviečiami atvežti vartotų drabužių bei daiktų į parapijos salę spalio 1 d. išpardavimui, kurį organizuoja parapijos tarybos labdaros sekcija spalio 2-3 d.d. Gautas pelnas skiriamas tik šalpos reikalams. Jei kas gali prisidėti prie išpardavimo darbų, prašom skambinti Z. Stravinskienei – 416 604-4729.

– KLK moterų draugijos mūsų parapijos skyriaus susirinkimas įvyks spalio 6 d. po 11.30 v.r. Mišių, parodų salėje. Kalbės Laima Dambauskaitė apie moterų rudens madas.

– Šv. Pranciškaus Trečiojo ordino nariai spalio 4 švęs Šv. Pranciškaus dieną Mišiomis ir susirinkimu. Spalio 6, sekmadienį, jie su savo vėliava dalyvaus 10.15 v.r. Mišiose, o po kiekvienų Mišių pavaišins visus Mišių dalyvius kava.

– Mišios sekmadienį, rugsėjo 29: 8.15 v.r. už a.a. Danutę Beresnevičienę; 9.15 v.r. už a.a. Janiną Černiauskienę – 1 metinės; 10.15 v.r. už a.a. Antaną Baziliauską – 10 metinės, a.a. Benigną Jonušienę ir jos šeimos mirusius, už a.a. Algį Jagėlą; 11.30 v.r. už visus parapijiečius.

– Metinis Kanados lietuvių katalikų kunigų vienybės suvažiavimas – 1996 m. rugsėjo 30, pirmadienį, Toronto Prisikėlimo parapijos patalpose. Jame bus svarstomi dabartiniai sielovados rūpesčiai. Dalyvaus ir vyskupas P. Baltakis, OFM, neseniai grįžęs iš ilgos sielovadinės kelionės Europoje, kur apėmė daugelį lietuvių telkinių. Suvažiavime kviečiami dalyvauti visi Kanadoje besidarbuojantys lietuviai kunigai. Dabartinė Vienybės valdyba: pirm. kun. Aug. Šimanavičius, ižd. kun. J. Staškus, sekr. kun. E. Putrimas.

– Mezgimo sezonas "Vilnius Manor" patalpose prasideda rugsėjo 30 d. Kviečiame dalyvauti.

– Toronto lietuvių pensininkų klubas spalio 4 d., 1 v.p.p. ruošia metinius pietus "Vilniaus" rūmuose, 1700 Bloor St. W. Programoje – pensininkų choras "Daina", vadovaujamas muzikės L. Turūtaitės. Kaina – \$12. Bilietai gaunami pas S. Derviniene tel. 416 767-5518 arba O. Juodišienę tel. 416 762-7487.

– Eilėraščių konkursas, rengiamas Kanados lietuvių dienų proga, laukia daugiausiai dalyvių. Kviečiami į konkursą jungtis visi mokyklinio amžiaus vaikai (8-15 m.), lankantys ir nelankantys lietuviškų mokyklų. Geriausi eilėraščiai bus premijuojami. Siųsti adresu: Regina Chormanskaitė, 75 Duke Apt. 306, Hamilton, Ontario, L8P 1X4.

– Lietuvių tautodailės institutas, pagal Kanados federacinės valdžios patvirtintus įstatus, visuotiniame suvažiavime renkama instituto vadovybė ir suvažiavimo nariams pateikia numatytą meninės veiklos apyskaitą ateinančioms metams.

– Šiais metais LTI metinis narių suvažiavimas įvyks Anapilio sodyboje, Mississaugoje, Ont., KLB muziejaus salėje. Suvažiavimas prasidės spalio 12 d., 11 v.r. Į suvažiavimą yra pakviesti visų instituto skyrių nariai iš Čikagos, Niujorko, Bostono, Filadelfijos, Montrealio, Toronto, Gananoques ir kitų apylinkių. Taip pat laukiami ir svečiai.

– Tuo pat metu vyks XXXIV Kanados lietuvių dienos. LTI nariams bus proga įsijungti į Lietuvių dienų programą. Platinę informaciją galima teirautis pas LTI valdybos pirm. Aldoną Veselkienę, tel. 613 382-8448, A.V.

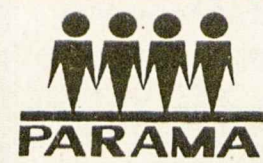
XXXIV-sios KANADOS TORONTE

Penktadienį: ♦ LITERATŪROS VAKARAS 7 v.v. Prisikėlimo parapijos parodų salėje ♦ **JAUNIMO SUSIPAŽINIMO VAKARAS 9 v.v.** Prisikėlimo parapijos salėje.

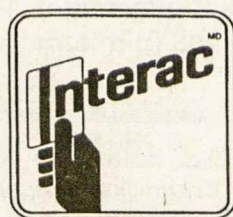
Šeštadienį: ♦ MOKYTOJŲ SUVAŽIAVIMAS 9.30 v.r. Prisikėlimo par. parodų salėje ♦ **ŠAUDYMO VARŽYBOS 10 v.r.** Hamiltono medžiotojų ir žūklautojų Giedraičio klube ♦ **KREPŠINIO VARŽYBOS 12 v.p.p.** Loyola Catholic Secondary School, 3566 South Common Court, Mississauga ♦ **TAUTODAILĖS INSTITUTO SUVAŽIAVIMAS 11 v.r.** Anapilio mažojoje parodų salėje 2-me aukšte ♦ **DRAMOS POPIETĖ 2 v.p.p.** Lietuvių Namų Karaliaus Mindaugo menėje ♦ **TAUTODAILĖS PARODOS ATIDARYMAS 5 v.p.p.** Anapilio parodų ir muziejaus salėse ♦ **KANADOS LIETUVIŲ DAILININKŲ PARODOS ATIDARYMAS 6 v.v.** Anapilio parodų ir muziejaus salėse ♦ **IŠKILMINGAS POKYLIS 7 v.v.** Anapilio didžiojoje salėje.

Sekmadienį: ♦ MIŠIOS/PAMALDOS 9.30 v.r. Evangelikų-liuteronų Išganytojo šventovėje, 10.15 v.r. Prisikėlimo šventovėje, 11 v.r. Lietuvos kankinių šventovėje Anapilyje ♦ **KREPŠINIO VARŽYBOS 12 v.p.p.** Prisikėlimo parapijos salėje ♦ **KONCERTAS 4 v.p.p.** Anapilio salėje ♦ **LINKSMAVAKARIS-ATSISVEIKINIMAS 8 v.v.** Lietuvių Namų Karaliaus Mindaugo menėje.

KLB Toronto apylinkės valdyba

Lietuvių kredito kooperatyvas PARAMA siūlo naują patarnavimą:

Interac

Su Interac kortele galima:

- elektroniskai pasiimti savo pinigus
- apmokėti už pirkinius ir paslaugas

Dėl papildomos informacijos, prašome kreiptis į kooperatyvo raštinę.

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario, M6P 1A6 Tel: (416) 532-1149 Fax: (416) 532-5595

PRANEŠAME MŪSŲ NARIAMS,

kad nuo 1996 metų spalio 3 dienos ANAPILIO skyrius pradės veikti ir penktadieniais nuo 1 val. po pietų iki 8 val. vakaro.

Anapilio skyriaus darbo valandos: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas Toronte

LIETUVOS KANKINIŲ ŠVENTĖ

Programoje:

3 v.p.p. Lietuvos kankinių šventės Mišios ir po jų vaisės Anapilio salėje.

Bilietai į vaisės gaunami sekmadieniais po Mišių Anapilyje ir pas R. Celejewska tel. 416 231-8832.

Maloniai kviečia visus dalyvauti – **Anapilio parapijos taryba**

įvyks 1996 m. rugsėjo 29, sekmadienį, ANAPILYJE.

Kanados lietuvių dienų linksnavakaris – atsisveikinimas įvyks spalio 13 d., 8 v.v. Lietuvių Namų Karaliaus Mindaugo menėje. Bilieto kaina – \$5. Vakaro programą ruošia Inga Pivoriūtė.

Kanados lietuvių dienų koncertu spalio 13 d., 4 v.p.p. Anapilio salėje rūpinasi komisija: K. Deksnys, tel. 1-905 332-6006, I. Ross, tel. 416 763-4780 ir L. Turūtaitė, tel. 416 248-2064. Visais su tuo koncertu susijusiais reikalais kreiptis į aukščiau nurodytus asmenis. Bilietų platinimą tvarko K. Pajaujis, tel. 416 621-5468. Rengėjai laukia visų tautiečių iš visur. Puiki proga susitikti, pabendrauti, įdomiai praleisti Padėkos dienos savaitgalį. Inf.

Mokyklai "Lietuvių namai" Vilniuje O. Krasauskienė padovanavo drabužių, O. Skrebūnienė aukėjo \$25. Nuosirdus aciu už paramą šį rudenį iš prosenelių tremties vietų į Lietuvą sugrįžusiems jaunimui. A.S.

Inž. K. Astravas, dalyvavęs kalbėtoju Toronto LN visuomeninės veiklos k-to surengtame simpoziume rugsėjo 22 d. Lietuvių Namuose, rugsėjo 23 d., lydymas St. Prakapo, lankėsi "Tėviškės žiburioose", su kurių skaitytojais ne kartą buvo dalinęsis įspūdžiais, patirtais bendradarbiaujančių arabų šalyse.

Maloniai kviečiame dalyvauti
Literatūros ir muzikos popietėje
1996 m. spalio 6, sekmadienį, 3 v.p.p.,
Lietuvių Namų Karaliaus Mindaugo menėje
1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario.
Programoje: poetė **Violeta Palčinskaitė;**
muzikinės dalies atlikėjos – mūsų jaunos solistės **Adriana Karaitė** ir **Indrė Viskontaitė,**
akompaniatorė – **D. Radikė.**
Po programos vaisės. Įėjimas \$10 asmeniui.
Toronto Lietuvių Namų Visuomeninės veiklos komitetas

IX-sis PLB seimas

Pasaulio lietuvių bendruomenės pranešimu (Bendraraštis nr. 24), IX-tasis PLB seimas šaukiamas Vilniuje 1997 m. liepos 1-7 d.d. Bendraraštyje kreipiamasi į kraštų bendruomenių valdybas prašant pasirūpinti atstovų išrinkimu. Atstovų sąrašus PLB valdybai siųsti kaip galima anksčiau. Sąrašai turi būti nurodyta atstovo vardas, pavardė, pilnas ir tikslus adresas, telefonas, faksas. Nors iki Seimo dar yra likę 9 mėnesiai, prašoma ruošti iš anksto. Numatyti išvykai į Lenkiją pas Punsko – Seinų lietuvių dokumentus pasirūpina patys atstovai.

Patikslinimas. "TŽ" 1996 m. 36 nr. "Skaitytojai pasisako" skyriuje išspausdintame laiške apie anoniminių alkoholikų veiklą Lietuvoje ir Toronte pažymėtas Toronto centrinės telefon numeris yra tikslus, bet prie jo nurodytas adresas netikslus – jis ten pateko per klaidą.

• Gyvenimas be lietuviškos spaudos yra bėgimas nuo savo tautos.

Prie bendraraščio pridėti

LIETUVIŲ DIENOS

Padėkos šventės savaitgalyje – SPALIO 11, 12 ir 13 dienomis

Koncerte dalyvauja:

Hamiltono "Gyvataras" ir A.V. parapijos choras; Montrealio vyrų oktetas ir moterų kvintetas "Aušra"; Londono "Pašvaistė"; Toronto "Gintaras"; "Aras", "Daina", "Angeliukai", "Volungė", Prisikėlimo ir Lietuvos kankinių parapijų chorai.

MONTREAL, QUE.

Montrealio liuanistinės mokyklos mokytojai ir mokinių tėvai rugsėjo 16 d. susirinko ir aptarė šiuos mokslo metus. Į mokyklą užsiregistravo 24 mokiniai. Manoma, kad dar keli prisidės kiek vėliau. Mokytojai: vedėja Joana Adamonytė, Inga Giedrikienė, Regina Kibirkšienė, Asta ir Silvija Staškevičienės. Lietuvių kalbos mokyti užsirašė 12 kursantų. Kursams vadovauja Arūnas Staškevičius. Mokinių tėvų komitetą sudaro Kristina Piečaitienė, Antanas Mickus, Gytis Nieldvaras ir Linas Staškevičius.

Jungtuvėms ruošiasi lietuvių kilmės Michel Simpson su Carole Potvin.

A.a. Albertas Kleiza, 63 m. amžiaus mirė rugpjūčio 21 d. Liko dvi seserys, brolis ir kiti giminės.

A.a. Cesė Rugytė, 70 m. amžiaus, mirė rugsėjo 4 d. Po pamaldų Aušros Vartų šventovėje rugsėjo 7 d. palaidota Notre Dame des Neiges kapinėse. Liko sesers šeima Kanadoje, du broliai Lietuvoje.

Montrealio katalikų moterų draugijos valdyba paskutiniame posėdyje nutarė šaukti visuotinį susirinkimą spalio 27 d. Seselių namuose ir gruodžio 8 d. paminėti metinę Mišiomis ir pietumis visuomenę.

Sandros (Simpson) ir Sean Anderson dukrelė pakrikštyta Lauros Dianov vardais.

Michelle (Birtz) ir Daniaus Piečaičių pirmgimis sūnelis pakrikštytas Gabrieliu Vinco vardais.

Likutis pinigų (\$75), likusių nuo Jono Ladygos išleistuvių, yra perduotas seselei Juditai, Montrealio seselių namų vyresniajai. Ji ilgesniam laikui išvyko į Lietuvą ir ten auką, J. Ladygai pageidaujant, atiduos besirūpinantiems benamiais vaikais. B.S.

40 LITAS
Montrealio lietuvių kredito unija
1475, rue De Seve, Montréal (Québec) H4E 2A8
Tel.: 766-5827 FAX: 766-1349

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
Namai – Automobiliai – Prekyba – Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 514 722-3545 Fax 514 722-3546
JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.
PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 514 256-5355
Greitis ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas nelpereigoja apsidrausti.

IŠNUOMOJAMAS 1 miegamojo butas (Ossington ir Davenport rajonai). Geras susisiekimas. Skambinti tel. 416 656-6167 po 4.30 v.p.p.

IEŠKOME lietuviškai kalbančios moters prižiūrėti tris vaikučius penkis dienas per savaitę, pradedant sausio mėn. Skambinti tel. 416 239-7584.

IEŠKAU angliškai ar rusiškai kalbančios auklės vienam vaikučiui, kuri gyventų mūsų namuose Thornhill rajone. Skambinti tel. 905 771-0054.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kurio laiku tel. 503-1687.

CANDLELIGHT CATERING

Gaminamas maistas pokyliams, vestuvėms, mergvakariams, krikštynoms ir pusryčiams. Parūpinam gėles. Skambinti tel. 416 622-9753 Jonai Bubulienė.

BANGA RENOVATIONS, namų remonto bei pataisymų bendrovė, atlieka įvairius stalius, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimą, dažymo darbus. Įrengia rūsius, vonias kambarius. Taiso smulkius vandentiekio bei elektros gedimus. Stato lauko verandas, tvoras. Garantuojamos prieinamos kainos ir darbo kokybė. Skambinti Robertui Melkiui, tel. 416 760-7181.

IEŠKOME auklės, namų šeiminiškės, susikalbančios angliškai, gyventi kartu. Tel. 416 967-7284.

ATLIEKU stalius, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas). Skambinti Algiiui tel. 905 272-8323.

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ atlieka įvairiausius statybos-remonto darbus. Įvedame dujotiekius, oro ir vandens šildymo sistemas, atliekame visus elektros bei vandentiekio darbus, nusaosiname rūsius, dengiame stogus ir t. t. Garantuojame gerą darbo kokybę. Skambinti Alvydui tel. 905 848-9628 416 609-5108 (pager).

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių Namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais